

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

V TEJ ŠTEVILKI

■ Novice spekulativne

- Fritz Lang, 35-let od smrti
- Futurum - nova stran ZF
- Atlantis, zadnji polet
- Eurocon 2011, Stockholm
- 10. festival F književnosti
- Renovation, 69. svetovni ZFcon
- 7. Grossmann, Ljutomer
- O festivalu Grossmann
- Karol Grossmann
- Liburnicon, Opatija, Hrvaška

■ FILMI, KINO, DVD

- Super 8
- Zblazneli
- Kapitan Amerika
- Vzpon planeta opic
- Zelena svetilka
- Kavboji in vesoljci
- Jaz sem Četrtri
- Epski film

■ Retromanija

- TRON (1982)
- Dark star (1974)

■ Prebrano za vas

- Michio Kaku: Physics of the Future
- Politiška trilogija Isaaca Asimova
- Grossmann: Carovniki

■ Vesoljski humor

■ Pogledi

- E. E. R. U. R.
- Sir Christopher Lee

■ Izobraževanje

- Maja R. Sirako: Cargo kult 3.0

■ Zgodba

- Andrej Ivanuša: Poslednja Hubblova fotografija, darilo za moji ojsni dan (zf)
- Andrej Ivanuša: Na konci grajskega stolpa (f)
- Bojan Ekselenski: Zadnji boj Zeolije (f)

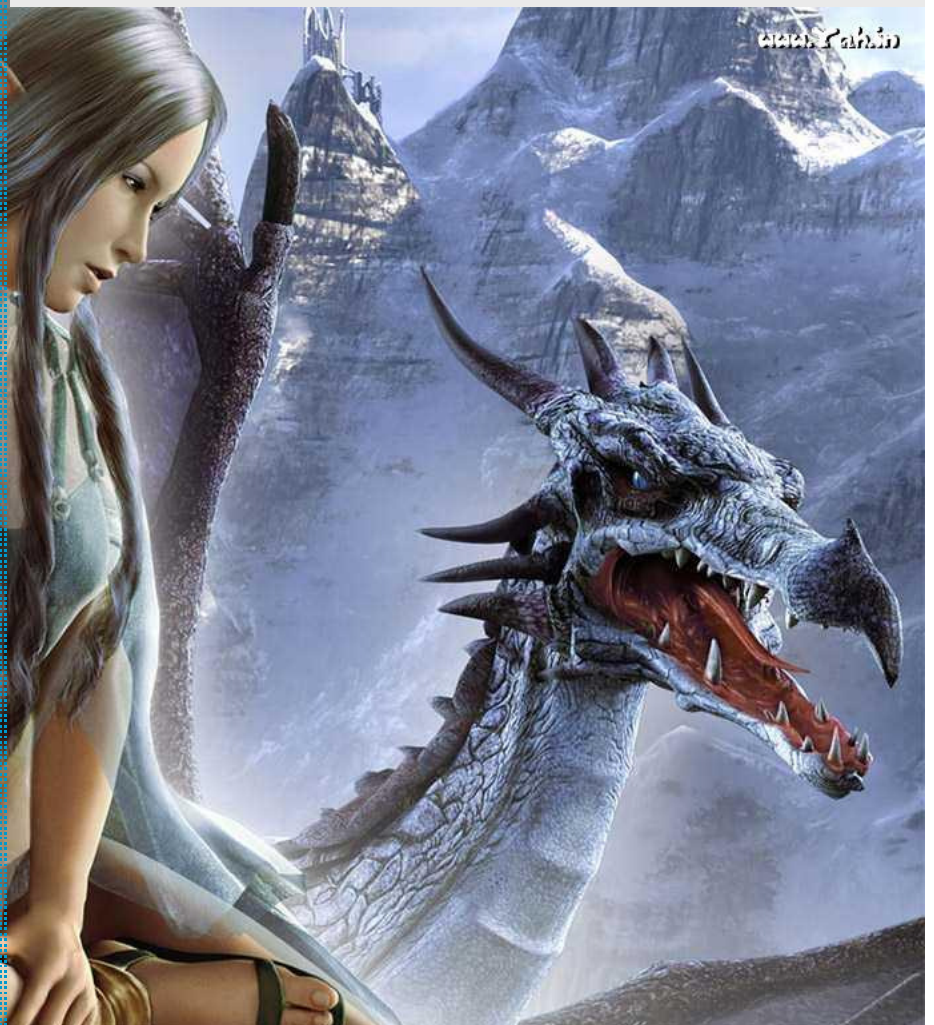
■ Zadnja stran

- NAPOVEDUJEMO:
Bojan Ekselenski: Vitezi in
čarovniki - Indigo novi svet

FANTAZIJA²

Bogata fantazija F & ZF novic v tej številki ni nič proti rubriki Pogledi, kjer je predstavljeno, kako si je češki pisatelj Karel Čapek izmislil besedo *robot*, ki je postala sinonim za vse avtonomne stroje v vseh svetovnih jezikih. V Sloveniji smo gostili še enega zanimivega gosta iz svetov Drugotnosti sira Christopherja Leeja in tudi njemu smo namenili velik del v tej številki. A vse to ni nič proti trem zgodbam. Prva je klasična ZF, ki gradi na domislici, *kaj bi bilo, če...* Druga z naslovom *Na konci grajskega stolpa* avtorja Andreja Ivanuša in tretja *Zadnji boj Zeolije*, ki jo je zapisal Bojan Ekselenski, pa sta čisti fantaziji. Od tod tudi naslov FANTAZIJA².

✦ Več na straneh od 36 do 59.

Izdajatelj in urednik:

Bojan Ekselenski
Ljubljanska cesta 5A, 3000 Celje

GSM: +386 40 642 356 (Bojan)
Telefon: +386 3 541 25 43
E-pošta: bojan.ekselenki@amis.net
Internet: www.drugotnosti.si

Preostalniki:

Amedeja M. Ličen, Mara R. Sirako,
Andrej Ivanuša (oblikovanje)

Copyright © 2011 Bojan Ekselenski
Vse pravice pridržane.

Besedila, slike in oblikovne rešitve
je prepove dano kopirati na kakršenkoli
način brez dovoljenja izdajatelja.

Kratke domače

- **Grof Drakula, čarovnik Saruman Beli, grof Dooku** - vse v eni osebi: sir Christopher Lee je bil v Sloveniji!
- **Vitezi in čarovniki: Indigo novi svet**, druga knjiga iz serije, avtorja Bojana Ekselenskega je pred izidom (~ decembra 2011).
- **Izšla je prva knjiga iz serije Legende iz gozda Tokara** z naslovom SVETODREV avtorja Andreja Ivanuša.
- **Futurum** - nova stran za slovensko ZF&F na internetnem naslovu www.futurum.si prinaša nove zgodbe slovenskih avtorjev.
- **Resničnostno igranje Srednjsvetskih karakterjev** po J.R.R. Tolkienu je pripravilo slovensko društvo Gil-Galad 25. septembra 2011 v RISK.
- **Čarobni predmeti Arde** v aranžmaju Gil-Galad, 29. oktober 2011, v Knjižnici Otona Zupančiča LJ (www.drustvogil-galad.si).

OCENJEVALNI STANDARDI

Za ocenjevanje filmov v kinu in na DVD ter knjig uporabljamo naslednja merila:

Film v kinu:

- 2 - zgodba (njena izvirnost, izvedba v scenarističnem pomenu, ipd.),
- 1,5 - izvedba (glasba, režiserski prijemi, kamera, posebni učinki),
- 1 - igra (verodostojnost igre, vživetost v vlogo, prepričljivost, ipd.),
- 0,5 - tehnična kvaliteta izvedbe (3D, kvaliteta slike, zvoka).

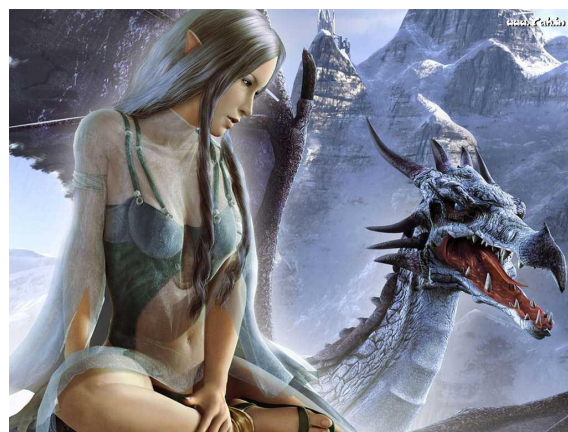
DVD film:

- 2 - zgodba (isto, kot pri filmu v kinu),
- 1 - igra (isto, kot prej),
- 0,5 - oprema škatle (bonusi, kvaliteta ovitka, dodatni disk, dodatne vsebine),
- 0,5 - razmerje cena / kvaliteta (kaj dobiš za zahtevan denar),
- 1 - tehnična kvaliteta dobljenega (kvaliteta slike, zvoka in ostalo).

Knjiga :

- 1,8 - zgodba (njena izvirnost in njeno vodenje od začetka do zadnje strani),
- 1 - oprema knjige (spletna podpora, vsebinski dodatni bombončki),
- 1 - podajanje zgodbe (jezikovna vsečnost, izvirnost, jezikovna barvitost v skladu z zgodbo),
- 0,7 - izvedba ideje (žanrska umeščenost, preseganje žanra ali stapljanje žanrov),
- 0,5 - razmerje cena / kvaliteta (kaj dobiš za svoj denar v primerjavi s primerljivo konkurenco)

Najvišja možna ocena v vseh treh primerih je 5! Tako, zdaj veste kakšna so merila. Pri vsakem opisu bo analiza, kje je izdelek dobil in kje izgubil ter seveda skupna ocena.

NOVOPEČENI

■ Kje ste novi avtorji?

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in horrorja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobenega periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Prav Jašubeg en Jered torej orje ledino.

■ Kaj lahko avtorji pričakujete?

Vsako delo bo šlo skozi nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgodbe. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

■ Kam poslati svoje umetnine?

Svoje umetnine pošljite na elektronski naslov:
[bojan.ekselenki\(afna\)gmail.com](mailto:bojan.ekselenki(afna)gmail.com)

FRITZ LANG 35-LET OD SMRTI

Fritz Lang (1890-1976) je avstrijsko-ameriški režiser, ki se je v zgodovino zapisal z ZF filmom *Metropolis*. Rodil se je na Dunaju, študiral je slikarstvo v Parizu in med leti 1910 do 1914 potoval po Evropi, Aziji in

Severni Ameriki. Po pripovedovanju Grossmannovih, pionirjev slovenskega filma, je nekaj časa prebival tudi pri njih v Ljutomeru. Preselil se je v Berlin, kjer je skupaj z igralko in avtorico Theo von Harbou pripravil ZF filme *Dr. Mabuse* (1922), *Metropolis* (1927) in film *M* (1931).

Ko mu je leta 1933 nacistični minister za propagando Josef Goebbels ponudil vodenje Nemškega filmskega instituta, je to zavrnil in zapustil Nemčijo. Odpotoval je v ZDA, kjer je podpisal pogodbo s hollywoodskim studiom MGM. Za njih je režiral filme *Samo enkrat živiš* (1937), *Vročje* (1953), *Bes* (1963), itd.

Metropolis pripoveduje o mestu v 21. stoletju, kjer na površju v nebotičnikih živi vladajoči sloj, raja pod zemljo pa gara. Ta se strojem in gospodarjem upre. Ob nastanku je veljal za najdražji nemi film. Kultni status pa je doživel šele v 70. letih prejšnjega stoletja. (AI)

FUTURUM NOVA STRAN ZF

Na internetnem nebu je zasijala nova zvezda www.futurum.si. Najbolje, da se avtorji kar sami predstavijo, kaj je njihov namen.

Tako znanstvena fantastika kot fantazija sta žanra književne umetnosti, ki sta krivično prezrta. Da bi omenjenima žanroma dodelili pripadajoče mesto v družbi, se je v začetku leta 2010 utrnila ideja in letos dozorela v prvo slovensko zbirko kratkih znanstveno fantastičnih in fantazijskih zgodb ter recenzij. Poimenovali smo jo FUTURUM.

Namen zbirke je popularizacija omenjenih žanrov in ponujanje možnosti novim avtorjem, da svetu pokažejo svoja dela. Svet pa ima možnost, da jih oceni.

Do sedaj se je že nabralo lepo število zgodb, ki jih bralci ocenjujejo. Nekaj je že prebranih, a na novo postavljenih, Nekaj pa je popolnoma novih. Že kratek pregled kaže, da jih je vredno prebrati. Upam, da bo stran pritegnila nove pisce ZF&F&H.

Na strani najdemo tudi novice iz obeh svetov pobrane z vseh strani Interneta. Ne manjkajo pa tudi recenzije bolj ali manj znanih avtorjev. K vsaki zgodbi slovenskega avtorja lahko dodate svoj komentar.

(AI)

ATLANTIS ZADNI POLET

Čeprav ta novica na prvi pogled nima ničesar opraviti z JeJ, jo moramo vsekakor objaviti, saj se je zaključilo obdobje človeških poletov v vesolje. Pred leti, še posebej po uspešnem pristanku na Mesecu, je kazalo, da bo do letos delovala marsovska postaja, a očitno je to še vedno znanstvena fantastika.

Raketoplan Atlantis je 10. avgusta 2011 uspešno opravil svojo zadnji pot do Mednarodne vesoljske postaje in nazaj do Cape Canaverala, od koder se bo preselil v muzej. To je tudi zadnji polet kateregakoli raketo-

plana. Prav Atlantis je v vesolje nekoč ponesel vse tri astronave slovenskega rodu.

Ronald Sega je z Atlantisom v vesolje podel letu 1996, **Jerry Linenger** je januarja 1997 z Atlantisom poletel na rusko vesoljsko postajo Mir in se z njim tudi vrnil maja istega leta, **Sunita Williams** pa se je z Atlantisom vmila na Zemljo aprila 2007, potem ko je podrla ženski rekord v najdaljšem bivanju v vesolju.

Vesoljski poleti so kot najvznemirljivejši način osvajanja teritorija dolgo pomembno definirali imaginacijo ameriške ZF. Ta se je v skladu s svetovnimi trendi počasi preusmerila v mehkejšo podžanre, a zanimivo bo

Raketoplan Atlantis posnet iz ISS med zadnjim vračanjem na Zemljo.

videti, če in kako se bo znova prebudilo literarno navdušenje za polete, ko bo NASA – predvidoma čez slabi dve desetletji – v vesolje spet poslala raziskovat človeška bitja. (AI)

EUROCON 2011

Letošnja evropska konvencija ljubiteljev ZF EUROCON 2011 je bila v mesecu juniju v Stockholmu na Švedskem. Prireditelji konvencije je European Science Fiction Society. Prva je bila v Trstu, v Italiji, leta 1972.

Častni gostje na letošnjem EUROCON so bili Elizabeth Bear, Ian McDonalds, John-Henri Holmberg in Jukka Halme.

Bilo je veselo in zanimivo in kot na vseh konvencijah. V treh dneh so organizatorji pripravili več kakor 100 dogodkov. Vstopnina za vse dni je bila 30 evrov.

In pozor! EUROCON 2012 bo v Zagrebu na Hrvaškem konec aprila. Več informacij je na spletni strani <http://zagreb-eurocon2012.com/>. (AI)

European science fiction & fantasy convention in Stockholm - 17-19 June 2011

10. FESTIVAL FANTASTIČNE KNJIŽEVNOSTI PAZIN, OPATIJA

V sosednji Hrvaški se kar naprej nekaj dogaja. Dvanajstega in trinajstega avgusta 2011 je bil v Pazinu in v Opatiji že 10. festival fantastične književnosti. Na njem je sodelovalo okrog 30 piscev tega žanra iz Hrvaške, Bosne in Srbije.

V Pazinu so prvi dan predstavili avtorje in najnovejše knjige, vse, ki so izšle od prejšnjega srečanja. To je bilo samo na Hrvaškem več kakor deset naslovov.

Dan kasneje, v Opatiji, so predstavili zbirko zgodb, ki so prispele na natečaj festivala in so imele skupno temo »turizem«. V preteklem desetletju so bile teme vampirji, staroslovanski bogovi, velikani, zvezde in dinosavri. (AI)

VITEZI IN ČAROVNIKI
www.vitezicarovniki.com

JAŠUBEG EN JERED
NOVICE IZ DRUGOTNOSTI
www.drugotnost.si

DRUŠTVO ZVEZDNI PRAH
www.zvezdni-prah.si

DRUŠTVO PRIZMA
www.prizma.si

TOLKIENOVO DRUŠTVO
GIL-GALAD
www.drustvogil-galad.si

FUTURUM
www.futurum.si

VODNIK PO ZF
vodnik-zf.info

DANGOBER BLOG
www.dangober.info

SLOVENSKA WIKIPEDIJA
http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_znanstvena_fantastika

RENOVATION 69. SVETOVNA ZF KONVENCIJA

Kot imajo navado reči Američani: »Worldcon je 'mati' vseh ZF konvencij!« Zadeva je, preprosto rečeno, gromozanska. Že samo brskanje po njihovi internetni strani

<http://www.renovationsf.org> ni lahka in preprosta naloga.

Worldcon (World Science Fiction Convention) je vsakoletno druženje, ki ga pripravi Svetovno ZF društvo (WSFS = World Science Fiction Society). Začeli so leta 1939 in pripravili so ga vsako leto, razen štiri leta med drugo svetovno vojno. Vsa srečanja so bila v ZDA, Kanadi in Avstraliji, na Japonskem in Škotskem, pa tudi v Angliji, Nemčiji in na Nizozemskem. Vsako ima posebno ime, letošnje se kiti z RENOVATION, bilo pa je mestu Reno v Nevadi v ZDA.

Vsi sodelavci vedno delajo prostovoljno in nihče ni plačan za karkoli. To priča o izredni volji in entuziazmu prirediteljev. Seveda pa tako velika konvencija ne mine brez donatorjev in sponzorjev. Verjamate lahko, da tudi največjim podjetjem ni težko odvezati mošnjčka za tako velikansko in v svetu odmevno prireditev.

Renovation The 69th World Science Fiction Convention Reno, Nevada USA ★ Wed Aug 17 - Sun Aug 21, 2011

Konvencija ima dve funkciji, zabavni program in druženje ljubiteljev vsega izvenzemeljskega. Tudi letos so bila na konvenciji predavanja, debate in panelne razprave. Skupaj jih je bilo v petih dneh preko 500 in za vsak okus. Tukaj so se srečali navdušenci z astronauti, znanstveniki, Nobelovimi nagrajenci, založniki, umetniki, politiki, itd.

Prikazano je bilo mnogo filmov, dolgih in kratkih. Nekateri med njimi so bili novi, drugi spet kinotečni. Igrali so drame in skeče. Pa slikarske in druge razstave, prodaja vseh mogočih naprav, majic, modelčkov, dežnikov, šalic, kdo bi lahko vse naštel. Udeleženci so se lahko maskirali v priljubljene junake iz ZF fil-

mov in se potegovali za številne nagrade. Vsekakor pa predstavlja višek vsake konvencije po ameriško pompozno in kičasto pripravljena podelitev nagrad Hugo, ki so nekakšni ZF »oskarji«. Obiskovalcev je bilo skupaj več kakor pol milijona.

Letošnji častni gostje so bili Ellen Asher, založnica Science Fiction Book Club, ki že več kakor 34 let odkriva nove avtorje; Charles N. Brown, ki je založnik in urednik revije Locus, 29x nagrajene z nagrado Hugo (preminil pred konvencijo); Tim Powers, pisatelj, ki piše od leta 1970 (*The Anubis Gates*, *On Stranger Tides*, *Declare*) in Boris Vallejo, slikar, ki že 30 let z oljnimi slikami čara fantazijske svetove. (AI)

2011 NAGRADE HUGO

Za nagrade HUGO je bilo veljavnih 2100 glasovnic, od tega jih je bilo 2086 poslanih preko internetnega obrazca in 14 po klasični pošti.

- **Najboljši roman:** *Blackout/All Clear*, Connie Willis (Ballantine Spectra)
- **Najboljša novela:** *The Lifecycle of Software Objects*, Ted Chiang (Subterranean)
- **Najboljša novelica:** *The Emperor of Mars*, Allen M. Steele (*Asimov's*, June 2010)
- **Najboljša kratka zgodba:** *For Want of a Nail*, Mary Robinette Kowal (*Asimov's*, September 2010)
- **Najboljša grafična zgodba (strip):** *Girl Genius, Volume 10: Agatha Heterodyne and the Guardian Muse*, besedilo Phil in Kaja Foglio; risba Phil Foglio; barve Cheyenne Wright (Airship Entertainment)
- **Najboljša drama:** *Inception*, scenarin in režija Christopher Nolan (Warner)
- **Najboljša kratka drama:** *Doctor Who: The Pandorica Opens/The Big Bang*, scenarij Steven Moffat; režija Toby Haynes (BBC Wales)
- **Najboljši založnik kratkih zgodb:** Sheila Williams
- **Najboljši založnik:** Lou Anders
- **Najboljši profesionalni umetnik:** Shaun Tan
- **Najboljši semiprozin:** *Clarkesworld*, založniki Neil Clarke, Cheryl Morgan, Sean Wallace; režija podcasta Kate Baker
- **Najboljši fanzine:** *The Drink Tank*, izdajatelj Christopher J. Garcia, James Bacon
- **Najboljši fanovski pisec:** Claire Brialey
- **Najboljši fanovski umetnik:** Brad W. Foster
- **Nagrada John W. Campbell za najboljšega novega pisatelja:** Lev Grossman

GROSSMAN 7. FESTIVAL FANTASTIČNEGA FILMA IN VINA

Pripravil: Andrej Ivanuša

Vir: www.grossman.si

Velikokrat ne vidimo stvari, ki so nam pred nosom. Enako se dogaja s Festivalom Grossmann v Ljutomeru. Letošnji je bil sedmi po vrsti. Ko menimo, da so organizatorji dosegli vrhunec, nam vedno znova dokazujejo, da je mogoče narediti še več. Ko je bil letos v Sloveniji na obisku eden največjih piscev fantastike G. R. R. Martin, smo menili, da je to vse. A ni bilo! Na Grossmannov festival so pripeljali celo Sarumana!

KAJ JE BILO?

V šestih Grossmannovih dneh ste lahko uživali v več kot 90 različnih dogodkih, od filmskih projekcij, pogovorov z gosti, degustacij vrhunske kapljice, predstavitev knjig in umetniških razstav do modnih revij, koncertov, oddaj v živo, nastajanja filmskih mask in celo demonstracije večšin mojstra ninju-tsuja.

V vseh dneh festivala je Ljutomer obiskalo preko 12.000 ljubiteljev divjega filma in žlahtnega vina. Na ogled je bilo 37 celovečernih in 36 kratkih ZF&F&H filmov iz 25 držav. Na koncertih se je predstavilo 11 skupin izvajalcev. Obiskalo nas je 42 gostov iz 12 držav.

SARUMAN V LJUTOMERU

Poseben gost na festivalu je bil sir Christopher Lee, ki je prejel nagrado za življenjsko delo. Izjemno smo lahko počaščeni in veseli, da smo tudi v Sloveniji gostili legendarnega igralca, ki je upodobil kar nekaj

legendarnih zlobcev iz legendarne literature. Sir Christopher Lee je eden najbolj znamenitih in vsestranskih igralcev v zgodovini filma. V svoji dolgoletni karieri si je prislužil naziv igralca z največ posnetimi filmi. Snemal je z največjimi svetovnimi režiserji in se preizkusil v vseh žanrih in produkcijah, veliko pa je delal tudi za televizijo.

Ljubiteljem fantastike je najbolj znan kot Saruman iz trilogije o Gospodarju prstanov, grof Dooku iz druge epizode Vojne zvezd, Drakula iz filmov studia Hammer ter lord Summerisle iz kulturnega Wicker Mana. Poleg obvladanja številnih jezikov je tudi odličen pevec, kar je dokazal s številnimi ploščami in s sodelovanjem z najrazličnejšimi glasbeniki.

Za svoj prispevek k svetovni kinematografiji je prejel nagrade v ZDA, Franciji, Nemčiji, Španiji, Italiji in Veliki Britaniji. Angleški princ ga je leta 2009 tudi povišal v viteza.

Na letošnjem Grossmannu so se mu poklonili z nagrado za življenjsko delo in mu ob tej svečani priložnosti zaželeli še veliko navdušujočih vlog.

KRALJICA KRIKA

V soboto, 30. junija 2011 je v okviru festivala potekal prvi izbor Kraljice krika z gostjo Diano Barrows, znano po nepozabni vlogi kričanja v filmu Petek 13, VII. del. Njen krik je bil izbran za najboljši krik vseh nadaljevanj.

Pri ocenjevanju je bilo potrebno upoštevati ves paket – kakovost krika, mimika, dramski učinek in tudi vizualna predstavitev. Po presenetljivo dobro vreščočih desetih kandidatkah so bile le stežka izbrane tri finalistke.

Med ogrevanjem le-teh za finalno ocenjevanje smo lahko slišali še tri moške bojne krike, ki so navdušili občinstvo. Po treh krikih treh fina-

Christopher Lee kot Saruman v filmu Gospodar prstanov.

listk, zaradi katerih so vsa bitja v okolici trga vztrepetala, je občinstvo izbralo Tamaro, ki se je kasneje s pomočjo naših mojstrov maske povampirila.

Tamara Langus je prejela Grossmannovo diplomu in mobilni telefon Motorola U9 podjetja PalMedia ter čudovito unikatno tiaro, ki jo je izdelal Rok Capuder iz umetniško-obrtniške delavnice Šlosart.

VAMPIRSKI PLES

Priredili so še veliki večerni Ples vampirjev na Glavnem trgu v Ljutomeru. Vampirji so se povampirili pod neutrudnimi prsti strokovne ekipe Mad Squirrel FX in se spremenjali v krvoločna nočna bitja. Veseli program je trajal vse do noči, ko so oder zavzeli legendami izumiteljki psychobillyja The Meteors.

PREGLED FILMOV, NAGRAD

Mednarodna žirija v sestavi Dinko Tucaković, Phillip Bergson in Lars Nilsen je nagrado Hudi maček za najboljši celovečerni film podelila filmu ŽALOSTNA BALADA ZA TROBENTO/BALADA TRISTE DE TROMPETA, Španija/Francija; 2010; režija: Alex de la Iglesia; žanr: komedija.

Ista žirija je podelila tudi nagrado za najboljšega igralca v kategoriji celovečernih filmov, ki jo je za svojo vlogo v Žalostni baladi za trobento prejel CARLOS ARECES. Ob tem so podelili še posebno omembo žirije za pogum in iskrenost v kategoriji celovečernih filmov namenila filmu STRIŽENJE/ŠIŠANJE; Srbija; 2010; režija: Stevan Filipović; žanr: drama.

Nagradi Hudi stari maček za življenjsko delo sta prejela legendi svetovne kinematografije: igralec Christopher Lee in producent ter režiser Menahem Golan. Menahemu Golanu je nagrado izročil predsednik žirije za Hudega mačka Dinko Tucaković. Sir Christopher Lee je nagrado prejel iz rok priljubljenega igralca Bran-ka Djurića – Djura, ki je z njim igral v filmu Triaža Danisa Tanovića. Številno občinstvo se je z dolgotrajnima stoječima aplavzoma poklonilo častljivima nagrajencema.

Mednarodna žirija v sestavi Alin Ludu Dumbrava, Nenad Bekvalac in Aleš Blatnik je za nominiranca za nagrado Melies d'Or (nagrada za najboljši evropski fantastični kratki film, ki ga bo na letošnjem festivalu v Sitgesu dodelila Evropska federacija festivalov fantastičnega filma) izbrala film DAN NA PODEŽELJU/LANDPARTIE; Avstrija; 2010; režija: Lucas Vossoughi; žanr: horror; ki je vznemirljiva žanrska variacija na tradicionalne teme avstrijske kinematografije. Nagrado sta prevzela režiser Lucas Vossoughi in scenarist Artur Golczewski.

Ista žirija je dodelila nagrado Slakov hudi maček (najboljši kratki film) podelila filmu NAPAD VELI-

KANSKE MOŽGANE SESAJOČE POŠASTI IZ VESOLJA / L'ATTAQUE DU MONSTRE GEANT SUCEUR DE CERVAUX DE L'ESPACE; Francija; 2010; režija: Guillaume Rieu; žanr: sci-fi/horror/musical - za inovativen poklon žanrskim filmom, narejenem na svež, duhovit in energičen način!

Žirija v sestavi Igor Vidmar, Igor Bašin in Jure Longyka je Hrupnega mačka (nagrado za najboljši glasbeni dokumentarec) podelila filmu 6FT HICK: BELEŽKE IZ PODZEMLJA/6FT HICK: NOTES FROM UNDERGROUND; Avstralija; 2010; režija: Marty Moynihan.

Vinski šampion Hudi maček je CHARDONNAY IZBOR, 2009 iz KZ Metlika.

Posebna Grossmannova komisija je za najboljši film Male delavnice groze (filmska delavnica, v sklopu katere gverilske ekipe snemajo kratke filme med potekom festivala) izbrala film THE CHRONICLES OF SCHUPAKFACE; Slovenija; 2011; režija: Gašper Antauer; žanr: horror. V delavnici sta bila posneta še dva filma, Don't Axe Yourself (Antonio Vonde) in Mejni prehod (Vasja Rovšnik). Vsekakor bogato dogajanje za tako malo dni.

Kraljica krika Tamara Langus prejema nagrado.

O FESTIVALU GROSSMANN

Pripravil: Andrej Ivanuša

Vir: www.grossman.si

Festival so pripravili prvič leta 2005 ob stoletnici slovenske kinematografije v Ljutomeru, kraju, kjer so nastali prvi metri slovenskega filma izpod roke dr. Karola Grossmanna.

Na pobudo Filmske prakse PLAN9, Prleške razvojne agencije ter s pomočjo evropskih strukturnih skladov so tega leta priredili enega prvih mednarodnih filmskih festivalov pri nas, ki je posvečen žanrski kinematografiji. Ob izbranem in nekonvencionalnem filmskem programu je bila od samih začetkov na festivalu prisotna tudi večina avtorjev prikazanih filmov, kar je za slovenske razmere skoraj nepredstavljivo.

To tradicijo so več kot uspešno nadaljevali, nadgrajevali program in spremljevalne dejavnosti ter sčasoma postali eden najzanimivejših filmskih dogodkov v tem delu Evrope. Z nepogrešljivim konceptualnim dodatkom vina, po čemer Prlekija pač najbolj slovi, odpiramo popolnoma nove horizonte gastronomsko-filmskih užitkov obiskovalcem.

Toda glavni poudarek vseeno ostaja čisto poseben filmski program, namenjen pravim filmskim ljubiteljem, entuziastom brez predsodkov ter tistim, ki so pripravljene eksperimentirati z mejami dobrega okusa in morale. V fokusu festivala so fantastični, grozljivi, divji in kulturni filmi, ki predstavljajo presežke ustaljenih žanrskih obrazcev.

Njihov namen je, da bi vsaj delno povrnili nevarnost in drznost sodobni kinematografiji, ki s svojo mlačnostjo, politično korektnostjo in željo po vsesplošnem ugajanju vse bolj izgublja svoj nekdanji ugled, vpliv, kreativnost ter s tem tudi gledanost.

Želijo opozoriti na dejstvo, da je žanrski film po svoji eksploatacijski naravi idealen za območje domače filmske produkcije, ki se zaradi geografske omejenosti ne bo nikoli mogla otresti nizkoprorračunskega predznaka. Žanrskemu filmu namreč uspeva ravno to - znotraj ustaljenih obrazcev, ki so prijazni tako do gledalca kot proračuna filma, prikazovati vizualno in vsebinsko privlačne in dostopne zgodbe, subverzivnejšim žanrskim avtorjem pa celo ustvarjati večne filmske kulte.

Ti tudi krojijo filmsko zgodovino, a to po navadi niso komercialne uspešnice ali filmi, ki si jih sposodite za vogalom v prvi videoteki. To so drzni in nevarno kreativni filmi, nastali v krvavem potu navdihnenih posameznikov, ki jih njihov čas ponavadi zavrača, saj poleg kršenja in preseganja estetskih tabujev prinašajo tudi vedno nelagodno, a nujno družbeno samorefleksijo. Ravno zato so tako pomembni, potrebni nege, spodbud in promocije, še posebej v okoljih z majhnimi filmskimi trgi, ki se zlahka ujamejo v past snobovskega artizma ali brezumne komercializacije.

Grossmannov festival je posvečen tej tišji, a nevarnejši in neskončno zabavnejši plati kinematografije, ki se ne boji ekscesov, politične nekorrektnosti in preseganja tabujev. A za njeno polno razumevanje si je treba vzeti čas, se prepustiti adrenalinskemu šokom ter oborožiti s skrajnim smislom za humor.

»Ob kozarcu dobrega vina je to še toliko lažje,« so zapisali na internetnih straneh www.grossman.si. Vabim vas, da si ogledate vse bogastvo, ki so ga prinesli pretekli, še posebej pa zadnji, sedmi festival v slovenski kulturni prostor.

KAROL GROSSMANN (1864-1929)

Pripravil: Andrej Ivanuša

Vir: www.grossman.si

Dr. Karol Grossmann, pionir slovenskega filma, se je rodil v Drakovcih kot prvi sin lokalnega zemljiškega veleposestnika. V Gradcu je študiral pravo in leta 1901 odprl samostojno odvetniško pisarno v Ljutomeru. Sprva je stanoval v hiši nekdanje Okrajne posojilnice, leta 1910 pa se je preselili v novo hišo na Glavnem trgu v Ljutomeru.

Karol Grossmann je bil razgledan in izobražen človek, ukvarjal se je z literaturo, gledališčem, prevajanjem in predavanji. Bil je pobudnik in investitor v mnogih lokalnih gospodarskih projektih ter zelo aktiven podpornik slovenstva v družabnem življenju takratnega Ljutomera. V prvem desetletju dvajsetega stoletja sta ga posebej pritegnila fotografija in film.

V nemškem Dresdnu si je nabavil »laterno magico« za predvajanje diapozitivov in filmov, več fotoaparatorov in amatersko 17,5 milimetrsko filmsko kamero.

Leta 1905/6 je posnel prve slovenske filme: "Odhod od maše v Ljutomeru", "Sejem v Ljutomeru" in "Na domačem vrtu". Prva dva sta oživiljeni fotografiji, kar je temeljna značilnost pionirskega obdobja zgodovine filma. V tretjem, ki prikazuje ženo Matildo z dojenčkom v naročju ter hčerki Drago in Boženo, ki tekata

od vrtnega paviljona proti kameri, pa je v enem statičnem kadru razkril »lestvico planov«. Gibanje deklet kaže na raziskovanje izraznih možnosti medija in je značilno že za novo obdobje filmske zgodovine. Deset let po iznajdbi novega medija tako Slovenci po zaslugi Karola Grossmanna nismo prav nič zaostajali za drugimi velikimi narodi. Svoj drugi film "Sejem v Ljutomeru" je posnel v središču mesta, kjer je tudi center filmskega dogajanja na Grossmannovem festivalu.

Po pričevanju dr. Božene Grosman in dr. Vladimirja Grosmana je leta 1915 v očetovi hiši v Ljutomeru nekaj mesecev stanoval artilerijski podoficir Fritz Lang (1890-1976), poznejši slavni filmski režiser, ki ga poznamo po filmih "Metropolis", "Nibelungi", "Žena na mesecu", "M.", "Testament dr. Mabuseja", "Lov na

KAROL GROSSMANN (1864-1929)

človeka", "Ministrstvo strahu", "Ženska v izložbi", "Ko mesto spi", "Tisoč oči dr. Mabuseja"....

Udeleževal se je družinskih praznikov in veliko časa prebil v knjižnici Karolovega očeta. Spominjata se tudi, da je kiparil v bližnji lončarski delavnici, kar dokumentira tudi spominska fotografija, ki jo je Lang Grossmannovim poslal leta 1916.

Družinska legenda se je spremenila v stvarnost, ko sta leta 1984 dr. Meta Grosman in dr. Jure Mikuž na podstrehi Grosmannove hiše v Ljutomeru odkrila dve vazi iz terakote in dve poprsji, ki so dobro vidni na že omenjeni fotografiji. Skulpture so edino ohranjeno umetniško delo iz Langovega predfilmskega obdobja.

Kot velik ljubitelj posnetih podob in poznavalec takratne filmske tehnike tako ni izključeno, da je Grossmann vsaj delno vplival tudi na ustvarjalno pot enega največjih režiserjev zlate dobe filma.

Fritz Lang lončari v lončarski delavnici v Ljutomeru.

+++

LIBURNICON SF & F FESTIVAL OPATJA, HRVAŠKA

OSNOVNO O FESTIVALU

Konec meseca avgusta 2011, natančneje v petek devetnajstega in v soboto dvajsetega, se je v Opatiji na Hrvaškem odvijal SF & FANTASY FESTIVAL LIBURNICON 2011. Skupina zanesenjakov (12 članski odbor in 22 prostovoljcev) je pripravila odličen festival. Organizatorji na podlagi prodanih vstopnic zagotavljajo, da so imeli v dveh dneh več kakor tisoč obiskovalcev iz vse Hrvaške, pa tudi iz tujine, predvsem iz sosednjih držav.

Gostili so 32 gostov. Častni gost je bil Guy Gavriel Kay. Kanadčan, vendar pisatelj svetovnega formata, saj so njegova dela prevedli v 22 jezikov. Je nosilec nagrad Wine Pine, World Fantasy International Goliards, itd. Seveda, Slovenci o njem nimamo kaj dosti pojma, saj nobeno njegovo delo še ni prevedeno v slovenščino.

Med gosti je bil prof. dr. sc. Slavko Kulić, ki je ena izmed pomembnih in vplivnih oseb hrvaškega ekonom-

skega, političnega in javnega življenja. Vendar ga ob tem zanima tudi to področje in je imel predavanje Ljudskost i očovječenje (Ljudskost in učlovečenje).

Dva gosta sva bila tudi iz Slovenije. Konvencije sva se prvi dan udeležila Bojan Ekselenski in Andrej Ivanuša. Predstavila sva svoja dela, dela članov in samo društvo ustvarjalcev spekulativnih umetnost Zvezdni prah ter SF & F& H sceno v Sloveniji.

Festival je bil deležen obilne medijske pozornosti, saj so prispevke pripravile Nova TV, HRT in Kanal-RI. Članki so bili objavljeni v več časopisih, največ prostora pa jim je posvetil Novi list iz Reke.

Več o samem festivalu, prireditvah in udeležencih je mogoče najti na njihovem internetnem naslovu <http://liburnicom.org>.

Tudi pivo je bilo »domače« od Uniona, saj jim je hrvaška poslovna enota »donirala« to dragoceno kapljico. Cena je bila zmerna ali dve šestici pri metu kocke. V kotu pa so se že cmarile fastfood dobrote.

Prijava je bila hitra in neboleča. Ker sva bila gosta prvega dne, saj sva bila tudi prva na vrsti po uradni otvoritvi, naju je sprejel vodja organizacijskega odbora in naju pogostil

SLOVENSKI PRISPEVEK

Petek je bil prav vroč dan, prvi dan letošnjega vročinskega vala in še sreča, da ima avto klimatsko napravo. Saj ni najbolj eko, vendar ... Ker je bila programska knjižica v PDF opremljena še z zemljevidom, sva prostor osnovne šole R. K. Jeregov v Opatiji hitro »odkrila«. Ko sva prispela na šolsko dvorišče, sva takoj vedela, da sva prišla prav. Na vrveh so viseli lampijoni v obliki planetov, dvorišče pa so krasile zmajske glave. Čeprav sva prispela dve uri prehitro, je bilo že kaj videti.

s pijačo v VIP prostoru (beri: zbornici šole). Z njim sva malo podebatirala o položaju fanov pri njih in pri nas. Vsekakor moram z žalostjo v srcu ugotoviti, da pri nas zaostajamo za nekaj svetlobnih let.

Ob petih popoldan se je vse skupaj pričelo. Na šolskem dvorišču nas je razveselil razigran otroški pevski zbor glasbene šole Tarla iz Opatije. Oba sva bila opremljena s fotoaparatom in sva naredila kar precej slik, saj veste, ta ko za spomin, za internetno stran, za ta članek, za teto, strica, babico, sosedovega čarovnika, za

ETija in še ... Vsekakor je bila uvodna točka pravi balzam za uho in dušo. Na trati so se pričele tudi borbe s palicami za »veliko nagrado«. Vsak udeleženec je prejel močno obloženo palico, pardon gorjačo, stopil na hlod in skušal sesuti nasprotnika.

V šolski avli so pričeli postavljati stojnice različni udeleženci: ilustratorka, ki dela SF nakit, čaravnica s čarovniškimi napoji iz medu in figovega žganja, zagnani pristaši Star Trek sage, itd. Seveda niso manjkali še srednjeveški orožarji s šči ti, meči, buzdovani in podobno železno šaro. Nad nami pa so letali kaširani in plastični zmaji (beri: viseli in se nihali v vetru).

Ob 18:10 sva pričela. Najprej sva menila, da za najino predavanje ne bo zanimanja, a potem so se kar zgrnili in skoraj 30 poslušalcev je zvedelo, kakšno je stanje na področju spekulativnih umetnosti v Sloveniji. Predstavila sva člane Društva spekulativnih umetnosti Zvezdni prah ter njihova dela. Govorila sva o sagi Dangober Mare R. Sirako, o knjigi Nasvidenje, veličastni svet! Amedeje M. Ličen, o seriji Vitezi in čarovniki Bojane Ekselenskega, ki pripravlja

drugo knjigo in o šestih knjigah Andreja Ivanuša, Čudovita potovanja zajca Rona I-IV, Rheia in Vilindar, napovedal sem tudi svojo novo knjigo Svetodrev iz serije Legende iz gozda Tokara. Predstavila sva še edini slovenski fanzin Jašubeg en Jered.

Razložila sva, da organiziran fandom v Sloveniji trenutno ne obstaja, da imamo avtorji težave s prepoznavanjem, da smo literati, in da obstaja pomanjkanje ilustratorjev, ki bi se ukvarjali s spekulativno umetnostjo. Dve prisotni ilustratorki sta takoj ponudili svoje sodelovanje in upam, da bo to rodilo kakšne sadove.

Ura je bila hitro mimo, prepustila sva oder naslednjim izvajalcem. Sama pa sva se preselila v šolsko knjižnico, kjer je imel Krešimir Mišak, moderator HRT, talk-show z naslovom »Copyright« in gostoma Zoranom Žmiričem in Zoranom Kru-

šovarjem, ki sta oba priznana avtorja hrvaške SF&F&H literature. Do konca programa sva spoznala, da imajo hrvaški avtorji enake težave s njihovo avtorsko agencijo, kot slovenski s svojo. Je pa bilo zanimivo spoznavati zgodbe, kaj vse se lahko avtorju pripeti, ko želi zaščititi svoje materialne in moralne avtorske pravice.

Do poznih ur sva preletela vseh osem prizorišč, kjer je bilo na voljo vse od predavanj do računalniških iger in še veliko vmes. Žal nisva mogla ostati, čeprav bi si želela ogledati še sobotni program. (AI)

**SUPER 8
SUPER 8****3,3/5****Podatki o filmu**

Paramount Pictures, Amblin Entertainment, Bad Robot
10. junij 2011
Dolžina: 113 minut
PG-13

Režiser:

Jeffrey Jacob Abrams

Scenarist:

Jeffrey Jacob Abrams

Igralci:

Riley Griffiths, Ryan Lee, Joel Courtney, Elle Fanning, Ron Eldard, Kyle Chandler, idr.

Kratek opis

SUPER 8 je film kjer Pošastno sreča E.T. vesoljčka. Skoraj do konca pa nikakor ne uzremo veselo besnega 'alijena'.

V čem je ta film upraviči besedo super v imenu? Kaj pomeni Super 8? Tisti, ki ste se rodili proti koncu bivše Juge ali kasneje, ste domači z izrazi, kot so mp4, DivX, mp2, morebiti celo poznate VHS. A gremo še dlje v preteklost, v čase, verjeli ali ne, filmskih kamer in filmov na filmskem traku.

Evo, tukaj končno naletimo na Super 8. To je oznaka za filmski format. In uganili ste, gre za 8 mm film. Film je bil v kolutih in po lastnostih podoben še eni relikviji, fotografskemu filmu. Digitalna tehnologija je po kvaliteti izdelkov šele pred kratkim dohitela analogno. Barve in svetloba so pač analogni. Digitalna tipala so komaj z nastopom HD standarda primerljiva s filmom, spuščeni s še eno relikvijo, filmskim projektorjem za Super 8.

Film Super 8 nam pokaže, kako se je včasih delala amaterska filmska

produkcija, ko še ni bilo poceni kamer in mobilnih naprav z možnostjo zajema gibljivih sličic.

Film Super 8 bi najlažje opisal z enim stavkom: "Super 8 je film kjer Pošastno sreča E.T. vesoljčka."

Kaj to v praksi pomeni? Imamo vesoljsko bitje, zajeto po padcu na naš mili svet, ki pa se uspe izmuzniti

in si želi vrnitve na domači svet. Nadalje imamo otroke, po sili prilike ujete v vrtnec dogodkov. Na tej poti od pobega, do odhoda domov pa to bitje iz majhnega mesteca naredi vojno zono, kjer se vsemogočna US Army igra s svojimi igračami. Slog snemanja je podoben Pošastnemu, le da ne gre za slog ti. "ročne kame-

re", temveč kamera do tik pred konca filma sploh ne pokaže veselo besnega aliena. Kaj se torej dogaja?

Bilo je nekoč, daljnega leta 1979 na divjem zahodu. Skupina mulcev in mula snemajo amaterski film z, znova ste uganili, ročno 8 mm kamero. Glavni filmar je malce tiranski bajsi z imenom Charles (Riley Griffiths). Družbo mu delata še eksplozivni (dobesedno) Cary (Ryan Lee) in užaloščeni Joe Lamb (Joel Courtney), ker mu je mama umrla v železarski nesreči. Tu je še središče predadolescentnih hormonov Alice Dainard (Elle Fanning – njena sestra je vreščča Dakota Fenning). Njen greh je v tem, da je njen oče Luis Dainard (Ron Eldard – za sabo že ima kopico vlog, a se ga redki spomnite). Jov foter, namestnik šerifa Jackson (Kyle Chandler – videli smo ga v King Kongu, Dan, ko je obstala zemlja in še kje) je na bojni nogi z Alicinim fotrom Luisom, ker je slednjemu alkohol njegov idol.

No, vesela peterica otročadi se spravi na železniško postajo na snemanje filma. V trenutku brnenja kamere mimo pridrvi vlak. No pot vlaka se tu konča, saj ga prestreže nek avto. Priča smo spektakularnemu iztirjenju. Ko se padanje kosov vlakovne kompozicije umiri, se reši nekaj močnega. Kmalu mrgoli pripadnikov US Army.

Naši otroci kmalu uvidijo, kaj je posnela njihova kamera. Istočasno se začnejo dogajati nenavadnosti. Ljudje in živali (poudarjeni so psi) izginjajo. Izgine tudi šerif in Jackson se znajde v primežu vse večje zmede in ameriške vojske, ki misli zgolj in predvsem na svoje skrivnosti. Kmalu mesto postane fronta, naši otroci pa postanejo oni iz E.T. No, kaj vam ne izdam, da vam ne uničim užitka ob gledanju.

Super 8 je film, vreden ogleda. J.J. Abrams se je izkazal, saj je odlično unovčil svoje izkušnje iz Pošastno. Kot producent je sodeloval S. Spielberg, od tod filmu E.T. nota. Pravzaprav imamo E.T.-ja, ki odraste in ga temeljito razjezijo debilni, a nevarni vojački. V tem kontekstu si oglejte še opis Paula. Tam je prikazano, kaj bi

se zgodilo, če bi bil E.T. namesto mučenja deležen trave, pijače in cigaret.

Igra je spodobna, morebiti so nekateri karakterji preveč stereotipni, leseni in včasih za ščepec nelogični. A po drugi strani moramo vedeti, da film želi ugajati tudi mali deci, ki se ji dogajajo petarde. Zgodba je zmes že videnege. Dasiravno je dobro zmiksana, ostane malce slabega priokusa.

Film je vredno pogledati na velikem platnu. Niso nas zlorabili s posiljenim 3D (HP, me slišiš?), niti si režisersko - producentski par ni privoščil preveč neumnosti. No, morebiti bi pograjal nujni ščepec družinskosti, a se da preživeti.

Konkluzija in ocena	
Zgodba	1,1/2
Igra	0,7/1
Izvedba	1,1/1,5
Tehnična kvaliteta	0,4/0,5

Do presežka mu manjka izvirnosti, svežih pristopov in manj naslanjanja na že videno.

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

ZBLAZNELI
THE CRAZIES**3,0/5****Podatki o filmu**

Overture Films, Participant Media,
Imagenation Abu Dhabi FZ
26. februar 2010
Dolžina: 101 minuto

Režiser:

Breck Eisner

Scenarista:

Scott Kosar, Ray Wright

Igralci: Radha Mitchell, Timothy Olyphant,
Danielle Panabaker, idr.**Kratek opis**

Preživetvena grozljivka, kjer se ruralni prebivalci spremenijo v zombije po krivdi US Army.

Zblazneli sem si ogledal na DVD-ju. To je predelavo klasike, kar sem vzel v zakup. Klasiko je leta 1973 posnel kulni mojster George R. Romero, ki tukaj sodeluje v vlogi producenta (pač ni hotel, da njegovo klasiko sesuje vsečnost kravatarjem). Kot v Super 8, imamo opravka z manjšim ameriškim mestom, možem pravice in spodletelo svinjarijo US Army. Za tegadelj, nič novega pod zadetim soncem in pijano luno!

Nekega dne med tekmo baseballa na igrišče pritava zmeden možakar, ozdravljen lokalni alkič. Nihče se ne bi preveč sekiral, če mož ne bi prilomastil z nabito puško. Šerif David Hutton (Timothy Olyphant – videli ste ga v mnogih filmih in v večini je spodobno odigral svoja trup'lca)

možaka pošlje tja, od koder se noben ne vrne.

A mož ni bil edini svoje vrste. Kmalu normalni ljudje postanejo ogrožena vrsta. Na eni strani jim grozi virus, na drugi strani skoraj enako nevarna US Army, ki noče, da skrivnost izplava na površje. Kot v Super 8 imamo evakuacijo in ognjeno terminiranje vira nadloge.

Film vam pričara za dobro uro in pol spodobne zabave, če ste fan tovrstnih filmov. Igra Olyphanta je spodobna, zombirajoči ljudjeki lepo končajo svojo bedo, krvavih

scen ni preveč in tudi niso preveč nasilne. Film je tipična preživetvena grozljivka, kjer se nesrečni šerif s svojo nosečo ženo znajde med dvema enako nevarnima ognjema. Konec nam daje slutiti, da bodo kravatariji skeširali nadaljevanje, ako se bo film izkazal za dovolj uspešnega (beri: bo dovolj velik ka-čing).

Ja, v zadnjih nekaj mesecih smo torej bili deležni zabavnega nabora filmov, ki jih družijo packarije "made by US Army" in nadloge, ki iz tega izhajajo. Ob Zblaznelih je krik obupa ob pomanjkanju svežine malce odveč, a kljub vsemu nas čaka še lep kup "rimejkov" (beri: preprosta in sigurna molžaja).

Moram pa pogrjati opremo škatle. Razen ploščka in navadnega ovitka ni nobenih dobrot. Cena sicer ni prekomerna, a bi kljub temu pričakoval kaj več.

Film je po kvaliteti primerljiv s Super 8. Slednji naše Zblaznele prehititi samo z bolj izvedeno režijo. Breck Eisner pač ni J. J. Abrams. Njegov edini bolj znan film je povprečna Sahara.

Konkluzija in ocena

Zgodba	1,1/2
Igra	0,8/1
Izvedba	0,6/1
Oprema	0,2/0,5
Cena—dobljeno	0,3/0,5

Film je po kvaliteti primerljiv s Super 8, ki pa ga prehititi z boljšo režijo.

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

KAPITAN AMERIKA: PRVI MAŠČEVALEC
CAPTAIN AMERICA: THE FIRST AVENGER

3,3/5

Podatki o filmu

Marvel Enterprises, Marvel Entertainment, Marvel Studios
 28. julij 2011
 Dolžina: 124 minut
 PG-13

Režiser:

Joe Johnston

Scenarista:

Christopher Markus, Stephen J.

Igralci:

Chris Evans, Hugo Weaving, Samuel L. Jackson, idr.

Kratek opis

Kapitan Amerika bi bil dober samo za v reklamo, če se ne bi pojavil rdeče frisni naci Rdeča lobanja (hm, kako izvirno ime!). Ampak pozor, smo v alternativnem svetu, saj imajo naciji StarWars orožarno.

Kravatarji so čudna vrsta zverenic. Res čudna. Bolj bedastega naslova, kot je naslov pričujočega filma, si skoraj ni možno izmisliti. A so si ga. Pri kravatarjevem Armaniju, res so nam dostavili tako idiotski naslov, primeren za povzročanje napadov bruhanja pri vseh, ki niso mahnjeni na ameriški patriotizem in raketni izvoz bušokracije, pardon obamokracije.

No, gre za oživitev grafične novele iz serije Maščevalci. Prvi na seznamu za oživitev kapitan Amerika. Verjeli ali ne, film sploh ni podn, pravzaprav je spodobno gledljiv in dokazuje, da pokrov še ne pove, kaj je v škatli.

Kravatarji so zapregli Chrisa Evansa (videli smo ga v obeh kosih franšize Fantastični 4 in Sončni svetlobi) za vlogo Steva Rogersa, alias-Kapitana Amerika. Dežurno fračovje zastopa Hayley Atwell v vlogi agent-

ke Peggy Carter. Tu je še dobri Toma Lee Jones v trupelcu polkovnika Chester Phillipsa. Zlobnjaško stran zastopa Smithovsko matrični Hugo Weaving v vlogi Johann Schmidta alias Red Skulla (prisrčna rdeča lobanja). V prvem delu je pomemben še Dr. Abraham Erskine, ki živi na račun Stanley Tuccia. Ostalo človekovje je bolj ali manj stat(ist)ičnega pomena.

Zabava se začne, ko bodočega kap. Ameriko, v telesu Steva Rogersa, zaradi shiranega videza in z Darth Vaderjevsko astmo odklanjajo pri naboru za US Army. Začela se je namreč II. svetovna vojna. Čeprav stric Sam v stiski potrebuje vsakogar, je nesrečni Steve Rogers le prevelika shirana griža. Očitno se noben film ne more izviti iz primeža US Army in indene mitologije.

Nekega dne ga rekrutira znans-tvenik, ki ga spravi v posebno vojaško enoto, kjer je pričakovano največji shiranec. Poveljnik Chester Phillips je zgrožen, ko doktor za poskusnega zajčka izbere ravno shirano kroto, ki je predmet posmeha in zabavanja vseh preostalih. Dr. Erskine ga izbere ravno zaradi šibkosti in plemenitosti (pač USA mitologija ...).

Scena, ko polkovnik vrže bombo in se na njo vrže (se žrtvuje za vse) ravno grižasti Roger, pač pusti pečat. Roger je deležen posebne steroidne terapije, po kateri postane 'ubersoldat'. A US Army iz njega naredi cirkuško atrakcijo za vzbuja-nje domoljubja. Kap. Amerika si krčevito želi na bojišče, a ves boj

doživi v igri v reklamnih filmih.

Medtem naciji marljivo čarajo s svojim nordijskim okultizmom. Kmalu imajo StarWars puške, StarWars kanone in StarWars jurišnike (majic je zmanjkalo). Imajo tudi matričnega agenta Smitha, pardon Rdečo lobanjo, žrtev ne ravno posrečenega poskusa. Ni daleč dan, ko se soočijo Kap. Amerika in rdečefrisni naci. Ve se, kdo potegne kratko.

Film je na svoj način prav prisrčen. Pretiravanje je odlično odigrano in začuda ne deluje moteče. Seveda pozabite na logiko, saj gre za stripovski film in ne ZF dramo. Vse skupaj je v 3D. Sicer ni nek bleščoč izdellek, a tudi ni moteč. Glavni igralec deluje malce leseno, v vlogi shiranka je bil boljši.

Konkluzija in ocena	
Zgodba	1,1/2
Igra	0,6/1
Izvedba	1,2/1,5
Tehnična kvaliteta	0,3/0,5

Res je, gre za stripovski film, ki pa ni žalitev za razum povprečno inteligentnega 'ljudeka'.

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

VZPON PLANETA OPIC
THE RISE OF PLANET OF THE APES

3,6/5

Podatki o filmu

Chernin Entertainment, Twentieth Century Fox Film Corporation
11. avgust 2011
Dolžina: 105 minut
PG-13

Režiser:

Rupert Wyatt

Scenarista:

Rick Jaffa, Pierre Boulle (La planète des singes)

Igralci:

James Franco, Andy Serkis, Freida Pinto, idr.

Kratek opis

O tem, kako so opice nategnile ljudi in prevzele planet.

Planet opic je franšiza, ki vsebuje samo en kvaliteten del, posnet daljnega 1968, kjer je igral Charleston Heston. Vsa nadaljnja dela so bolj ali manj kolobarila v povprečju in često padla pod njega. A franšiza je navkljub boleči zlorabi licence preživela in kravatariji so se po desetletjih blo-denj odločili počistiti in vse skupaj začeti znova. Film so posneli v upanju, da bo nateklo dovolj cekina za nove rdeče Ferrarije, sveže Ukrajinke, Armanije in bi ostalo še za nadaljevanje. Naj se molža začne!

Vpregli so ne preveč znane igralce. Od znanih je tu Brian Cox v vlogi Johna Landona, lastnika zavetišča, tu

je vedno dober John Lithgov v vlogi Charlesa Rodmana, fotra glavnega junaka Willa Rodmana (precej znan James Franco – videli smo ga v Pajkamožu, a ima za sabo kup bolj ali manj opaznih vlog). Zraven je še obvezna dežurna frača indijskega videza Caroline Aranha (Freida Pinto – vtisnila se nam je v spomin z Revnim milionarjem). Barve afroamerikanstva čuva David Oyelowo, v vlogi šefa farmacevtske firme Stevena Jacobsa. Dežurni grdavž je Tom Felton (drekožerski Dreco iz HP) v truplu Dodge Landona. Nujno moram omeniti še Andya Serkisa, ki je oblekel Cezarjevo digitalno kožo

(vsi ga poznamo in ga imamo radi zaradi Golluma in King Konga). Režiral je Rupert Wyatt, ki do zdaj za sabo nima kakšnega večjega projekta.

Zgodba se začne s prikazom lova na opice, pravzaprav primata in prikaže okrutnost posla. Nadaljuje se v raziskovalnem laboratoriju, kjer so opice poskusne živali. Will Rodman je na pragu, da odkrije zdravilo za Alzheimerjevo bolezen, za katero boleha njegov foter Charles.

No, zgodi se incident, posledica katerega je mladi šimpanz v Rodmanovi hiši. Gre za sirota, ki je potomec testna živali. Ta je kazala znake izjemne inteligence. A je pobesnela med prikazom učinkov in končala pod streli (ja, pametne streljajo).

Tako je bil poskus prekinjen. Učinke zdravila je podedoval mali šimpanz, ki ga Will imenuje Cezar. Will se ne preda in zdravilo poskusi na očetu. Temu se za določen čas stanje izboljša, a se bolezen vrne v hujši obliki. Cezar odraste in nekega

dne pride do incidenta. Nesrečnega šimpanza dajo v zavetišče, kjer se nad njim izživlja sin skrbnika Tom Felton (tip ne more iz takšnih vlog).

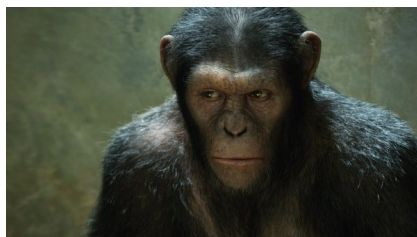
A stvari se zasucejo in zavrtijo. Pride do upora opic. Ker se opice nadihajo zdravila, postanejo pametnejše in tako smo priča končnemu obračunu in seveda iskri nadaljevanja.

Film je korektno posnet. Režiser sicer ni ustvaril presežnika, a je zgodba dobro vodena. Edina zamera je morebiti dejstvo, da je film sneman z

mislijo na nadaljevanje. Detajlno upraviči upor opic, lepo prikaže, kaj naredi tortura. Tukaj je tudi opozorilo, kako postopati v stiku z inteligenco, ki ni človeškega izvora.

Nadalje se dotika etike medicinskih raziskav. Skratka, pozorni gledalec bo našel kup stvari, vrednih razmisleka. In še sreča ... niso nas zlorabili v 3D.

Končno smo dobili Planet opic, vreden ogleda, saj gledalca ne užali z neumnostmi. Me slišiš Planet opic iz leta 2001?

Konkluzija in ocena

Zgodba	1,5/2
Igra	0,7/1
Izvedba	1,1/1,5
Tehnična kvaliteta	0,3/0,5

Zelo dober film.
Priporočam ogled v kinu.
Da ne boste potem rekli,
da vas nihče ni opozoril!

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

ZELENA SVETILKA GREEN LANTERN

2,2/5

Podatki o filmu

Warner Bros. Pictures, De Line Pictures, DC Entertainment
11. avgust 2011
Dolžina: 114 minut
PG-13

Režiser:

Martin Campbell

Scenarij:

Greg Berlanti, Michael Green

Igralci:

Ryan Reynolds, Blake Lively, Peter Sarsgaard, idr.

Kratek opis

O tem, kako zmešaš zeleno barvo volje in rumeno barvo jeze in dobiš nekaj vmes - sovražnika, ki sliši na ime Parallax.

Zelena svetilka je še ena stripovska franšiza, pretopljena v gibljive sličice. V deželi bušizma ima precejšnjo tradicijo in njen univerzum je prilično bogat. Večji del stripovske tradicije pri nas ni ugledal luč dneva in povprečen Slovencej se s temi svetovi sreča šele v gibljivoslični obliki. To pa ni vedno kul. V zadnjem letu smo videli čeden kup oživelih stripovskih sličic. Nekatere so uspešne in niso sramota pasovni širini, ki jo boste porabili za 'dolpoteg' (žal znaten del slovenske mladeži sledi izročilu naše politične elite – pokradimo, kar ni pribito). V imenitno družčino X-Mož, Thora in Čuvajev tako vleti Zelena svetilka. Predfilm se je kitil s 3D, pisanostjo in komedi-

jantom Ryanom Rynoldsom (pilot Hal Jordan) v glavni vlogi. To je bil prvi 'ups'. Že sam napovednik je dal o barvah in mešanju jabolk, hrušk z brozgico še drugi 'ups'. In potem sem odromal v kino. V kosteh in na vodi sem čutil, da bom potreboval kokice in kakšno pijačo. Rečeno, storjeno in zasedem svoj 'zic'.

Najprej sem pogrešal oznako za starostno omejitev. Kakšen PG-12 bi

se prilegel, a v obratni smeri. Potem manjka sinhronizacija, saj bi se v filmu najbolj počutila predšolska deca med 3 in 6 let. Ogleđ filma bi morali prepovedati vsem iznad 12 let in IQ, večjim od 75. Film se namreč lahko dogaja samo polžkom in muckom iz vrtca.

Je tako strašno?

Grozljivka, vam reče m. A začnimo pri dobrem, da bo bolečina manjša.

Dasiravno je Ryan Reynolds komedi-jant, izpade prav pristrčno neresen v vseh poskusih, da bo resen. Takisto poskusi filma, da se ima za resnega, izpadejo neverjetno pristrčno smešno.

Tudi vizualna plat filma je spodobna. 3D sicer ni vrhunec, a je dovolj zabaven. Mark Strong v vlogi Sines-tra želi biti resen, a je v bistvu šolska tečnoba. Tu je še glavni nesrečni negativec, Peter Sarsgaard (odet v patetično smrdljiv kliše Hectorja Hammonda). Dvoličnega senatorja Hammonda, Hectorjevega fotra, spodobno odigra Tim Robbins.

Zraven imamo še droljaste frače, namenjene rajcanju ameriških najstnikov. Na srečo je izvedba gledljiva

in čisto fino zapolni čute, ko daš možgane na off.

Ljubezenska zgodba, ki je doletela ta film, je na ravni predadolescent-nih simpatij. Še otroci v vrtcu izka-zujejo več zametkov čustev. Nadalje smo tu deležni vseh klišejev, kot je neuslišana ljubav znanstvenika, ki se mu sfuzla. Potem je tu UMF nor-čavi pilot, ki pametnim in lepim deklinam razmika mednožja (le katera bi hotela takšnega umskega imbecila, kakršen je naš glavni junak?). Skratka, vse tovrstne ameri-ške travme so tu.

Gremo na zgodbo. Ta je prepros-tejša od trdo kuhanih jajc (pasulj je proti temu kulinarična umetnina). V veselju so čuvaji dobrega, imenova-

ni Zelene svetilke, ker se zabavajo z zeleno barvo volje. A pred časom je eden od njih sklenil peklensko pogo-dbo in se spečal z rumeno barvo jeze ter ustvaril ultimativnega sovražni-ka Parallax. In zgodi se, da je celotno veselje odvisno od muhaste razvaje-nosti enega blesavega pilota. Najprej je vse jasno. Vsi klišeji so tu pokaza-ni na svoj najbanalnejši način.

Še ocena za konec. Skupaj dobimo 2,2/5, kjer levji delež prinaša tehnič-no užitna izvedba ob vseh očesnih in slušnih bonbončkih.

Konkluzija in ocena

Zgodba	0,3/2
Igra	0,5/1
Izvedba	1/1,5
Tehnična kvaliteta	0,4/0,5

Za otroke in spremljevalno osebje. Ja, kokice pridejo prav, da z nečim zaposliš možgane.

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

KAVBOJI IN VESOLJCI COWBOYS & ALIENS

3,1/5

Podatki o filmu

Universal Pictures, DreamWorks
SKG, Reliance Entertainment
18. avgust 2011
Dolžina: 118 minut
PG-13

Režiser:

Jon Favreau

Scenarij:

Roberto Orci, Alex Kurtzman

Igralci:

Daniel Craig, Harrison Ford, Olivia
Wilde, idr.

Kratek opis

O tem, kako narediti film, ki je ves-
tern in vesoljska opera obenem. Če
so se izven-zemeljski srečali že z
vsemi, so se tokrat 'rokovali' s kav-
bojci. Z Indijanci pane!

Vestern sreča Super 8, E.T. in
Bližnja srečanja tretje vrste z dodat-
kom Vojne svetov (ostanimo pri
Spielbergovih filmih). Tokrat začni-
mo pri zgodbi. Ta sicer ni oskarjev-
ski material, a lepo sede zaradi kom-
petentnih igralcev.

Vesoljci leta 1873 nabašejo na
Arizono, saj so Divji zahod vzeli kot
iztočnico za osvajanje sveta. S kav-
boji se v filmu zabava njihova izvid-
nica. Ugrabljajo ljudi, skurijo kakšno
kravo in se na sploh zabavajo.

A žal so se kanili zaj... z napačnim.
Jake Lonegran (Daniel Craig) se znaj-
de sredi pustinje s čudno rečjo na
zapestju. Kmalu prijaha v mesto, ki
mu resnično vlada samovšečni
Woodrov Dolarhyde (le kje so našli
takšen priimek?) v zje... in zgužva-
nem truplu Harisona Forda. Jake ima
smolo, saj se ničesar ne spomni. Niti
tega, da je bil svoje čase UMF bandit.
Pristane v arestu in promptno napoti
v večje mesto. Družbo mu dela aro-

ganten slabič Percy Dolarhyde (Paul
Dano). In takrat priletijo vesoljci. S
smešnimi umetnimi žužki naplenijo
nekaj ljudi, med njimi šerifa, Percya
in ženo smešnega lastnika gostilne.

Pokaže se, da ima Jake na zapestju
vesoljsko spravico za terminacijo.
Naprava se aktivira samo v bližini
vesoljcev. Sklati enega od letečih
brenčal. Woodrov in Jake se odločita,
da poiščeta gnezdo vesoljcev in jim

spesnita kozje molitvice. Na tem
popotovanju od Litije do Čateža sre-
čajo še Indijance. Med zabavo ob
tabornem ognju se pokaže, da je tudi
bojevita frača, ki jih na vsaknačin želi
spremljati, narejena iz vesoljskega
testa. Ta je 'fireproof'. Družčina najde
vesoljsko bazo in potem smo priča
veselemu klanju. Ve se, kdo zmaga.

Film je čisto zabavna izkušnja.
Glavni igralci mu dajo potreben

žmoht. Posebni učinki so OK. Vesoljci so generične nakaze, žal kljub UMF videzu, prav nesrečno nespособne. Kaj mislite, bi imeli vojaclji iz 1. svetovne vojne za burek proti sodobni US Army? Logika je pač prva vlačuga, ki jo režiser na dolgo in mnogokrat nateguje. Tu so še žal preveč statični in morebiti malce

klišejski liki. Ampak vesterni niso nikoli blesteli z dramskimi kulisami, torej tega ne štejejo za slabost. Na srečo nas avtorji niso zlorabljajo z domoljubnimi floskulami, niti niso poskusili svojega videnja demokracije izvoziti v alienski brlog. Ti so bili deležni samo velikega bum.

Na koncu še ocena. Gre za spodob-

ni vestern, namenjen ljubiteljem ZF akcije. Vsa zadeva ni niti neumna, niti preveč polna s klišejci.

Boljšo oceno, zlasti na račun zgodbe, ga stane mestoma čudna logika, statični liki, preveč premočrtno dogajanje in seveda videnosti večine vsega v Spielbergovih filmih.

Konkluzija in ocena

Zgodba	1/2
Igra	0,7/1
Izvedba	1/1,5
Tehnična kvaliteta	0,4/0,5

**Spodoben vestern
za ljubitelje ZF akcije.
Se sliši smešno? Saj je!**

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

O življenju, vesolju in sploh vsem www.andros.si/vesolje/

- Podroben opis Sonca in planetov Osončja
- Nastanek in mehanika galaksij
- Rojstvo, življenje in smrt zvezd
- Bigbang, struktura vesolja in njegov konec
- O možnostih življenja na različnih planetih
- O potovanju na Mars, izza meja Osončja in še dlje
- Pojmovnik, pojasnilo manj znanih pojmov, formule

VSEMIRJE
kratki vodič po osončju in okolici

OSONČJE GALAKSIJE IN ZVEZDE VESOLJE ŽIVLJENJE POTOVANJE NA MARS POJMOVNIK

NOVO, ZANIMIVO

- Obsežno Zlatolasje ali kakšno povezavo ima pyralica z astronomijo? (11.04.10)
- Niškišča vesolja do 20 svetlobnih let (20.03.10)
- Svezda - rojstvo in smrt življenje
- Sončni dušiči (02.12.09)
- Kaj je karalica in kdaj zabeč je na puzah? (02.12.09)
- Kako hitro leti Zemlja okoli Sonca? (10.11.2008)
- Kako odpraviti Mars ali zakaj traja potovanje na Mars v eno smer 6 mesecev? (20.10.2007)

[kazalo strani] [ustvarba enot] [servisna stran] [povezava]

www moje strani Google-3.0

Komentarje, pripombe in vse drugo pošljite na andros@andros.si
Vse pravice pridržane. © 2005-2008, Andrej Ivanuš, Maribor, zadnja sprememba na tej strani: 26-07-2010

JAZ SEM ČETRTE I AM NUMBER FOUR

2,1/5

Podatki o filmu

DreamWorks SKG, Reliance Big Entertainment, Bay Films
18. februar 2011
Dolžina: 101 minuto
PG-13

Režiser:

D.J. Caruso

Scenarista:

Alfred Gough, Miles Millar

Igralci:

Alex Pettyfer, Timothy Olyphant, Dianna Agron, idr.

Kratek opis

Obritoglavi in tetovirani gradvži pridejo po Četrtega, ki jim da vetra. Kaj pa se vtikujejo tja, kamor ne smejo! Naj živi somračna patetika na alienski način.

Naslov filma pomeni nekoga, ki je pri nečem četrti po vrsti. Dejansko se filmska zgodba ukvarja z najstnikom nezemeljskega porekla, katerega rodno grudo so zasedli teroristi, v črnino odeti grdavži, ki bi jih zlahka zamenjal za obritoglavce z arabskim naglasom.

Vse skupaj se začne, ko spremljamo, kako grdavži fentajo Tretjega. Frajerja zlahka ujamejo in upeljujejo. Četrti po svetu blodi s svojim čuvajem, ki igra njegovega fotra. Prideta v neko manjše mesto in takoj nas film dostavi na sredino srednješolske scene. Ta ni nič drugačna od vsega že videno v nešteto filmih, predvsem pa brez sramu krade ideje iz filmov z nam najmanj ljubim vampirjenjem. Grdavži morajo biti ekstra UMF-ji, zato imajo črne tetovaže, grd naglas in še grše obritoglavne frise. Skratka, generični in nenavadno nesposobni predatorji. Švarci bi jim že v prvi minuti filma preštel rebra in črevca zložil na plot. Zraven je nekaj teorije

zarote, karikature ameriškega domoljubja in ščepec čisto pravih ameriških debilov (pač od debilov za debile). Scene z lokalnim športnim frajerjem, najstniški fajt za plodno samico in podobno, so notri, da film ustreza generičnem somračanju. Grdavži seveda najdejo našega frajerja. Filmarji so juhci dodali šolskega piflerja, še eno super dečvo (piflerju je pač treba vnaprej najti kulsko fračo), terorizem in vojno-zvezdno igranje s Silo.

A Sila naj bo z avtorji tega skrpučala, ki se hvaležno šlepajo na že videno. Film ima zgolj polovico konca, kar je fuj. Najstnike igrajo ... upokojeni najstniki. Tako je videti, kot da je filmska srednja šola zbor imbeci-

ploščku samo generičnosti, ki v ničemer ne povečajo vrednosti paketa.

In zdaj ocena, da vam ne ukradem preveč časa. V kvadratu spodaj so posamezne ocene. Skupna ocena pri naša bridko resnico – 2,1/5, kar pomeni zadovoljivo, nikakor pa ne nujne izkušnje. Če ste ljubitelj Somraka, Rdeče kapice in najstniških kolobocij, je to film za vas. A pred nakupom pogledajte na ceno. Če je okoli 5 - 6 ojev, je O.K. Vse, kar je več, je klofuta osebni ekonomiki. Film potrjuje nadgradnjo prastare modrosti:

»Alah je velik! A je žal predaleč, da bi preprečil takšne in podobne kravatniške kakce.«

Žal je temna stran Sile premočna ...

lov, ki že 10 let ponavljajo razred. V filmu imamo vse klišeje, ki si jih lahko zamislimo. Ja, tudi tisti z avtom, ki ne vžge, je notri. Igra večine je, razen Timotha Olyphanta, na ravni spodletelih srednješolskih predstav. Olyphantovih sotrpinov ne bom omenjal, saj njihovo mahedranje ne zasluži naziva igra.

Film sicer ni mučenje čutil, kajti posebni učinki in splošno dogajanje so na ravni gledljivosti. Za očesne učinke je poskrbel Lucasov ILM, kar je edina svetla točka. Ob filmu so na

Konkluzija in ocena

Zgodba	0,6/2
Igra	0,5/1
Tehnična kvaliteta	0,6/1
Oprema	0,2/0,5
Cena - dobljeno	0,2/0,5

Če ste ljubitelj Somraka, Rdeče kapice in najstniških kolobocij, je to film za vas.

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

EPSKI FILM
EPIC MOVIE

2,4/5

Podatki o filmu

Regency Enterprises, New Regency Pictures, Paul Schiff Productions
6. januar 2007
Dolžina: 86 minut
PG-13

Režiserja:

Jason Friedberg, Aaron Seltzer

Scenarista:

Jason Friedberg, Aaron Seltzer

Igralci:

Kal Penn, Jennifer Coolidge, Fred Willard, idr.

Kratek opis

Harry Potter se zakadi in zapije... in v tej smeri naprej. Smešna plat nam ljubih žanrov. Ne, res?

Epski film moram ocenjevati z drugačnimi sidri. Gre za parodijo, ki parodira celo kakšno parodijo. Če ste ljubitelji hecnosti, norčevanja in maličenja vsem ljubih licenc, potem je to film za vas.

Kaj imamo v tej mineštri? Tu so Harry Potter, ki se zakadi in zapije ter nešteto krat ponavlja razred na Bradavičarki. Tu so vse nam ljubi profesorji, ki so deležni naključnih nesreč s smrtnim izidom. Potem je tu N..., ups Garnija, ki ji vlada Stiflerjeva mama (saj veste, tista - milf, milf, milf). Vmeša se še kapitan Jack Sparrow, ki je itak že sam zase parodija. Sem omenil Tovarno čokolade? Tudi ta je, da ni vse skupaj tako kislo ali grenko. Kakšen utrinek iz Vojne zvezd takisto ne manjka. Imamo še tri sirote, ki pač iščejo prostor pod soncem. Pot jih vodi čez kulturne franšize, da končno najdejo svojo srečo.

Smisel filma ni vsebina, temveč norčije. Pred ogledom obvezno izklopite center za razmišljanje, saj tod ne boste našli modrosti. Štosi so sicer že

iztrošeni, a delujejo, če ste tolerantni do maličenja franšiz in včasih tudi dobrega okusa. Zgodba je kravji kakec, saj trosenje bolj ali manj domišljenih neumnosti zahteva izgovor za obstoj na tej strani stvarstva.

Skupaj dobimo 2,4/5. Torej nimamo opravka s prelomno parodijo, temveč zgolj še eno v nizu gledljivih zabav.

Konkluzija in ocena

Zgodba	0,7/2
Igra	0,5/1
Tehnična kvaliteta	0,6/1
Oprema	0,3/0,5
Cena - dobljeno	0,3/0,5

Parodija, ki parodira celo parodijo.

Za Vas gledal: Bojan Ekselenski

TRON TRON (1982)

3,2/5

Podatki o filmu

Walt Disney Productions,
Lisberger/Kushner
9. julij 1982
Dolžina: 96 minuto
PG

Režiser:

Steven Lisberger

Scenarist:

Steven Lisberger po lastni zgodbi

Igralci:

Jeff Bridges, Bruce Boxleitner,
David Warner, idr.

Kratek opis

Kako je programer 'vsrkan' v lasten svet programov in kako je sesul Master Control Program, ki ga je obvladoval.

VSEBINA

Računalniški 'programerček' Kevin Flynn (igra ga Jeff Bridges) je majhen goljuf. Nekako mu uspe 'terna' v življenju. Zaposli se v mega kompaniji ENCOM Corp., kjer pa njegov kolega Ed Dillinger ukrade nekaj idej iz njegovih popularnih iger. S pomočjo superračunalnika družbe mu uspe vdreti v sistem in najti svojo ukradeno kodo.

Zdaj ima dokaz, a stvari se zaplečejo. S pomočjo Alana Bradleya in prijateljice Lore skuša v superračunalniku odkriti še več goljufij zlobnega Eda. Ta je ustvaril zloben virus MCP (Master Control program), ki krade programsko kodo po vsem svetu. Ko MCP opazi, da nekdo brska po superračunalniku, uporabi nov eksperimentalni laserski 'digitalizator'. Z njim potegne nič hudega slutečega Kevina v superračunalnik.

Vsi programi v superračunalniku so avatarji programerjev, ki so jih ustvarili in imajo njihov obraz. Nosi-

jo unisex kostume s svetlečimi neonskimi oznakami. Kevin se znajde v programerskem 'zaporu' skupaj s svojim programom TRON. Oba sto obsojena na »de-res'd« (beri: 'deleted').

Da bi bil film zanimiv, jima neka-ko uspe pobegniti. Ob tem uspeta premagati celo plejado MCP-jevih pomožnih 'programov'. Pobegne na ti 'lightcycles' (svetlobnih motorjih). Kevin spozna, da ima kot programer v drugotnosti na voljo magične moči. Prepozna eno za drugo in počasi raste s svojimi sposobnostmi. Ob tem se vedno bolj bliža centru moči MCP-ja.

Na koncu ga seveda uspe premagati in laserski 'digitalizator' ga vrne spet nazaj v njegov resnični programerski fotelj pred ekranom. TRON pa postane program s katerim razkrije vso zlobo MCP-ja in njegovega programerja Eda Dillingerja.

TEHNIKALIJE

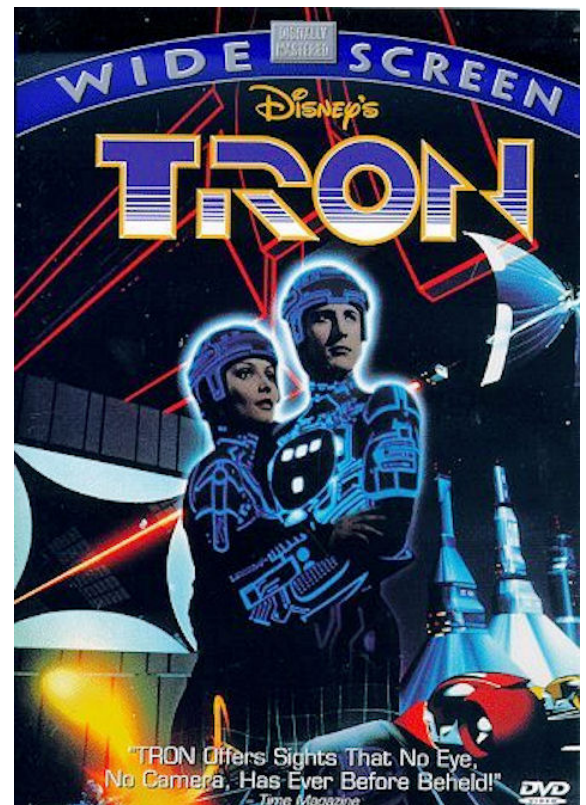
Za tiste čase je bil film pravo majhno tehnično čudo. Njegovi posebni efekti so bili res nekaj posebnega. Bili so narejeni tako, da so bili ljudje in stroji resnični. Vendar oblečeni ali prebarvani v/na črno. Potem so jim na roko pobarvali fluorescenčne črte različnih barv.

Ker so bili računalniki še premalo zmogljivi, so vsako sličico filma barvali posebej. Za štiri sekunde

filma so morali preveriti po 600 koordinat, da so vsako stvar postavili na pravo mesto. Zamudno delo, vendar je bil učinek neverjeten.

KRATKA OCENA

S tehničnega stališča je film mojs-trovina. Morebitne nerodnosti so spretno prekrili in zakrili. Posebni efekti so najavili to, kar je danes v tovrsten filmu samoumevno. Sama vsebina pa ni preveč zahtevna. Praktično je to film o mladcu, ki se mora v borilni areni prebiti do najvišjega hudobca in mu dobro obdelati 'ksiht'. Tako dobro, da potem ta moleduje za milost.

Splača se ga pogledati, da spoznamo, kako so začeli uporabljati dih jemajoče posebne učinke.

Za Vas gledal in se spominjal: Andrej Ivanuša

RETROMANIJA

TEMNA ZVEZDA DARK STAR (1974)

3,0/5

Podatki o filmu

Jack H. Harris Enterprises,
University of Southern California
9. februar 1974
Dolžina: 83 minuto
G

Režiser:

John Carpenter

Scenarista:

John Carpenter, Dan O'Bannon

Igralci:

Dan O'Bannon, Dre Pahich, Brian Narelle, idr.

Kratek opis

Zgodba o štirih zakajenih vesoljcih, ki v globokem vesolju uničujejo 'nestabilne' planete, ki so namenjeni človeški kolonizaciji. Da o bombi ne rečemo nič ...

VSEBINA

Sredi 22. stoletja smo ljudje prispeli globoko v vesolje in koloniziramo na stotine planetov. A tu in tam se najde kakšen, ki je 'nestabilen'. Kar pomeni, da ogroža našo kolonizacijo, ker je na njem preveč inteligentna vrsta.

To težavo odpravlja posadka štirih vesoljcev z vesoljsko ladjo Dark star. Ta ima na krovu bombo z umešno inteligenco z imenom 'Thermostellar Triggering Device'. Na dolžnosti so trije od 'travce' zakajeni vesoljci, četrti, ki je njihov poveljnik Powell, pa lepo spančka v kriostatični komori.

Tik pred zadnjo nalogo ladja zaide v elektromagnetni vihar, ki navidez ne poškoduje nobenega pomembnega sistema. Se pa tu in tam pojava kakšna neprijetnost. Recimo toaletna naprava nepričakovano izstrelile cele role toaletnega papirja. Pa tudi glas mehko-govorečega računalnika

postane hreščeče moteč. Budni fantje so zdolgočaseni od dvajsetletnega potepanja po vesolju in si izmišljujejo bizarne igre, naprave, tudi njihovi pogovori so popolnoma odbiti.

Ko pridejo na cilj, rutinirano odvržejo AI bombo. A ta, poškodovana v magnetnem viharju, ostane priključena na vesoljsko ladjo, čeprav je globoko prepričana, da bo vsak čas treščila na površino planeta in ga sesula v prah. Pravzaprav, v celoti zavrne kakršnokoli možnost, da bo ubogala njihove ukaze. Še več, spusti se v filozofska razglabljanja s člani posadke med tem, ko neusmiljeno odšteva sekunde do eksplozije. Zdaj jim ne preostane drugega, kakor da zbudijo poveljnika, ki obvlada fenomenologijo AI.

Ta na koncu prepriča bombo, da preneha odštevati in se vme nazaj v ležišče. Ob tem še vedno razmišlja o razgovoru s poveljnikom in pride do zaključka, da je Bog. Reče: »Bodi luč!« in eksplodira.

Eksplozijo preživi le tisti med njimi, ki je navdušen deskar. Resignirano se oprime kosa vesoljske ladje, ki ga spominja na desko, se postavi v deskarsko pozo in oddeska navzdol proti atmosferi planeta, ki bi ga morali razstreliti. Na koncu zgori kot majhen meteorit.

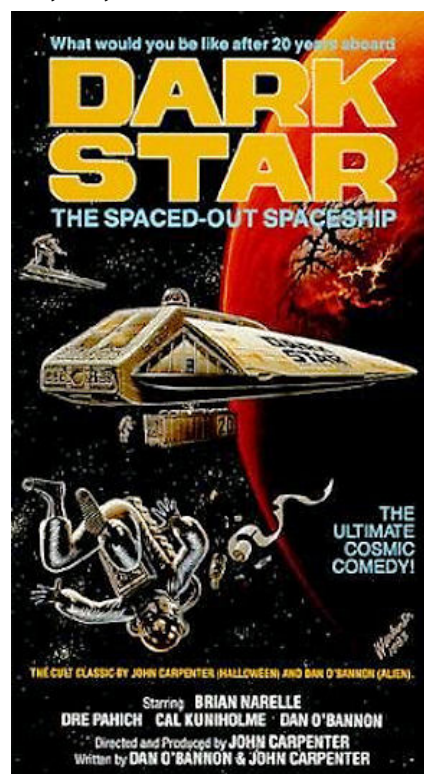
TEHNICALIJE

Za današnje razmere so posebni učinki prav bedni. Vendar so za namen filma popolnoma ustrezni. Še najslabše je prikazan elektromagnetni vihar, notranost vesoljske ladje pa je odlična, čeprav so prostori klavstrofobični in ni čudno, če se

vesoljcem malce frtačka v glavi. Sama zgodba je na trenutke satirična, a filozofski razgovori so vsekar v čast scenaristu, saj postavlja zanimiva vprašanja in odgovore o človeški vrsti.

KRATKA OCENA

Ker ni bilo nikjer silnih bitk in na vse strani razletavajočih se vesoljskih ladij (razen ene na koncu, prava beda), je bil film po krivici prezrt in celo podcenjen. V tistem času se tudi na splošno ZF ni dobro prodajala, še posebej pri nas. Je pa prav zaradi filozofije film zanimiv še danes, pa tudi režiser je postal sčasoma vedno bolj cenjen.

Nenavadna ZF komedija z eksplozivnim koncem.

Za Vas gledal in se spominjal:
Andrej Ivanuša

PREBRANO ZA VAS

Michio Kaku
PHYSICS OF THE FUTURE

4,5/5

Fizika bodočnosti ali »kako bo znanost preoblikovala človeško usodo in vsakodnevno življenje do leta 2100« je zajetna knjiga, ki jo je potrebno obvezno prebrati, če le imamo namen napisati »resnično« znanstveno fantastično zgodbo, ki se dogaja v letu 2100 in po njem. Avtor je

Michio Kaku
(foto Andrea Brizzi)

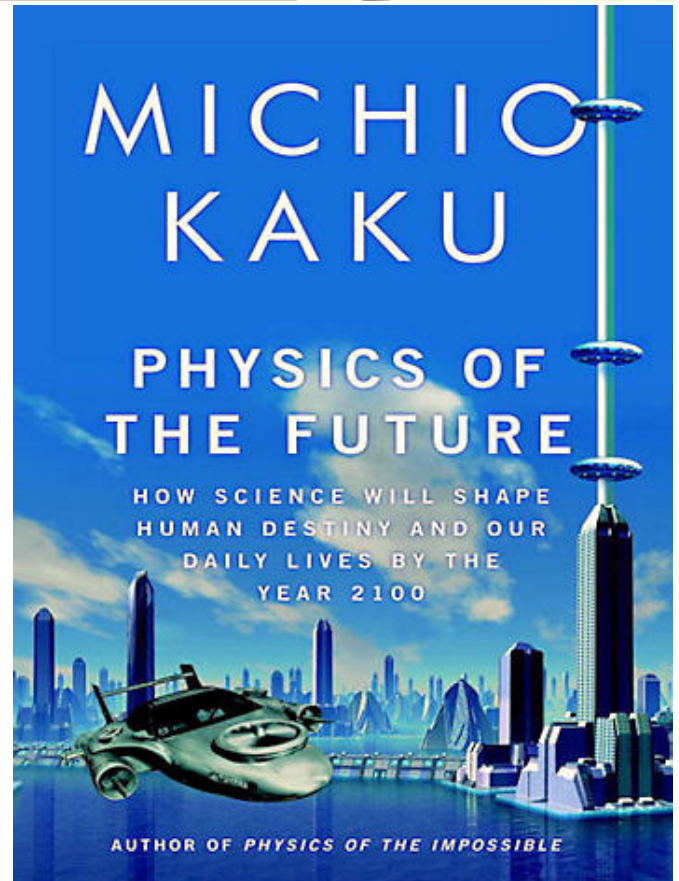
Michio Kaku, ki je eden od najboljših fizikov in teoretikov vesolja današnjega časa. Njegove knjige so zanimive in ne preveč težke, dovolj je znanje fizike iz srednje šole. Prav zanimivo je, kako zmore enostavno razložiti tudi najbolj trde teze o »življenju, vesolju in sploh vsem«. V osnovi je njegova ideja zelo preprosta. Obiskal je vse svoje znance in prijatelje, ki v laboratorijih po vsem svetu »snujejo« bodočnost.

Potem je te njihove ideje preveril glede na to, kakšne so bile pred sto in več leti v teh laboratorijih. Primerjal je obe časovni vzporednici in na tej osnovi naredil knjigo, ki govori o tem, kako bo svet videti čez 30, 70 in 100 let. Preprosto povedano, spremembe bodo mnogo večje in bolj neverjetne kot si lahko sploh predstavljamo.

V prvem poglavju nas vpelje v svet računalništva in v drugem v svet umetne inteligence. Spoznamo »govoreče« računalnike in takšne, ki gredo v glavico bučike, pa tudi namenske, ki bodo krmilili skoraj vse. Napoveduje vzpon androidov in socialnih robotov. Očaran je z napredkom medicine, kar pove v tretjem poglavju. Trikotderji in priročni ogledovalniki notranjosti telesa bodo vsakdanja stvar v medicini. Zdravila pa bodo zdravniki odpeljali neposredno do prizadetega organa. In takoj smo pri nanotehnologiji, ki bo vse to omogočila. Seveda se bo potreba človeštva po energiji zelo povečala in zanjo bodo poskrbele elektrarne v orbiti Zemlje.

Potovanje na Luno ali na Mars? No, to ne bo vsakdanja stvar, a kolonija na Marsu ali dve se bosta že postavili. Tudi splošno bogastvo človeštva bo mnogo boljše in večje. Vendar je vse to odvisno od politikov in generalov. Če bodo zagotovili mir in stabilno gospodarstvo. Marsikaj od tega bo odvisno, če bomo znali humano in modro upravljati s planetom in človeško družbo.

Na koncu knjige je dodal poglavje, ki na literarni način prikazuje družbo iz leta 2100. Tukaj opiše dan v življenju

povprečnega meščana velike ameriške metropole. To poglavje me je vzpodbudila, da sem tudi sam napisal drobno zgodbo NASLEDNJIH TISOČ LET, ki ste jo lahko prebrali v prejšnji številki.

Mogoče je zame najbolj vzpodbudna ideja, da bo mogoče s pomočjo zarodnih celic enostavno obnavljati človeške organe, kosti in tkivo. Na ta način se bo povprečna dolžina življenja vsakega posameznika zelo podaljšala. Napoveduje celo dan, ko bo človek postal nesmrten in bo svoje življenje zaključil po lastni želji.

Knjiga je optimistična in v roke tehnologije podaja rešitev vseh težav, ki jih imamo sedaj. Seveda pa je realen in se ne slepi, da bomo živeli v »raju«, napoveduje nove probleme, ki pa so vedno rešljivi, če obstaja volja.

Absolutno potrebno branje za vsakega pisatelja znanstvene fantastike.

Za Vas prebral: Andrej Ivanuš

ROBOTSKA TRILOGIJA ISAACA ASIMOVA

Jeklene votline

Jeklene votline so med nami skoraj 60 let in še danes imajo svojo draž. Zgodba se dogaja v daljni prihodnosti, ko se ljudje zaredijo v velikanskih podzemnih mestih, jeklenih votlinah. V tem svetu živi Elija Baley, civilni detektiv, z ženo Jessico in sinom Benjaminom (Benom). V njem so glavni Vesoljci, občutljivi na prehlad in podprti z roboti. Slednje želijo uvesti tudi na Zemlji in doseči počasno odpiranje zakopane zemeljske civilizacije. Vse skupaj se sfiži, ko je usmrčen eden od Vesoljcev, dr. Sarton. Vesoljci želijo pri preiskavi svojega človeka in pošljejo humanoidnega robota Daneela Olivawa. Detektivski par se sreča tudi z dr. Hanom Fastolfom, vesoljskim robotikom, raznimi razgrajači, priče smo sceni bežanja, ipd. Po mnogih peripetijah se primer čisto trilersko razreši v nekaj zadnjih straneh.

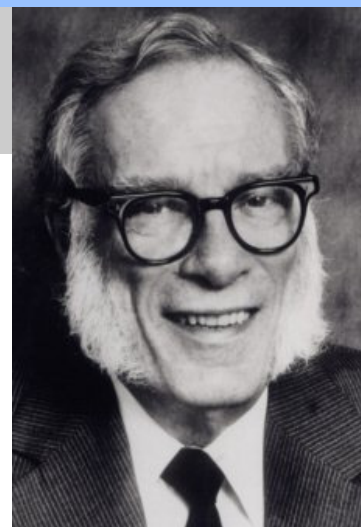
Golo sonce

Kmalu je nastal drugi roman robotske serije. Na Solariji, enem od svetov Vesoljcev, se zgodi umor. Obstaja samo osumljenka Gladija Delmarre, žena pokojnika. Ta nima ne motiva, ne morilskega orožja. Za partnerja dobi robota Daneela, ki predstavlja Auroro, najmočnejši svet Vesoljcev. Elija in Daneel se znajdetata v bizarnem asocialnem svetu, kjer je telesno druženje nekaj najodvratnejšega. V tej nočni mori detektiva razrešita umor in spravita Gladijo na Auroro. Zgodba je zanimiva, saj se odlično poigra s človekovo odvisnostjo od strojev in bizarno odtujenostjo, ki jo ta povzroči. Pomislite, že v 50-tih letih 20. stoletja, še pred časom računalnikov, je vizionar Asimov izumil socialno omrežje, ki popolnoma odtuji ljudi, saj ti komunicirajo izključno skozi "navidezne resničnosti". Preroško.

Roboti jutranje zore

Zaključno delo trilogije je bilo spisano skoraj 30 let kasneje. Tokrat Elijo pošljejo na samo Auroro, kjer mora razkriti "smrt" robota, Daneelovega dvojčka Jenderja. Tega je dr. Han Fastolf posodil svoji varovanki Gladiji, ki je podobna njegovi hčeri Vasiliji. Tukaj spoznamo nenavadnega robota Giskarda Reventlova, mračnega sovražnika Zemlje Keldena Amadira ob še množici nenavadnih ljudi ter nenavadno individualistično aurorsko družbo. Na koncu pridemo do trilerskega zaključka. Tudi v tej

zgodbi se Asimov poigrava z odnosi človek – stroj – inteligenca. Bistvo zapleta je morebiti malce preveč za lase nategnjeno, a to za čuda nikoli ni moteče. Knjiga se bere na dušek, čep-rav mestoma zmotijo tehnikalije. To je pač cena, ki jo plačamo za užitek ob branju ta pravega ZF.

Isaac Asimov (Izak Judovič Ozi mov), rojen 1920 v mestecu Petrovič v Rusiji židovskim staršem. V ZDA so se izselili leta 1925. Umrli v New Yorku 1992.

Konkluzija

Vse tri knjige so obvezni kanon za vse ljubitelje ZF-ja. Gre za klasično ZF, kjer ne boste našli patetičnih vampirjev ali klišejskih super herojev. Tod ni grmad trupel in plehkega ameriškega izvažanja demokracije in patriotizma. Tudi to je vzrok, da Asimove vizije najbrž ne bomo našli v filmski obliki. V teh romanih ni jošk, debilnosti in patetičnosti, s katerimi strižejo bebave ovce, ki želijo še več istega.

Asimovu mirne duše spregledam nekaj neumnosti, nedoslednosti in nelogičnosti, ki jih je zagrešil v tej trilogiji. V prvem delu ima opravka z jedrsko elektrarno, a v zadnjem delu, ki se dogaja zgolj nekaj let po prvem delu, je jedrska energija daljna preteklost. To je takšna najbolj očitna nelogičnost. Jezik ni ravno vzor bogastva in iskivosti, čustvenosti je za vzorec, a to je le nerganje starega prdca.

Nadaljevanje?

Asimov je spisal še Robote in Carstvo, ki žal niso prevedeni v slovenščino. To delo povezuje robotsko serijo s tisto o Fundaciji. Čisto na koncu, konec 80-tih let je spisal še dve deli, ki povezujeta univeruma robotov in fundacije Na robu Fundacije ter Fundacija in Zemlja. Zlasti v slednji se vrne na "kraj zločina". Junaki zgodbe namreč stopijo na noro bizarno Solarijo, zapuščeno in podivjano Auroro, da na koncu uzrejo Zemljo. Dostojen zaključek veličastne zgodovine!

Čisto prava in popolnoma klasična ZF. Če jih niste prebrali, niste brali ZF.

Za Vas prebral: Bojen Ekselenski

Lev Grossman
ČAROVNIKI

2,3/5

Zgodba Čarovniki je zanimiva. Ne toliko zaradi literarne kvalitete, kot zaradi vzgibov, ki so avtorja gnali v pisanje te knjige in založbe pri nas, ki se je to odločila spraviti v našo 'podalpščino'. Mogoče je temu botrovalo dejstvo, da je avtor človek iz stroke (literarni kritik). Ja, čudna so pota božja! No okusi so različni in o njih nima smisla razpravljati. Zakaj tako mislim? Berite dlje ...

Zgodbo lahko poenostavim na en samcat stavek. gre za HarryaPotterja na faksu, kjer po dolgotrajnem uvodu sreča Narnijo, Temno tvar in še kaj. Ja, gre za zbirko že videnega v boljši podobi in na okusnejši način. Knjiga me je zanimala, ker je pri prenosu v našo slovanščino sodelovala tudi Mateja Blažič, avtorica podobno klišejskega skrupucala (mimogredno, izšel je drugi del njene sage podnaslovljen Otok vračev; zaradi poštenja do avtorice ga bom prebral). Naj vas ne zavede napis na spletni domačiji slovenskega prodajalca, da gre za kriminalko. V primeru te knjige gre za kriminalno jemanje že videnega. Gospod Grossman misli, da je literarna kritika in publicistika dovolj za pisanje fantazije. Ampak ni! Če manjka tisto ključno, domišljija in občutek za ustvarjanje novih svetov, dobiš nenavdahnjene Čarovnike.

Kaj lahko rečem o vsebini? Bom kra tek, da vam prihra-

nim dragocen čas in vas obvarujem pred morebitnim nakupom. Če ste fan tovrstne literature, si svoj zalogaj Čarovnikov raje privoščite v knjižnici.

Zgodba govori o Quentinu Coldwaterju, ki se, namesto na Princetonu, znajde na čarovniški akademiji (HP je pak obiskoval nekakšno "highschool", saj je bilo na Bradavičarki prepovedano pitje in kajenje). Prehod iz našega v čarovniški svet smo že videli v bistveno boljši izvedbi v že omenjenem HP. Ves čas se v dogajanje meša fantazijska dežela Fillroy, ki je nesramna kopija Narnije. Še najstniki so tu in govoreče živali. Junaki v tej knjigi pijančujejo, se zadevajo in čarajo. Nekako 2/3 knjige služi za uvod v dogajanje, ki se klišejsko razbohota na zadnjih straneh in se zaključí z nič kaj navdušujočim koncem. Liki so sicer prebavljivi, a jih avtor ni znal dobro voditi. Jezik je berljiv in nič več od tega. Deležni smo samo nekaj sočnejših izrazov in še ti so precej obči. Skratka, nobene jezikovne iskrivosti. Moram pa biti pošten in poudariti, da se vse skupaj precej dobro bere. Sama nit je obrtniško dobro vodena in čeprav je uvod (pre)dolg, nekako ne najeda. Vsaj to je dobro.

Knjiga ima svojo spletno stran, ki pove nekaj osnovnega o vsebini, skupaj z linki do spletnih prodajalcev. Tudi avtor ima svojo spletno stran (levgrossman.com).

Knjiga je trdo- ali mehko-platnična s precej običajno naslovnico. Cena trde je 29,95€ in mehke 19,95€. Posebej trda je s svojimi nekaj čez 400 strani malce precenjena, a tudi mehka ni ravno poceni. Na koncu pride kruta resnica, saj moramo postaviti pošteno oceno. To bi bilo takole: zgodba: 0,7/1,8; podajanje zgodbe: 0,5/1; oprema knjige: 0,5/1; izvedba ideje: 0,3/0,7 in sorazmerje cenakvaliteta: 0,3/0,5. Skupna ocena je poštena. 2,3/5 pomeni zadovoljivost. Je na ravni že opisanih Moč petih enako neizvimega Horowitza. Obrtniški izdelek za kratkočasno branje ob vse daljših jesenskih in zimskih večerih. To delo je še en dokaz, da je za pisanje fantazije potrebno imeti predvsem domišljijo in občutek za ustvarjanje svetov. Če tega ni, dobimo samo povprečen obrtniški izdelek. Čarovniki so prav to. Ustvarjanje svetov pač ni neko levoročno početje.

Harry Potter na faksu, kjer se zadeva, seksa in konča med bunklji!

Za Vas prebral: Bojan Ekselenski

VESOLJSKI HUMOR

Drži pri miru, Bzzx'mqe j! Vidiš, da še fotografira!

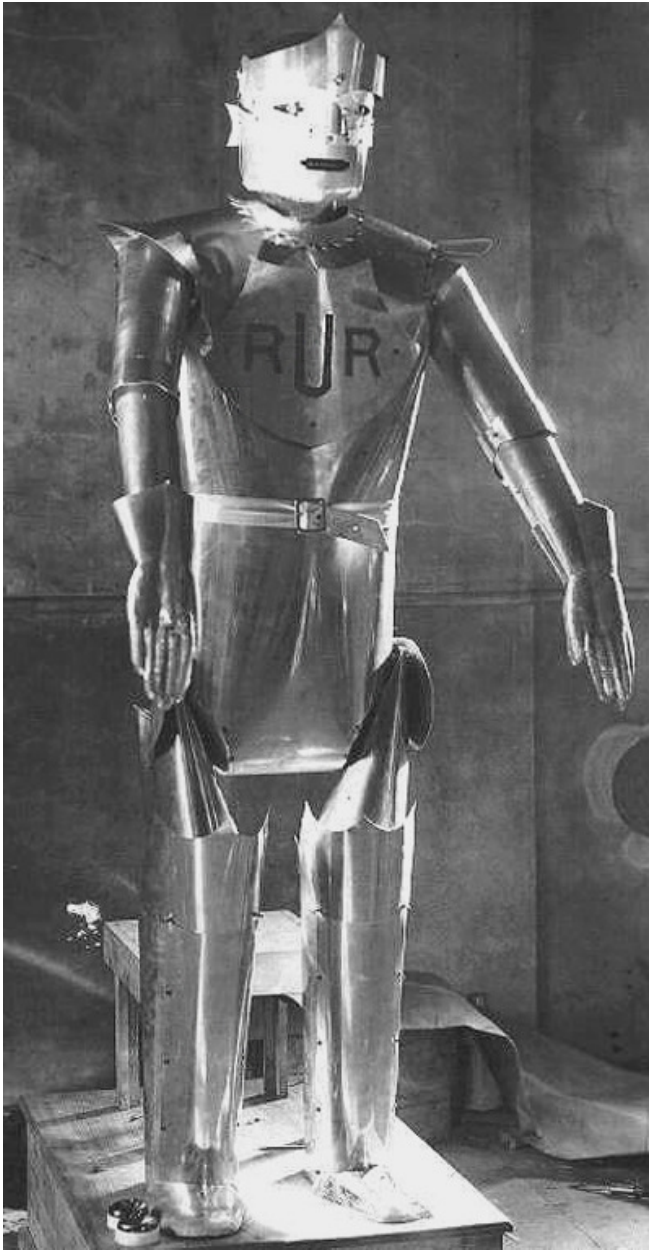

Hk, enega še spijemo, pa gremo!

Andrej Ivanuša ROBOT IZ R.U.R.

Rossumov univerzalni robot ali R.U.R.
Priprava kostuma za gledališko igro.

Veliko ljudi ne ve, da prihaja beseda ROBOT iz češčine. To besedo je prvi uporabil češki dramatik in pisatelj Karl Čapek (1890 – 1938) v gledališki igri **R.U.R.** ali **Rossumovi univerzální roboti** prvič izvedeni leta 1921 v Prahi. Prevajalec v angleški jezik Paul Selver besede ni prevajal in tako je osvojila znanstveno fantastiko in se naselila v vse jezike sveta. Basil Dean je prevedeno igro postavil aprila 1923 na oder St. Martin's Theatre v Londonu.

Igra se začne s prizorom v tovarni, kjer izdelujejo umetne ljudi imenovane roboti. Danes so ti liki bližje pojmo- ma 'android' ali 'klon'. Umetni ljudje v igri samostojno razmišljajo in jih tudi pomotoma zamenjujejo za prave ljudi. Zdijo se srečni, ker lahko služijo ljudem. Vendar se to spremeni in se odločijo za upor, ki pripelje do uničenja človeške rase.

Ko je končal igro, je Čapek ugotovil, da je pravzaprav zapisal moderno verzijo stare židovske legende o Golemu. Kasneje se je povrnil k isti temi, ki pa jo je bistveno pred- rugačil v romanu **Vojna s Salamandri (Válka s mloky)**. Tu ne-ljudje postanejo služabniki v človeški družbi.

R.U.R. je temačna gledališka igra, ki se konča brez upa- nja za ljudi. A v tistem času je bila uspešna tako v Evropi kot v ZDA. Isaac Asimov, ki je napisal serijo knjig o robo- tih in določil tri znamenite zakone robotike, je menil, da je igra zelo slaba, ampak je nesmrtna prav zaradi besede robot.

Karl Čapek je v časopisu Lidové noviny sam pojasnil, kako je našel to besedo. Prej so uporabljali druge besede za umetne ljudi. Največkrat sta to bili besedi 'automa ton' in 'android'. Karl je brez zadrege pojasnil, da si je besedo izmislil njegov brat Josef, ko sta se pogovarjala o vsebini gledališke igre. V češčini beseda 'robota' pomeni prisilno delo, ki jo mora nekdo opraviti za svojega gospodarja. Koren besede je 'rob', kar pomeni suženj.

Beseda 'rossum' spominja na češko besedo 'rozum', kar pomeni smisel, modrost, inteligenca, oz. pamet. Tako bi lahko prevedli tudi sam naslov igre, vendar so se vsi prevajalci odločili, da pustijo vse tako, kot je.

Karl Čapek (1890-1938) je pisal ZF dela dolgo prej, preden se je ZF razvila v samostojen žanr. Danes ga cenimo kot pionirja klasične evropske smeri ZF, ki se bolj kot razvoju tehnike posveča sociolo- škim tematikam. Pisal je tudi romane drugih zvrsti, detektivske zgodbe, prav- ljice, gledališke igre in celo knjigo o vrtnarjenju. Vse odlikuje njegov izjemen dar za češki jezik, inteligenten humor in realizem. Pogosta tema njegovih del so etični in sociološki vidiki hitrega napred- ka tehnologije - masovne proizvodnje, jedrskega orožja, robotov idr. Zadnje obdobje njegovega ustvarjanja je zazna- moval strah pred nevarnostjo nacizma in diktatorstva.

Andrej Ivanuša
SIR CHRISTOPHER FRANK CARADINI LEE

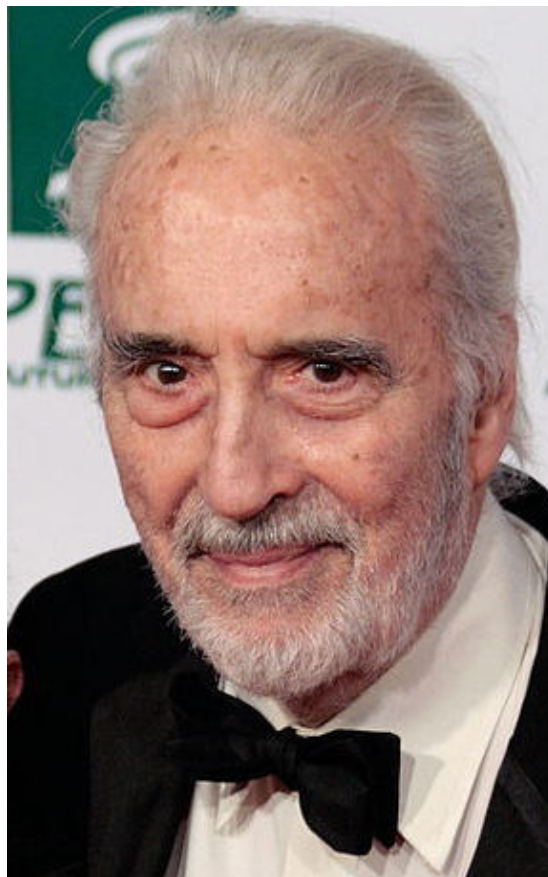
Sir Christopher Lee se je rodil 27. maja 1922 v Londonu. Je angleški igralec in glasbenik. Najprej se je proslavil z vlogo grofa Drakule v filmih produkcijske hiše Hammer Film Production.

Obiskoval je Wellington College v starosti od 14 do 17 let. Nato je delal kot uslužbenec večih londonskih ladijskih družb. Leta 1941 je vstopil v RAF in med letalci preživel vso drugo svetovno vojno. Po demobilizaciji se je priključil Rank Organisation, kjer je »treniral« igralce in igral manjše vloge v različni filmih in TV produkcijah, na primer: Corridor of Mirrors (1948). Hamlet (1948), Moulin Rouge (1952).

Prvi preboj je dosegel v filmih The Curse of Frankenstein (1957), Dracula (1958), The Mummy (1959) in The Hound of the Baskervilles (1959). V njih je zaigral vampirskega grofa tako prepričljivo, da so ta lik pričeli povezovati z njim in njegovo pojavo. Naslednji lik, ki mu je bil pisan na kožo, je lik Fu-Manchuja. Prvi film je bil The Face of Fu Manchu (1965).

To mu je odprlo pot v Evropo, tako je z lastno Charlemagne Productions, Ltd., pripravil filma Nothing But the Night (1973) in To the Devil a Daughter (1976). To ga je dvignilo v sam vrh igralcev grozljivk (horror). Nadaljeval je s filmi The Private Life of Sherlock Holmes (1970), The Three Musketeers (1973), The Four Musketeers (1974) in to obdobje zaključil z vlogo v filmu Jamesa Bonda z naslovom The Man with the Golden Gun (1974).

Ko je bilo videti, da je njegova kariera v zatonu, se je pojavil v več kulturnih filmih. Vsekakor so med njimi Lord of the Rings (2001) z nepozabnim likom Sarumana Belega (Saruman the White); Star Wars (II) - Attack of the Clones z likom grofa Dookuja (Count Dooku).

Leta 2001 je dobil kraljevsko odlikovanje Commander of the Order of the British Empire za njegov prispevek na področju filma in televizije. To mu omogoča, da nosi plemiški naziv »sir«.

Je tudi igralec, ki ima za seboj največ vlog v filmih. Ob tem je prejel še številna priznanja po vsem svetu. Zadnje je Hudi maček, ki so mu ga za življenjsko delo podelili na 7. Grossmannovem festivalu v Ljutomeru.

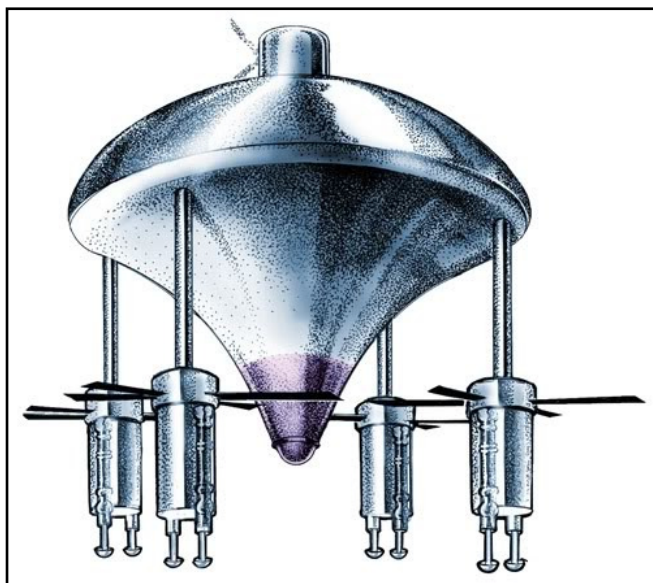
Mara R. Sirako CARGO KULT 3.0

NA ZAČETEK

Vrnimo se na začetek pisanja o cargo kultu. Skupina domorodcev na otokih sredi Pacifika med 2. svetovno vojno opazuje bojna letala ameriške in japonske vojske. Dobrodušni ameriški vojaki mečejo domorodcem, ki se v svoji radovednosti približajo žični ograji, hrano in kose oblačil. O kake m nasilju nad domorodci, posilstvih ipd. ni poročil. Leta kasneje med preletom opuščeni letalskih baz na teh istih otokih piloti opazijo gruče domačinov, ki posedajo okoli slamnatih modelov letal. Pridejo raziskovalci in ugotovijo, da so si domorodci izdelali lesene puške, s katerimi izvajajo paradne ceremoniale. Čakajo na bogove, vabijo jih z modeli letal in verjamejo, da bodo s svojimi darili privabili bogove nazaj.

Bogovi se res vrnejo. Znova z letali vendar večinoma v vlogi petičnih turistov. In če ne prej, je tedaj še najbolj gorečim vernikom postalo jasno, da so bili bogovi zgolj ljudje s tehnologijo.

Poročila o cargo kultu, o veri v boga, ki je v resnici vojak, se večini ljudi zdijo smešna. In kot moji prijateljici iz začetka zgodbe mnogim služijo za dokaz, da so ljudje, ki ne živijo v tehnološko razvitem svetu, zaostali primitivci. Kar niti najmanj ni res.

Skica vesoljskega plovila kot jo je na podlagi opisov iz Biblije izdelal Joseph Blumrich, inženir NASA

BOG JE ZNANSTVENIK Z DRUGEGA PLANETA

Cargo kult nam ponuja razmislek o naših verah in premislek o tem, v kaj vse ljudje sicer verjamemo. Cargo kult bi bil lahko Ep o Gilgamešu. Nič novega, bodo dejali tisti, ki so brali Dänikena ali tisti, ki so seznanjeni z nekdanjo jezo inženirja NASA Josepha Blumricha, ki je v sedemdesetih letih skušal oporekati Dänikenu in njegovim teorijam, da so nas prišleki iz vesolja obiskali in bistveno vplivali na razvoj človeštva. Končalo se je tako, da je Blum-

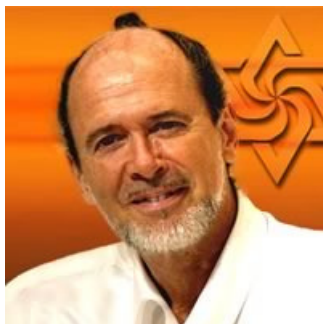

Gospodovo Veličastvo (Jahvina Slava), vesoljska ladja kat jo je na podlagi istega besedila izrisal Branko Hiršl, inženir iz Zagreba in jo prikazal v svoji knjigi. (Več o tem v Jašubeg en Jered, številka 13, leto 2009, letnik 2.)

rich vzel v roke Ezakielova videnja, na podlagi katerih je Däniken zasnoval svojo teorijo o prišlekih iz vesolja, jih dobro prebral in na koncu pritrnil Dänikenu v knjigi *The Spaceships of Ezekiel* (1974). Iz česar sledi zaključek, da sta morda judovstvo in krščanstvo posledica cargo kulta.

Krščanstvo vsekakor tovrstnim interpretacijam Stare in Nove zaveze odločno nasprotuje. Bog je bog, dela čudeže, je eden, edini in vsemogočen in v nobenem primeru ne more biti nekdo z drugega planeta. Celó več, Bog je ustvaril vesolje, Zemljo, življenje na njej in človeštvo. Mi verjamemo v čudeže, v prave božje čudeže in naši predniki niso bili tako še masti, da bi verjeli, da so vojaki (celo iz istega planeta) lahko bogovi.

Slika levo: Raël (Claude Vorilhon) in simbol raëlijanstva
Slika desno: Raël na tujem planetu

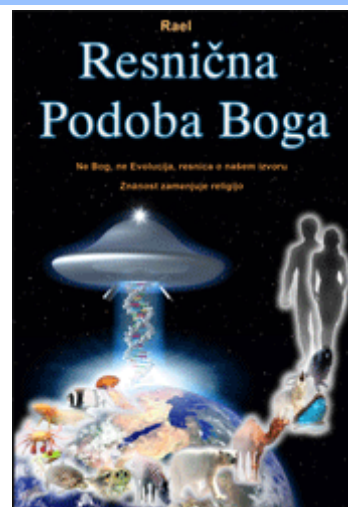
RAËLIJANSTVO

Nakar se nam zgodi pojav nove ateistične religije, raëlijanstva, ki trdi, da je Bog v resnici človek po imenu Jahve, znanstvenik, ki nas je skupaj z ostalimi znanstveniki s svojega planeta ustvaril z znanstvenimi metodami. Pravzaprav so ustvarili naše prednike. Mi smo potomci njihovih izdelkov. Življenje na Zemlji po mnenju raëlijanov ni rezultat evolucije ali delovanja boga, ustvarjeno je bilo s strani visoko razvite civilizacije iz drugega planeta. Bog v smislu, kot ga večina od vas pozna, torej ne obstaja. Bog so ljudje, znanstveniki iz drugega planeta in mi smo potomci njihovih eksperimentov.

Začetnik raëlijanstva je **Claude Vorilhon**, ki je danes bolj znan po svojem drugem imenu **Raël**. V svoji knjigi *Resnična podoba Boga* opisuje, kako je spoznal enega od vodij znanstvenikov, ki so ustvarjali življenje na Zemlji. Ta mu svoje ime zaupa kasneje, šele po nekaj pogovorih, in tako še ostali izvemo, da se je Raël pogovarjal s stvarnikom osebno oziroma znanstvenikom po imenu Jahve. Vsekakor, to je **tisti Jahve** iz Stare zaveze.

Če se je kdo spraševal, kam je odšel, zakaj več ne dela čudežev ipd., je odgovor zdaj znan. Jahve si je vzel pavzo,

kajti ljudi je ustvaril in jih prepustil samim sebi, naveličal se je vtikati v tuzemeljske zadeve. Nakar po tisočletjih pride nazaj na Zemljo in poklepeta s Claudeom Vorilhomom, ga imenuje za zadnjega preroka, mu preda sporočilo o miru, ljubezni in vsem, kar sodi zraven. Mu naroči izgradnjo ambasade, ga odpelje na krasen planet, kjer živijo kloni naših modrecev. Ne ostane nam nič drugega, kot da, neubogljivi in trmasti kot smo, prisluhnemo stvarniku skozi besede Raëla.

Naslovnica slovenske izdaje knjige *Resnična Podoba Boga*.

ZNANSTVENIKI SO KRIVI ZA CARGO RELIGIJE

Jahve se je prav potrudil z razlagami, ki jih je podajal Raëlu.

»Mi smo tisti, ki smo ustvarili vso življenje na Zemlji,« mu je rekel. Govoril mu je, da smo ljudje zamenjali svoje stvaritelje za bogove. Ter priznal:

»Mi smo bili povod za nastanek vaših glavnih religij... Zdaj ko ste dovolj razviti da to razumete, bi radi z vami preko ambasade uradno vzpostavili stik.«

Veste, prej ga niso mogli, ker smo ljudje, čeprav njihov izdelek, dodobra zbrkljani. Trapasti, kot ljudje smo, nam nikakor ni jasno, da stvaritelj ni eden sam. Več jih je. Starozavezno besedo Elohim, stvaritelji, smo prevedli v ednini kot 'stvaritelj' in ne v množini.

Elohim so nazadnje po vseh mukah, ki so jih imeli z vzgojo naših prednikov, vmešavanjem v vojne med njimi, dvignili roke, se umaknili ter čakali, kdaj bomo prišli na tisto stopnjo tehnološkega razvoja, da končno pričnemo ločevati, kaj je plovilo in kaj vozilo. Ne eno in ne drugo pa ni čudež ampak tehnologija. Zdaj smo tam, da nam je jasno, da tisto, kar leti po zraku, ni nujno čudežen ptič, zmaj ali kaka druga bajeslovna žival. Če pušča za sabo dve beli črti, je to avion. Zanesljivo!

Elohim so čakali tisočletja na naš napredek, na trenutek, ko se nam bo posvetilo, kaj je to tehnologija in kaj znanost. Vseeno so, čisto za vsak slučaj, obdržali stike z

nami preko prerokov. Znani so nam, kajti gre za **Mojzesa, Mohameda, Budo** in **Jezusa**. Naloga prerokov je bila jasna. Na stopnji razumevanja, kot je bila dana neukim, nepismenim ljudem, so morali prenašati sporočila naših stvarnikov.

Naloga, ki jo ima Raël je tako razumljiva. Razširiti mora sporočilo Elohimov po vsem svetu in pripraviti naš svet na odločilno dobo, to je dobo razodetja.

OBSEDENOST Z ŽIDI

Jahve, ki prijazno kramlja z Raëlom v svojem vesoljskem plovilu in mu narekuje sporočilo za ljudi, je naravnost obseden z Židi. Takole mu je rekel:

»Neko pomembno odkritje sedaj lahko naznanite: Židje so naši neposredni nasledniki na Zemlji. Zaradi tega je zanje rezervirana posebna usoda.«

In to je šele začetek te travmatične obsedenosti Jahveja z izbranim ljudstvom, ki mu skozi celo zgodovino enkrat ponuja korenček, drugič ga useka s palico. Jahve ni kar tako eden izmed znanstvenikov! Jahve je namreč vodja ekipe znanstvenikov, ki je pred tisočletji izdelala najboljši model človeka, to je Žide. Z njimi je zmagal na tekmovanju med znanstveniki, ki so, razdeljeni v ekipe, ustvarili vsak svoj model človeka.

Predvidevam, da je Jahve še naprej vesel svojega uspeha. Četudi je taka zmaga žaljiva za Žide, pa tudi za ostale ljudi na tem planetu. Si predstavljate, kako bi bilo tako tekmovanje videti? Ste kdaj bili na pasjih tekmovanjih? Ste kdaj gledali oddajo o kakem pasjem šampionu? S kakšnimi besedami so ga sodniki pohvalili? Ima bister pogled, je ubogljiv, že pri 14 mesecih poslušaja vse ukaze, njegova dlaka je svetleča in mehka, uhlji ravno prav oblikovani in tako dalje...

Nekako tako je Jahve svoj čas zmagal na tekmovanju s svojo ekipo, ki je izdelal Žide. Nakar se njegova zmaga spremeni v pravo obsedenost. Najprej jim pusti, da se učijo in posledično skušajo zgraditi raketo, to je Babilonski stolp. Podre jim raketo in jih kaznuje. Ampak Židje zgradijo dve mesti, v katerih cveti znanost. Sodoma in Gomora, jasno! Kaj stori Jahve? Zravna ti dve mesti z atomsko bombo. Pahne ljudi nazaj v kameno dobo!

Nakar mu je žal, ampak to ne traja dolgo. In tudi ni prvič, da mu je žal. Predhodno mu je bilo žal, ker je poplaval Zemljo in skoraj pobil vse živo na njej. Sprašuje se, tam nekje po Sodomi in Gomori, me imajo ljudje radi? Abraham v dokaz ljubezni do njega skoraj ubije lastnega sina. Toda ko Jahve vidi, da bo Abraham res zaklal otroka, mu reče:

»Ne izteguj svoje roke nad dečka in ne stori mu ničesar, kajti zdaj vem, da se bojiš Elohima.« (Geneza, XXII, 12)

Jahve spremlja Žide povsod. Budno pazi, kaj počno. Vtika se v njihove vojne. Postavi jim novega kralja, starega ubije. Pusti, da jih zaslužnijo. Jih osvobodi suženjstva, vodi po puščavi in vmes pobijajo prebivalce mest na njihovi poti. In tako dalje nekaj tisoč let.

Tako! Zdaj smo leta 2011 in skrajni čas, da prično Židje graditi ambasado Elohimom sredi Jeruzalema ali vsaj v njegovem predmestju. Ostali prebivalci Jeruzalema (muslimani, kristjani, animisti) h gradnji nismo vabljeni. Itak z našimi predniki ni zmagal na tekmovanju, zakaj bi Jahve potem od nas zahteval, da mu zgradimo ambasado? Ravno Židje jo morajo in če je ne bodo, bo sledila drakonska kazen!

KAJ SEDAJ ZAGOVARJAJO JAHVE OZ. RAĚLIJANI?

Jahve v prijetnem klepetu z Raëlom postavi nova cilja, ki sta **in formiranje brez prepričevanja** in **povzročiti spremembo v družbi**. Ambasade nismo pozabili, tudi to je eden izmed ciljev, ampak zanjo so odgovorni Židje. Ker, če ambasade ne bo, bo Izrael uničen. Raëlijani zagovarjajo genetsko tehnologijo in kloniranje, kar nam bo poenostavilo presaditev organov. Citat:

»Tako bi lahko vsak človek kloniral svoje celice in organe, tehnika kloniranja celega organizma pa bi nam omogočila večno življenje.«

Poseben poudarek velja svobodi interneta in elektronski knjigi, razvoju nanotehnologije, in raziskovanju vesolja. Raëlijani zagovarjajo še kontracepcijo -in s tem povezano svobodo pri spolnosti-, splav, homoseksualnost, svobodo druženja, evtanazijo ter enakost narodov in spolov. Posebej zanimivo je, da so zagovorniki ločitve otrok od svojih staršev v primerih, če pride v družini do zlorab otrok.

Vsi ti posvetni cilji so vseeno vsebovani v religiji, kajti raëlijanstvo ni gibanje, je **ateistična religija**. Verniki namesto v boga verjamejo **v znanost**.

Raëlijanstvo je vera nad verami, religija vseh religij. Jahve, eden od naših stvariteljev, torej znanstvenik, je vztrajal, da mora biti njegovo (njihovo) sporočilo predano preko religije. Vendar ta religija mora biti ateistična, brez kakršnekoli primesi misticizma. Prejšnje niso bile take, ampak sedaj, ko smo ljudje bolj napredni, nam misticizem ni več potreben.

Ko si bralci Raëlove knjige Resnična podoba Boga že oddahnemo in smo se že voljni predati tej novi dobi, ki

prihaja, nam stari, dobri in maščevalni Jahve spet požuga:

»Tistih, ki vam bodo pomagali, ne bomo pozabili, in tistih, ki vam bodo delali težave, prav tako ne.«

ZAKLJUČEK

Ljudje si lahko delamo utvare, da smo bolj razviti kot domorodci v kaki Amazonski džungli ali Pacifiškem otočju. Jasno, bolj smo pametni, si mislimo. Oni nimajo GSM aparatov, ne gledajo televizije, ne berejo časopisov, ne vozijo se z avtomobili. Morda je njihovo življenje vseeno lepše in polnejše od našega, ampak to je že predmet druge debate.

Naša civilizacija je sredi 2. svetovne vojne povzročila nastanek cargo kulta, vere domorodcev, ki so naivno menili, da so vojaki bogovi, ki so jih prišli obiskat. So bile naše vere povzročene na enak ali podoben način? Predstavljajte si življenje pred tisočletji, ko so ponekod rasla mesta, drugod so ljudje živeli v jamah. Obstaja možnost,

da so „primitivni“ ljudje videli gromozanska mesta in so se jim zdela kot čudež? Smo v preteklosti doživeli obisk iz vesolja? Smo reš potomci eksperimenta, tekmovanja med znanstveniki?

Trivia vsega skupaj je ta, da smo ljudje najverjetneje že danes sposobni izdelati človeški klon in da smo tik na pragu tega, da bomo nekega dne sami sposobni izdelati „model“ ljudi po lastni podobi, se malo poigravati z njimi in morda vtikati v njihovo zgodovino, jim graditi in rušiti mesta, zapovedovati, kakšno oblast naj imajo ipd.

Bomo to storili ali ne bomo?

Ne glede na to, kaj si kdo misli o Raëlu in njegovem srečanju z Jahvejem, je čas, v katerem živimo, morda tisti, ko si moramo zastaviti vprašanje, kje so naše meje in kdo nam jih v resnici določa?

Kam bo šel naš tehnološki razvoj in kakšna je cena zanj?

Se sme v imenu znanosti narediti ravno vse ali pa je potrebno znanstveno raziskovanje omejiti?

»... in Elohim je naredil Adama!« (William Blake)

Andrej Ivanuša

POSLEDNJA HUBBLOVA FOTOGRAFIJA, DARILO ZA MOJ ROSTNI DAN

»Na, pa je poletela!« je rekla Karin in se obrnila k svemu sosedu. Ta je živčno vrtel kemični svinčnik v roki in vsake toliko časa pritisnil na gumb na vrhu. Slišalo se je nekako takole:

»Klik, klik! ..., Klik, klik!«

»Kaj?« jo je zmedeno pogledal.

»Pravim ti, da je poletela!«

»Ja, ja, seveda. Kaj pa si pričakovala drugega? Raketa Aries je zanesljiva. Že vse od von Braunovega Saturna V nismo imeli v floti takšnega stroja!« je rekel John.

Odsotno je zrl v monitor pred seboj in vsake toliko živčno preletel telemetrične podatke na njem. Potem je pogledal gor na stenski zaslon in spremljal posnetek poleta. Hrum v kontrolni sobi za polete se ga sploh ni dotaknil.

»Veš,« je rekla Karin in odložila oglavnico z mikrofonom in slušalkami na pult pred svojim monitorjem. »Pravzaprav mi je žal, da bomo morali upokojiti Hubble. Toliko časa je že gor, da je zagotovo že ves luknjičav od mikrometeoritov.«

»Eh, kaj ti bo žal!« je rekel John in jo za trenutek pogledal. Njene nove pričeske niti ni opazil. »To je stara kišta, Zdaj, ko smo gor spravili novega, je stari odveč. Ko bomo utirili tegale lepota, se bova morala prekleto potruditi, da starčka počasi zapeljeva v spodnjo orbito in potem ... Saj veš, atmosfera tudi naredi svoje. Ja, pa eksplozivni naboji bodo še pomagali, da razpade na manjše kose. Upam, da bova naredila to elegantneje, kot so Rusi pred časom naredili s svojo vesoljsko postajo Mir!«

Karin je samo žalostno zavzdihnila in si spet zataknila slušalke za uho. Nato si je zamišljeno poravnala mikrofona pred usta.

Tri dni kasneje sta bila spet v skupni izmeni.

»Preden ga sesujeva, bi želela narediti še zadnji posnetek v globoko polje,« je rekla Katrin.

»Zaradi mene!« je pokimal John. »Naredi kar hočeš! Hubble je zaključena zgodba. Zdaj sva samo še midva, ki upravljava z njim. Nalogo imava, da ga utiriva bližje k Zemlji in točno to nameravam narediti.«

»Prav! Samo daj mi kakšnih deset obkroženj, da naredim res dobro fotko,« je rekla Katrin in se zazrla vanj s pričakovanjem na obrazu.

»Deset ti jih res lahko dam!« je zagodrnjal, ne da bi

dvignil pogled z monitorja.

»Hvala ti! To znam ceniti. Nekako se ti bom že oddolžila,« je rekla. Ni opazila, da jo je pogledal in si z jezikom obliznil ustnice.

Njeni prsti so poleteli po tipkah in napeto je opazovala, kaj ji računalnik na teleskopu sporoča. Razmišljala je o koordinatah, kamor bi še zadnjič usmerila njegovo os. Iskala je motiv, ki ga naj Hubble zadnjega fotografira. Potem se je nasmehnila in se odločila, da vtipka za koordinate iste številke, ki jih je vseboval njen rojstni datum. Zato ker je bil zares njen rojstni dan in si je podelila sama sebi najbolj dragoceno darilo, ki si ga je mogla zamisliti - zadnjo fotografijo najboljšega astronomskega pripomočka, ki ga je človeštvo doslej imelo.

Počakala je do konca prvega kroga in prve fotografije. Potem se je odločila, da gre po kavo k avtomatu. Ko se je vrnila, je bila narejena naslednja fotografija. Počasi je srebrala grenko, te mno tekočino. Tu in tam je vrgla oko na ekran, da se prepriča, če je vse v redu.

Program je sam nalagal plasti posnetih fotografij in sam vedno bolj ostril sliko. Zanimalo jo je, kaj bo na njej. Še posebej, ko je tako slučajno izbrala smer na nebu. Skoraj vse slike v globoko polje so bile podobne tisočim drugim. Na njih je vedno bilo na stotine in stotine žarečih pikic, ki so se prelile v galaksije različnih oblik, ko so se plasti slike zložile. Upala je, da bo »njena« slika drugačna.

Ko je popila kavo, je Hubble naredil komaj polovico orbitalnega kroga okrog Zemlje. Malce živčno je pogledovala na veliko stensko uro in minute so le počasi minevale. Imela je čas, da je preklopila monitor na parametre poleta Hubble 2. Počasi so ga utirjali na višjo orbito in potrebovali bodo še kakšen dan, da ga postavijo na pravo višino in odprejo njegovo zaščitno loputo. Novinec je imel stokrat boljšo optiko in cel kup drugih izboljšav. Ampak Katrin je bilo žal za starcem, ki je naredil toliko fotografij in spremenil pogled vsega človeštva na vesolje.

Minil je skoraj ves dopoldan, ko je Hubble šestič obkrožil Zemljo in naredil šesto sliko.

»Kje si zdaj?« je vprašal John, ko se je vrnil s kosila v odmoru. Katrin je kosilo izpustila. Malo zaradi postave, malo pa tudi zato, ker hrana v menzi ni bila preveč dobra.

»Šest slik je naredil!« je rekla. »Še štiri ...«

»Kdaj računaš, da bo gotov?«

»Mogoče ob koncu izmene,« je skomignila z rameni.

»Uh! Ne bom čakal, da končaš!« je zasikal John nejevoljno skozi zobe. »Moram nujno domov! Arty, ki me zamenja, pa nima nobenih pooblastil, da kaj počne s Hubbлом. Samo sedeti mora in opazovati monitorje.«

»Oh! Se bom že nekako znašla! Saj veš, da ne morem izpustiti te zadnje priložnosti!«

»Samo, da veš. Nadur ti ne bom priznal!«

»Saj ne zahtevam ... Že to, da sem smela narediti fotografijo, mi je v največje veselje.«

»Če nimaš kaj bolj pametnega početi danes popoldan,« je rekel mrko John, »potem ... zaradi mene!« Skomignil je z rameni.

Pred koncem njune izmene je Hubble naredil deveto fotografijo. Katrin jo je z zanimanjem opazovala. V izbrani smeri je bila vidna v zgornjem delu bleščeča zvezda in pred njo velik plinasti velikan z večjo in manjšo luno.

»Tole mora biti kar v naši soseščini, mogoče kakšnih 10 svetlobnih let stran. Morda Sirius?« je razmišljala. Na levi je bil viden komet, ki je prečil sliko od zgoraj navzdol.

»Hej, lepotec, ti si kar v našem Osončju! Lepo si popestril tole sliko,« je veselo pomislila. S kolescem na miški je zavrtela plasti slike nazaj in ga našla na tretji plasti.

Potem ji je pozornost pritegnila luna na sredini fotografije. Še posebej ji je bil zanimiv krater ob strani. S kolescem

na miški je vrtela plast za plastjo in vedno bolj strmela v sliko.

»John!« je rekla s tihim in drhtečim glasom. Ker se ni odzval, je ponovila še enkrat.

»John!« Tokrat je bil njen glas močnejši.

»Kaj je?«

»John ... Mislim, da moraš ... pogledati! ... Tole!« je rekla počasi in kar naprej strmela v sliko na monitorju. Le počasi je doumel, da je Katrin posnela nekaj nenavadnega. Sklonil se je k njej in ostrmel.

»To ... To je videti kakor ...« Zastal je in si ni upal izreči na glas. Karin je šepetaje zaključila njegovo misel:

»... vesoljska ladja!«

Ko je Hubble posnel še deseto fotografijo in jo je program kot deseto plast položil čez ostale, se je slika popolnoma zbistrila in izostrila. Ob monitorju se je že drenjalo nekaj ljudi iz kontrolne sobe. Karin je z drhtečo roko sliko preklopila na stenski monitor in globok »oh« se je izvil iz grl prisotnih.

V naslednjem trenutku je nastala prava eksplozija kricanja. Vsi so govorili drug čez drugega. Ni bilo dvoma. Na fotografiji, ki si jo je naredila Karin za svoj rojstni dan ... Na tisti, ki je bila poslednja posneta s starim Hubblovim teleskopom, je bila ... vesoljska ladja.

Prvi resnični dokaz, da v vesolju nismo sami.

Andrej Ivanuša
NA KONICI GRAJSKEGA STOLPA

ČRNE MRAVLJICE NA PAPIRJU

Stegnil je roko in se oprijel lesenega stebra. Vsa konstrukcija pod njim se je nevarno majala v ritmu njegovega plezanja. Saj je že plezal na drevesa. Toda to je bilo drugače, bolj neprijetno in nenaravno.

»Ne glej dol! Nikakor ne poglej navzdol!« si je dopovedoval. Plezal je skoraj miže in držal brado navzgor, da bi ga ne premagalo, da bi se ozrl proti tlom. Z bosimi nogami se je oprijemal tankih gredi, ki so bile za oporo. Končno je stopil na ozko desko, na zadnjo, ki je bila na vrhu zidarskega odra. Z nje je lahko dosegel kroglo na konici grajskega stolpa. Iz dna srca je mrzil mojstra, ki ga je poslal sem gor. V želodcu mu je krulilo in strah pred padcem mu je meglil razum.

»Jesti dobiš, ko prideš dol! Tako si lažji in boš hitreje splezal do vrha!« mu je posmehljivo rekel mojster, ko je potožil, da je lačen. Nato ga je z roko plosko počil po zatilju, da se mu je zameglilo pred očmi.

»Ajde! Gremo!« mu je ostro ukazal. Ni mu preostalo drugega, kakor da ga je ubogal. Sprva je bilo težko, potem pa je bilo lažje. Le pogledati v globino ni smel. Tako je bil zdaj na vrhu.

Sedel je na ozki deski. Izza pasu mu je na vrvici bingljala ščetka s kovinskimi resami. Za hlače je imel zatak-njeno še staro strojeno jelenovo kožo namesto krpe. Prijel je ščetko in pričel drgniti rjo in ptičje iztrebke s kovinske krogle. Konica, na katero je bila krogla pritrjena, se je ves čas rahlo podajala pod njegovimi gibi. Ko je drgnil je razmišljal o krogli, o sebi in o čarovnikovem stolpu. O zakletem in prekletem stolpu. Tako se je govorilo! Kar je še dodatno večalo njegov strah.

»Ne glej dol!« si je govoril in kmalu so besede kar sa me odzvanjale v njegovi glavi v ritmu njegove roke. Pozabil je, da visi nad grajskimi strehami in da bi se zagotovo razpočil na tisoče koscev, če bi padel na kamniti tlak, daleč ... tam nekje ... spodaj. Od lakote je skoraj omahnil. Zato je prenehal za nekaj časa, odložil ščetko in se privezal na vrv, ki je bingljala s srede nosilnega stebra.

Ojunačil se je in se ozrl navzdol. Ljudje so bili kot mravlje in drevesa kot grmički. Zdelo se mu je smešno, kako

se je vse pomanjšalo. To ga ja spravilo v dobro voljo in potlačil je kruljenje v trebuhu. Še z večjo močjo je pričel drgniti kovinsko kroglo. Že skoraj jezno je drgnil in v mislih zanikal, da je kaj čarovnega na njej ali na konici ali na stolpu. Čarovnik gor ali dol, njemu to ni bilo pomembno. Zdaj je samo drgnil. Jezile so ga zakovice, saj se je žična krtača zatikala za njihove robove. Bile so potrebne, ker so držale skupaj zakrivljene plošče iz katerih je bila krogla sestavljena. Od spodaj je bila videti gladka. Od blizu pa je bila videti kot kakšna smešna rjasta kepa z robovi in z neštetimi zakovicami. Ko je tako drgnil nekaj časa, se je pričela plošča medeninasto bleščeče svetiti in nenadoma se je premaknila. Prenehal je in se nagnil naprej, da si zadevo bolje ogleda.

»Glej, glej, Jakec! Krogle se lahko odpre! ... Le kaj je v njej?« si je zamrmral v brado. Plošča je ležala na drugi plošči spodaj in rob je bil kakor majhna tirnica. Poskusil je poriniti prst v razpoko in razmakniti plošče. Ni bilo mogoče, saj se je zaradi rje v kanalčku zatikala.

Pograbil je krtačo. Divje je drgnil in poskušal osvoboditi ploščo rje. Končno jo je vso zdrgnil in plošča je zdrsnila v stran. Krogla je bila votla. Vendar v notranjost ni dobro videl, saj je sedel postrani glede na odprtino. Previdno je segel z roko v črnino. Trepetal je, da ga bo kaj zgrabilo za kazalec. Bil je na čarovnikovem stolpu in kdo ve, kaj se skriva v tej ... votli krogli. Mogoče ... kaj začaranega. Saj si ni znal predstavljati, kaj bi to bilo. A prav tega neznanega nič se je bal.

Roka mu je drhtela, a kljub vsemu jo je potiskal vedno globlje v temno notranjost. Zatipal je polico na kateri je ležal nekakšen kvadratast predmet. Zdelo se mu je, da je zavil v grobo tkanino. Poiskal je s prsti njegove robove in vogale. Poskusil ga je dvigniti, a je bil kar težek. Takole z iztegnjeno roko ni imel moči, da bi ga dvignil.

Mogoče je bila ... škatla ali ... knjiga. Huh, o knjigah ni kaj dosti vedel. Videl jih je že, a bral jih ni še nikoli, saj ni znal brati. Kdo pa bi tlačanovega sina naučil brati? Še mladi grajski gospodič tega ni znal; le kako bi bilo branje potem dostopno kmetskemu sinu? Tiste črne mravljice na listih so mu vzbujale zanimanje, a le kdo bi ga kaj poučil o branju. O oranju in sejanju, to že. Ali o sekanju dreves, kopanju jarkov ob poti in podobno. A brati ..., hej!

Zdaj je bil dovolj velik in star, da je lahko splezal na

čarovniški grajski stolp in z žično krtačo strgal rjo in ptičje iztrebke. Ker je bil lahek in priročen, so ga hitro uporabili za to življenjsko nevarno nalogo.

Previdno se je ozrl navzdol, če ga kdo opazuje. A doli jim ni bilo mar, kaj počne zgoraj. Samo naj dobro in do bleščečega sijaja podrgne kovinsko kroglo, da bo gospoda zadovoljna, pa bo. Razmišljal je o tem, da bi izvlekel predmet iz notranjosti. A si je premislil. To mora narediti zvečer, ko pade mrak, da ga nihče ne bo videl.

Zavzdihnil je. Jasno mu je postalo, da bo moral lačen drgniti kroglo do večera. Končati mora z delom, saj drugače bo kdo drug priplezal in odkril, da je votla. Knjiga ali kar že je v škatli, mora biti nekaj posebnega. Sicer bi je nihče ne skil tako visoko v votlo kroglo na konici grajskega stolpa. Čarovnikovega stolpa, hej!

»Če to ni ... čarovniška knjiga, potem meni ni ime Jakec!« je pomislil. Kar srh ga je spreletel po hrbtu, ko je razmislil o tej ideji.

Potem je s strašansko vnemo drgnil kroglo in konico vse do večera.

Ko je končal, je bila bleščeče očiščena. Izza pasu je potegnil staro krpo iz jelenjega usnja in do visokega sijaja

pološčil kroglo, ki je sijala kakor, da je zlata. Imel je suha usta, a nekaj slin je le premogel, da je lahko pljunil tu in tam in še bolj vneto otiral z usnjeno cunjjo. Ko je sonce zahajalo, je krogla ujela njegove žarke in jih razsula po grajskem dvorišču.

Oni spodaj, tisti smešni in drobni mravljinčki, so zastali sredi svojega dela in z vzkliki odobravanja občudovali bleščečo kroglo. Jakec se je zadovoljno smejal sam pri sebi in se šele nato zavedel, kako zelo je lačen. A počakal je še, da je sonce zašlo za hribovje in je ugasnila svetloba na krogli.

Stegnil se je in z veliko težavo izvlekel predmet iz skri-vališča. Zaprl je ploščo. Vrv, ki ga je varovala pred padcem, je odvezal in si pod srajco vse skupaj, še zavito v zaščitno grobo platno, privezal na telo. Potem je čez vse potegnil svojo raztrgano srajco. Čutil je, kakor da bi ga skozi platno zbadlo tisoče drobnih igel in neka nenavadna toplota se je razlila čez njegov život. Bilo je prijetno, saj se je ob mraku zrak že hladil.

Kakor veeverica se je prismukal čez ves zidarski oder do tal. Ko se je dotaknil dvoriščnega tlaka, je bil med grajskimi zidovi že gost mrak. Ozrl se je navzgor in poslednji

sončni žarek je pobilisnil s krogle na tla pred njegovimi nogami. Zatrepetala je majhna okrogla sončna lisa in počasi zdrsnila do grajskega zidu ter izginila v poči med kamni. Ta je bila ravno toliko velika, da bi lahko njegova najdba lepo zdrsnila vanjo. Ni razmišljal, kar storil je tako.

Stekel je v kuhinjo, kjer so se delavci že mastili z večerjo. Mojster mu je pomahal in ga posadil poleg sebe.

»Dobro si naredil, Jakec. Zelo dobro. Gospoda so zadovoljni!« Predenj je porinil skodelo s hladno čorbo in še drugo, kjer je bilo še nekaj na pol oglodanih kosti. Žalostno je pogledal k mojstru. Ta se je zakrohotal in iz žepa potegnil droben bakreni novc.

»Jej! Saj si sestradan! In glej, tega ti še dam zraven, če očistiš krogle na ostalih treh grajskih stolpih.«

NAJOKUSNEJŠI MORNICI V TIHOLESJU

Voda pod Tiholesjem je vedno po malem klokotala in brbotala. Vodni kačoni in zminjaji so tik pod površino neprestano švigali sem in tja. Tukaj pod človeškimi bivališči je bilo vedno dovolj hrane. Za hrano so bili pripravljene narediti vse, na koncu so se pustili celo udomačiti. Niso bili preveč zadovoljni, ko so se prvi ljudje naselili tukaj v Plitkovodju. Tisti, malo bolj nestrpni, so kakšnega neprevidneža tudi pojedli. Čeprav menda ljudje niso kaj preveč okusni. A sčasoma so našli načine sobivanja s prišleki.

»Eh, če bi vedeli!« je pomislil Zeomaj. Zahahljal se je.

»Malo čarovnije in je mir pri hiši!«

Stopil je na teraso, ki jo je oblikovala spodnja semenska buča močvirske velikobučnice. Vsa rastistavba je nihala v popoldanskem vetru in rahlo ječala. Čarovnik je na hrbtu nosil črno vrečo, ki se je zdela živa. Notri je bilo nekaj, kar je tu in tam malo zamigalo.

Nad teraso se je pelo leseno steblo velike kalužomerke. Njeni odprti, beli cvetovi so sladko in opojno dišali. Obletavalo jo je na stotine drobnih prahožerk in zdelo se je, kako da vsa kalužomerka brenči v ritmu, ki je uspaval čute. V vetru se je zibala in ob tem so se njene debelne luske zatikale druga ob drugo. Ko so se sprostile, se je zaslišalo kakor, da bi nekdo plosknil z rokami.

Zeomaj se je nagnil čez ograjo in poslal miselni zdr v vodovje.

Plaviček, zminjaj moj, pridi! je umislil. Počakal je trenutek ali dva in potem ga je uvidel mnogo prej, preden, ga je zares videl z očmi. Plaviček mu je vrnil miselni

vzorec:

Prihajam! Imaš kaj dobrega zame? Tako sem lačen!

Imam, cela vreča mornikov čaka nate!

Hej, te imam najraje. Všeč si mi Zeomaj!

Čarovnik je pokimal z nasmehom na obrazu. Vedel je, da je res tako.

Voda je kakor zavrela in videti je bilo, kot da bi se mnogo modrih kačjelikih teles prepletlo med seboj. Še najbolj je bilo vse skupaj podobno kepi kuhanih špagetov modre barve, a debeline človeškega telesa. Plaviček je bil zminjaj v srednji rastni dobi. Dobro hranjen in dolg več kakor sto človeških višin. Svetlo modra luskasta koža se je prelivala v večernem soncu. Iz tega klobčiča se je vzdignila glava na špagetu, ki se je tanjšal proti glavi. Imel je grivo iz pokonci stoječih polprozornih luskin.

Majhna glava je imela strašen gobec, poln ostrih zob. Bil je tako velik, da se je človeška glava zdela kakor jabolko in res ni bilo težko pomisliti, kako so prvi čarovniki v Plitkovodju izgubili življenje.

Plaviček je pustil, da ga je Zeomaj dvakrat plosko udaril med očmi. Potem mu je rahlo položil gobec na ramo.

Kje imaš mornike? V tej vreči na plečih? je umislil Plaviček.

Bi enega?

Kaj enega! Sto! Ti ne veš kako so dobri!

Prav! Odpri gobec!

Plaviček je na široko odprl gobec in Zeomaj je vdan v usodo odmisli strupeno slab zadah iz njegove notranjosti. Vrečo je postavil na tla in iz nje izvlekel prvega mornika. Ta se je še šibko upiral, a ker je bil že dolgo na zraku, ni več mogel dihati s polnimi škrigami. Končal je v zminjajevem gobcu. Ta je zasadil zobe vanj in s sunki glave pomikal ribakla vse bližje grlu.

Uh, kako je dober! je rekel Plaviček, ko ga je spravil čez požiralnik. Spodnji del telesa je previjal v kolobarjih in tresel z luskinami v grivi.

Še imaš kakšnega?

Še! Tukaj je naslednji!

Plaviček je drhtel od zadovoljstva in požiral mornike.

Zdaj pa jih ni več! je umislil Zeomaj in na široko odprl vrečo. Plaviček je porinil gobec vanjo in jo dobro prevohal.

Uh, ja. Bo že res. Saj ... Kakšnega bi še pojedel, a mislim da bo za danes dovolj. Saj ne morem nehati. Ti ne veš kako so dobri! je umišljeval tako hitro, da mu je Zeomaj komaj sledil. Še vedno je imel tisti nasmeh na obrazu, ki mu je naredil sto gubic okrog oči.

Dvakrat ga je z dlanjo plosko počil na čelo med očmi. Zminjaj je potonil glavo v plitko vodo in zdrsel med koreninami velikobučnice. Kakor bi zaplesal ples zadovoljstva, je drsel sem in tja med koreninami, ki so nosile rastistavbo v ka teri je bival Zeomaj.

Ne pozabi jutri prinesiti nove vreče polne mornikov! je opomnil v mislih Zeomaja.

Morda ne bodo morniki, ampak kakšni drugi ribakli.

No, ja! Saj je vseeno. Ampak med ribakli so morniki najboljše. Zame je to najboljša jed.

Saj vem! Saj vem! je umislil Zeomaj.

Obrnil se je, da stopi v bivalno bučo rastistavbe, ko ga je zadelo. Sesedel se je na tla. Zdelo se je, kakor, da ga je kakšen velikan udaril v obraz. Stresal je z glavo, da bi zbistril misli. Počasi se je svet okrog njega umiril.

»Knjiga! Nekdo je našel Knjigo, tisto, edino!« je bolj čutil kakor pomislil.

Odprlo se mu je daljevidno oko in videl je čarovnikov stolp, zidarski ogenj in drobnega tlačanskega fanta, ki si je knjigo privezal k telesu in vse skupaj prekril s srajco. Srajca mu je zastrla pogled.

Skušal je vzpostaviti povezavo s knjigo. A najprej mu je pogled zakrivalo platno iz katere je bila narejena fantova raztrgana srajca. Že to je bilo čudno! A potem je bila knjiga zavita v grobo platno, zagovorjeno, učarano s silno močjo. Tretja ovira je bila ključavnica. Ni je mogel razkleniti, naj se je še tako trudil.

Čutil je toploto fantovega telesa in to, da jo nekam nosi v ... globino. Ali kaj? Za trenutek je zagledal kamniti tlak in potem je vse utonilo v mrzlo temo. Ni bilo več človeškega stika, ni bilo več stika s Knjigo.

»Tlačanski fant?« je razmišljal, ko se mu je zaprlo dal-

jevidno oko. »Stari Belobradinec je imel Knjigo. Nekoč! ... Kljub vsemu ... Nikoli ni izdal, kje je ... Raje je pustil, da ga je bela žena Vsevida odpeljala v Močvirje, tja v Van na ono stran ... Navadni fant? Iz vasi? Kako?«

Vznemirila ga je misel, da so Knjigo zagotovo videli še vsi, ki so bili kadarkoli posvečeni v vrtu Vrhovne skladnosti, pa naj bodo beli vidovini ali černošolci. Sam je bil zelo izveden vidovin, mogoče najboljši tukaj v Tiholesju ali celo na vsem svetu. Vendar ... Zagotovo je še nekdo videl. A kdo?

Počasi se je pobral s tal. Razmišljal je:

»Knjige ni nihče videl že vsaj sto let. Saj je vedno tako! Sto let je doba, ko popusti vsak čar, vsak zagovor.«

Z drsajočim korakom je stopil do ograje in se zazrl v Plitkovodje. Zrl je odsotno čez gozd česnikov v daljavi. Izza srajce je potegnil verižico in potežkal amulet, ki je visel na njej. Odprl je pokrov in se zazrl v droben rdeč kristal berila, ki mu je drobno mežikal. Bil je njegova vez s Knjigo, tisto, edino. Vendar so še drugi, ki so povezani. Tudi ti nosijo enako verižico kakor on. Zdaj jih je moral zbrati.

Njegov notranji mir je bil razdrt. Odrinil se je od ograje in z veliko naglico stopil skozi vrata terase.

PUŠČAVNIK JE BIL LAČEN

Jakec se je še enkrat ozrl, če mu kdo sledi. Hiše v vasi so bile tihe in spokojne. V gozdu je hukala belokrila sova, kar je v njem še povečalo tesnobo. Kočura starega Jutrmana Puščavnika je bila temna in tiha. Popravil si je bisago in stopil do vrat. Nameraval je potrpati, a vrata so zijala in nihala na preostalem tečaju. Pravzaprav so bila z vrstico privezana, da niso padla na tla.

»Dober večer, spoštovani Jutrman ...« je vljudno pozdravil. A prekinilo ga je kašljajoče hihitanje starca v kotu.

»Spoštovani ... hi-hi-hi... kaj krghkr ...« je začela sključena postava, a jo je zadržnil dolgo trajen, slaboten kašelj. Ko je ta popustil, je starec med hrkanjem rekel:

»Ja, ja! Tako je to z menoj. Vsevida je name že vrgla oko. Še malo, pa me bo pobralo. Dokončno.«

»Jaz, bi ...«

»Fant moj, le kaj te je prineslo?« Ni uspel odgovoriti, ker je starec nadaljeval:

»Kaj nisi ti Jakec, ta prvi sin od pokojnega Cicibina? Onega, ki je bil spreten tesar? Menda, menda, saj si mu podoben.«

Jakec se je čudil, kako ga starec sploh vidi v tej temi. Še

posebej, ker je bil večer in je svetloba prihajal le skozi vrata in je torej bil zanj le senca med podboji vrat. Ob tem so vaščani trdili, da je napol slep, grbast in še neumen povrhu. A drugi so pravili, da zna brati in pisati, pravzaprav, da je nekoč znal oboje.

»Zanima me ... o čarovniku Belobradincu ...« je previdno rekel Jakec.

»Veen! Zgini, zgaga!« je naslednji trenutek zatulil stavec in se napol privzdignil. Njegov glas je zasekal skozi zrak. Jakcu se je zdelo, kakor da ga je resnična palica zadela čez pleče. Stavec je dvignil roko in mu žugal.

»Pa tudi nekaj za jesti sem prinesel!« je rekel Jakec plašno in se zadenjsko umikal. Ko je prišel do vrat, se je obrnil in šel. Stavec je zaklical za njim:

»Kaj praviš? ... Za jesti ... Čakaj, pridi nazaj!«

Jakec je spet stal med vrati. Stavec je spustil glas:

»No, no! Včasih kaj narobe slišim ...« Poželjivo je gledal bisago in tiho vprašal:

»Kaj si mi dobrega prinesel?«

Jakec jo je odprl in pričel na staro, črvido mizo zlagati kos kruha, prekajeno meso, kos sira in manjšo čutaro črnega vina. Vse to je uspel odnesti iz grajske kuhinje naskrivaj včeraj popoldan, ko je končal z loščenjem vseh krogel na grajskih stolpih. Preden je prišel sem, si je bil postregel tudi sam. Še zdaj je imel v ustih čudovit okus sira. Pa požirek vina je tudi naredil. Res je bilo odlično. Segel je v hlače in potipal, če je bakreni novc še tam. Mojster je kljub svoji pregovorni skoposti tokrat le držal besedo.

Stavec je pridrsal do mize, sedel in pričel hlastno jesti. Vendar je vseeno vsak grizljaj dobro prežvečil. Odprl je čutaro in povohal.

»O, ho, ho!« je rekel in takoj naredil požirek. »Ja, ja! To pa res poživlja človeka!« Potem je naredil nekaj grizljajev in se zazrl v Jakca. Prenehal je žvečiti in s polnimi usti zamomljajal:

»Menda si nekaj rekel o Belobradincu? Daj sedi, da pojem! Takšnih dobrot mi že dolgo časa ni nihče prinesel.« Jakec je sedel previdno na klop na drugi strani. Čudil se je, da ta razmajana reč ne razpade pod njegovo težo.

»Včeraj sem bil na čarovnikovem stolpu. Moral sem očistiti kroglo,« je začel Jakec. Pa se je spomnil, da tudi starcu ne sme izdati, da je našel čarovniško knjigo. Zdaj ga je zaskrbelo, da jo bo tam v razpoki v zidu kdo našel. Zato se je nemirno presedel in klop je zaškripala.

»Na stolpu si bil?« je kimal stavec. Njegovi dolgi redki lasje so mu padali čez čelo in odmikal si jih je, ko je jedel.

Jakec je pomislil, da je čudno, da jih še ima.

Jakec ni vedel, kako naj nadaljuje. Tako sta sedela v tišini in slišalo se je le puščavnikovo zadovoljno mlaskanje in cmokanje. Potem tudi požirki, ko je nagnil čutaro z vinom. Videlo se je, da že dolgo ni tako dobro jedel.

Ko je končal, si je obrisal usta z rokavom in rekel:

»Kaj praviš, da si počel na stolpu?«

»Moral sem očistiti kroglo in konico. Bilo je tako rjasta, zdaj pa se sveti, vsa je zlata ...«

»Eh, kaj, zlata!« je rekel stavec in zamahnil z roko. »Iz medi je. Kolikor se spomnim po pripovedovanju mojega očeta, jo je ded pokojnega Rusomaja, ki je bil grajski kovač, skupaj sklepal. Takrat, ko so grad stavili. To bo pa že več kakor ...« Videlo se je, da premišljuje koliko let je minilo. Pokimal je, ko je izračunal in rekel:

»Ja, ja, bo že kakšnih sto petdeset let. Menda!«

»Saj ... zdaj je grad kupil vitez Vljaj, plemeniti Rožnodolski. Namerava ga prezidati, ker je menda to najlepši grad daleč naokrog,« je rekel Jakec. Stavec je pokimal.

»No, če gospoda tako pravijo, bo že držalo!« Jakec se je zahihital.

»Pa za gospo ga tudi gradi. Lepa je, zelo je lepa!«

»Aja? ... Ja, potem pa bodo težave ... Ja, ja!« je kimal Jutrman in trikrat potrkal s členkom kazalca desne roke po mizi.

»Res je! Ne res, moj leš?« je rekel. Iskal je potrditev lesnega duha, leša, ki je bival v mizi. Temu pa je bilo v črvivih deskah mize malce tesno, zato ni nič odgovoril, le malo je zaškripal. Kar pa je Jutrman tudi dobro razumel.

»Ti si zato moral gor. Na čarovnikov stolp, ne res?« je rekel tiho stavec. Jakec je pokimal.

»Govori se ... o Belobradincu, da je ...,« je tiho začel s strahom, ker se je bal, da bo starec spet zarohnel.

»Dosti se govori. A so same prazne marnje!« je zamahnil z roko stavec. »A so nekatere govori ce tudi resnica.«

»Ja, prav to me zanima. Resnica!« je živo rekel Jakec in se nagnil naprej k starcu. Ta je najprej pogledal čutaro, a je sklenil, da bo raje preostanek vina raje popil kasneje. Pokimal je in začel pripovedovati:

»V davnih časih, za devetimi vodami in za devetimi gorami, onkraj velikega gozda Mrkolesa se je bil rodil deček, tlačansko dete. Takrat nihče ni slutil, da bo postal največji med največjimi, ki so bili posvečeni v vrtu Vrhovne skladnosti, tam na prečudovitih poljanah Nebeškega miru. Bil je dober, spreten in vse ga je zanimalo. Učil se je z lahkoto in kmalu je s svojim znanjem posekal vse prijatelje v igri.

Zgodilo se je, da je nekega dne v vas prišel Arhimaj, vodja vidovin, čarovnikov bele magije. Videl je dečka in vzela ga je s seboj, da ga pouči o čarovniških vedah in spretnostih. A ni bilo dolgo, ko je prekosil svojega učitelja. Vendar se še ni zaustavil. Ko je osvojil vsa znanja svetle magije, se je napotil čez poljane Nebeškega miru vse do gradu Mahovnata, kjer so svojo temno magijo izvajali černošolci. Šel je v uk takrat najmračnejšemu med njimi, imenovanemu Vala Čemi.

Na koncu se je naučil vsega, kar v magiji postoji. Bil je prvi, ki je bil tako vidovina kot černošolec. Šel je na potovanje po svetu. Pravijo, da ni kraja, kjer ni bil. Ko se je vrnil, se je odločil, da vse znanje postavi v Knjigo, eno in edino.«

Jutrman je premolknil in se zazrl v Jakca. Ta se je nemirno presedel, a rekel ni nobene. Pogovor je stekel v zanj zelo neprijetno smer. Pogoltnil je slino in rekel:

»Jutrman, povejte, kaj je bilo potem!« Upal je, da mu pri tem glas ni preveč drhtel.

»Hm, potem ...« je rekel starec. »Potem je prišel sem, ker mu je takratni gospod, baron Henrik, plemeniti Zdolski, ponudil streho in hrano. Sezidal mu je stolp, da je lahko v njej iskal kamen Modrih. Tukaj je menda napisal Knjigo.«

»Potem je čarovnikov stolp sezidan kasneje kot grad?«

»Vsekakor, moj Jakec!«

»Kaj pa je bilo potem?« je znova vprašal Jakec.

»Potem, potem. Kar naprej eno in isto ...,« je zagodrnjal starec. A ker se Jakec ni oglasil, je nadaljeval:

»Ja, potem ... prišli so lakomni čarodejni požeruhi. Ta beli in ta črni so verjeli, da je Belobradinec ... Mimogrede, takrat je že imel dolgo belo brado, po kateri so ga imenovali in prepoznali ... Torej, da je že napisal Knjigo vsega znanja. Hoteli so jo imeti za vsako ceno.

Toliko prilizovanja, prevar in preprirov je nad grad priklivalo nesrečo. Prišla je kuga, strašna bolezen, in s seboj v Van, v onostranstvo odpeljala mnogo duš. Dobrih, zlobnih, a tudi nedolžnih. Udarila je še na vas in kasneje na vso deželo. Njegov prijatelj baron in graščak Henrik ga je v svoji nesreči in žalosti preklel. Takrat je to Belobradinca strlo in spoznal je, da mora Knjigo, če jo je takrat le zapisal, skriti pred svetom. Mogoče tudi uničiti. A morda je bilo to težko, saj je moralo biti v njej mnogo čarov, ki jih ni mogoče vedno razdreti brez težav. Kaj vem? ... Vse je mogoče! Sicer pa ... to so le govornice, šepetanja, ...«

Utihnil je med razmišljanjem in pokimaval sam sebi, zazrt v črvivo mizo. Jakec se ni upal nič več reči, saj bi ga

lahko izdal že njegov tresočni glas. Prestrašil se je, saj puščavnik ni bil ne napol slep, ne grbast, še manj pa neumen.

Bolj, ko je o tem razmišljal, bolj je mislil, da je Jutrman mogoče prav tako čarovnik. Mogoče celo černošolec, ki se jih je, kot večina vaščanov, zelo bal. Saj so ga z njimi plašili kot malega otroka. Menda ga bodo pojedli, če ne bo priden. Zazdelo se mu je, da sedaj ni priden in, če je Jutrman černošolec, ga bo gotovo pojedel.

»Jaz ...,« je z muko izdaval. »Moral bi ... Sem že dolgo tukaj. Stric me že gotovo pogrešajo ... Sem že dolgo zdoma.« A puščavnik ga ni poslušal. Nadaljeval je pripoved bolj sebi kakor Jakcu:

»Knjiga menda je. Lahko pa tudi ne obstaja več. Belobradinec je bil največji med največjimi, vidovina in černošolec. Zvit je bil tudi ... Pameten, jako pameten! Vendar ... Jakec, od kod nenadoma tebi zanimanje za Belobradinca?«

»Mene ...,« je rekel Jakec in zbegano pričel iskati pot po kateri bo ušel iz kočure.

»Mene zanimajo mravljice!« je rekel nato z olajšanjem. Jutrman ga je pogledal z nerazumevanjem na obrazu:

»Kakšne mravljice?«

»Tiste črne na papirju. Take kot so v knjigah!«

»Misliš črke?«

»Ja, črke. Rad bi vedel, kaj je v knjigah. Kaj v njih piše!« Sedaj se je Jakec razvnel in pričel kriliti z rokami.

»Tam na čarovniškem stolpu sem imel čas za razmišljanje. Slišal sem o mogočnem čarodeju, ki je znal vse in o vsem napisal Knjigo. Pa sem pomislil, da bi se še sam naučil brati, da bi mogel prebrati ... tisto Knjigo.« Ugriznil se je v ustnico, saj je skoraj povedal, da jo je našel.

Puščavnik ga je gledal in odpiral in zapiral škrbasta usta. Dvignil je roko in s prstom pokazal proti Jakcu:

»Ti bi se rad naučil brati in pisati. Ja, zakaj pa si, tristo kosmatih in zelenih medvedov, potem prišel k meni?«

Jakec je bil v zadregi, Previdno je rekel:

»Mnogi v vasi o vas mislijo ...,« A puščavnik ga je prekinil:

»Naj mislijo, kar hočejo. To me sploh ne briga!«

»Ja, točno tako!« je potrdil Jakec in nadaljeval:

»A drugi pravijo, da znate brati in pisati. Tako sem pomislil, da pridem sem in ...,« Zdaj si ni upal več nadaljevati.

»In ...,« je povzdignil obrvi Jutrman. Opazil je, da so mu redki prameni segli čez lice in si jih je z vajenim gibom roke pogladil nazaj.

»Gospod Jutrman, bi me hoteli naučiti ...?« je previdno vprašal Jakec.

»Ja?«

»E, hm! ... Brati in pisati!« je le izdaval Jakec.

Nastopila je tišina. Le kočura je rahlo ječala, ko se je vanjo zaganjal veter. Slišale so se muhe, ki so priletele nad ostanke hrane na črvivi mizi. Še posebej jih je privlačila kapljica vina, ki je spolzela s čutare na mizo.

Nato je Jutrman globoko vzdihnil. Jakec se je presedel in rekel:

»Če prinesem jutri kos sira, kruha in še kaj mesa ... Bi se mogoče, potem, lahko dogovorila?«

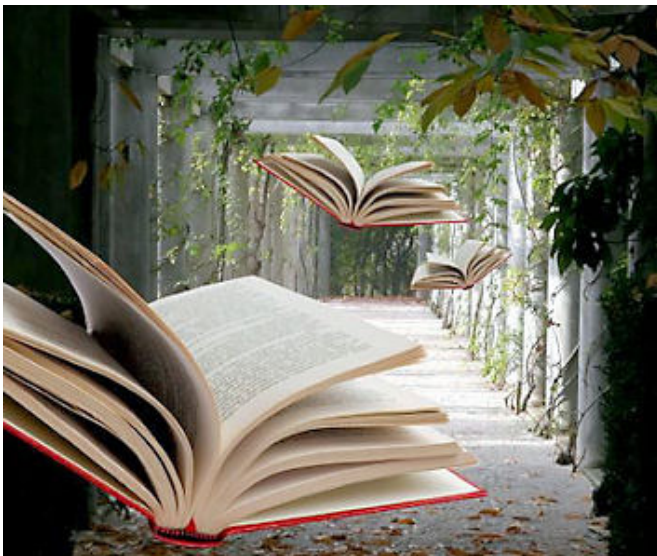
Jutrman je znova vzdihnil in poželjivo pogledal čutaro. Z zamahom roke je odgnal muho, pograbil čutaro in jo do konca izpraznil. Ko jo je trdo postavil na mizo, je rekel:

»Saj ... Tako bi se mogoče res lahko dogovorila. Ko prideš k pouku k meni, prinesi kaj za pod zob s seboj.«

»Bom, mojster!« je veselo rekel Jakec.

»Ko znova prideš, me ne kliči mojster, temveč učitelj! Prav?«

»Bom, mojs... učitelj!«

ČRVIVA MIZA IN POLOMLJENA KLOP

Jutrman je sedel v svoji kočuri vse odkar je Jakec odšel in neumorno zrl v črvido mizo. Na njej je bilo nekaj drobtin. Oslinil je prst in jih pobral v usta. Slinast prst si je obrišal ob hlače. Potem je spoznal, da se je že stemnilo. Segel je za srajco in izza nje potegnil čudovito izdelan medaljon. Obešen je bil na dolgo zlato verižico. Predmet je bil v nasprotju z vsem, kar je bilo v kočuri. Odprl ga je in opazoval utripanje rdečega kristala berila. Zdelo se mu je, da

se rdeča pika vedno bolj večja, dokler ni zapolnila vsega njegovega vidnega polja.

Zdaj je končno prišel tisti dan, ki so ga vsi čakali. Mirda Belobradinca se je vrnila. Jutrman je bil zadovoljen, ker je pravilno načrtoval, kje se bo to zgodilo. Ves čas je trdil, da se bo vrnila na istem mestu, od koder je odšla v Van. Vedno znova ga je presenečalo, kdo je njen nosilec v naslednjem življenju. Tokrat je to Jakec, sin pokojnega tesarja Cicibina. Če bi le mogel vsevido prej o tem povprašati ... A ta je bila neizprosna. Vedela je, kdaj se končajo življenjske poti ljudi in čarovnikov in še mnogih drugih rodov, a vedno je molčala, nikoli ni nič izdala.

Bilo je potrebno le počakati, da se zbere bratovščina Rdečega berila. Upal je, da so po sto letih in več vsi še v tostranstvu. Upal je, da so vsi še ostali na strani bele magije. Strasti, ljubezni, verolomstva, laži, pa tudi resnice, ne moreš pričarati, zagovoriti ali spremeniti z napoji. Videti v dušo ljudi je bilo lahko, v čarovnikovo mirdo pa skoraj nemogoče. Zlomiti jo je mogoče, a potem je izgubljen njegov razum in vse znanje, ki ga je imel.

Enkrat je Knjiga že pahnila deželo v pogubo. Ali je res vredna vsega, kar so v njenem imenu počeli? Upal je, da bo tokrat drugače. Le, če se bodo zadeve pravilno lotili. Morda bi jo lahko z zvijačo ukradel Jakcu. A v pogovoru je spoznal, da ima pred seboj sicer še neukega čarovnika z mirdo in ne otroka človeškega rodu z dušo. Le znanje potrebuje, modrost, ki mu jo morajo dati. Najprej znanje branja in pisanja. Potem ga lahko odpeljejo v vrt Vrhovne skladnosti, da se nauči čarovniških znanj.

Trda tema se je naredila. Jutrman je še kar naprej sedel, razmišljal in strmel v utripajoči beril.

Ko je nastopila polnoč, se je pričela zbirati bratovščina. Prvi je prispel Zeomaj. Udejanil se je sredi kočure.

Najprej se je pojavila sikajoča krogla in iz nje se je izvila njegova postava. Vendar je njegova vznemirjenost povzročila, da je slabo izračunal in krogla je scvrkla del črvice mize in klopa ob njej. Miza je še obstala na treh nogah, a preostanek klopa je zaropotal na tla. To je Jutrmána prebudilo iz zamaknjenosti. Zaprl je medaljon in suho rekel:

»Uničil si mi klop in mizo!«

Zeomaj je bil zaradi translacije še malo omotičen. Zato ni takoj odgovoril. Pravzaprav je glas potoval do njegove zavesti nekaj dolgih trenutkov. To je izkoristil Jutrman:

»Pozdravljen, prijatelj. Dolgo se že nisva videla. Menda bo že skoraj sto let.«

Te besede so dohitele prejšnje in naredile kakofonijo.

Ena za drugo, prosim! je umislil Zeomaj. Kar takoj nato pa:

Oh, oprosti. Ni bilo namemo! ... Pozdravljen, zares! ... Imaš prav, kar dolgo ... A še ni sto let, manjkata še dve do okrogle številke!

Jutrman je poslal misel nazaj:

Mizo si mi dolžan, črvivo, in klop!

Ti ju pričaram ali pa si ju boš sam?

Ni bila učarana! To je prava, zaresna miza. In klop tudi. Ne veš, kako sem bil ponosen nanju. Naredil ju je Cicibin, Jakčev pokojni oče ...

Oh, oprosti še enkrat. Res ni bilo zanalašč!

»Kaj vem?« je na glas rekel Jutrman.

»Oprosti, še enkrat, no. Zdaj več ne morem popraviti te, tvoje resnične mize in klopi. Mizo ti učaram, da bo videti cela. Klop naredim ...,« je pohitel z glasom še Zeomaj.

»Ah, pusti. Se že nekako znajdem!« je zamahnil z roko puščavnik. »Kaj pa ostali?«

»Pridejo!« je odvrnil Zeomaj.

»Torej ... pripravim vse,« je rekel Jutrman in tlesknil s prsti.

V naslednjem trenutku se je notranjost kočure spremenila v velikansko sejno dvorano. Sredi je kraljevala okrogla masivna miza, okrog nje je bilo dvanajst udobnih stolov. Sedala in naslonjala so bila obilno obložena. Kristalni kozarci so stali na mizi pred vsakim stolom in ob njih so čakali bokali polni dišečega, sladkega vina. S stro-pa je visel bleščeč lestenec, ki je nosil sto sveč.

»Hm, morda je vse skupaj preveč kičasto!« je rekel puščavnik.

»Ne, niti ne!« je odkimal Zeomaj.

»No, naj ostane!«

»Naj ostane!« se je strinjal gost. Jutrman je stopil korak nazaj v kot, kjer je stala črviva miza. Ko se je naslonil nanjo, je zaškripala.

Še dobro, da sem jo podprl z zagovorom vztrajanja. Drugače bi se, revica na treh nogah, prevrnila! je veselo pomislil Jutrman.

*Upam, da ti je udobno, moj leš? Potrkal je trikrat s srednjim členkom kazalca na desni roki po mizi in v odgovor dobil škripanje in nekaj zdolgočasenih vzdihov.

Popolno! si je zadovoljno rekel.

Zeoman je med tem sedel za okroglo mizo. Jutrman se mu je pridružil. Ko sta začela obujati spomine, so zasikale bleščeče translacijske krogle. Na sedeže se je iz njih izluš-

čilo devet postav, med njimi tudi tri ženske. Zeoman je zadovoljno kimal, a potem se mu je pogled zaustavil na praznem sedežu.

»Kaj je z Argolanom? Ve kdo?« je nestrpno vprašal. Nihče mu ni odgovoril.

»Hm, hm!« je odkimal in umislil:

Res nihče nima pojma, kje je Argolan?

Govori se ..., je umislila ženska postava na Zeomano-vi levici.

»Kaj se govori, moja draga Leonora,« je glasno vprašal Zeoman. »Povej na glas, da slišijo vsi!«

»Slišala sem, da je prestopil na černošolsko stran. Menda že pred več kakor petdesetimi leti. V tistem času je bival v votlini pod Kristalno goro, a potem se je kar nenadoma izgubil. Kolikor vem, je njegova votlina zasuta. Sem poskusila ... in je res!« je rekla in si ves čas popravljalala lase.

»Kakorkoli že, pa četudi je zdaj černošolec, ... še vedno je član bratovščine Rdečega berila,« je rekel Jutrman. Leonora je odmahnila z glavo:

»A je tudi izdajalec. Vse, kar bomo sklenili in naredili tukaj, bo prenesel onim ...« Ob tem je z glavo odmahnila nekam proti steni dvorane.

»Menda!« je zagodrnjal Zeoman. »To bomo morali nekako rešiti. Dokler je v posesti berila, mu ne moremo nič. Sicer pa ... Se kdo javi, da ga poišče in zahteva medaljon nazaj? Zlepa ali zgrda!«

Nastopila je tišina in vsi čarovniki in vidovine so strmeli v mizo in se pretvarjali, da se jih to ne tiče. Argolan je slovel kot močan nasprotnik.

Strah je lepa reč! je mislil Jutrman.

»Pravzaprav bi potreboval dva prostovoljca!« je dvignil ponudbo Zeoman. Jutrman je pokimal in rekel:

»Šel bi sam! Ampak, zdaj ne morem. Čaka me učenec!«

»Res je! Učenec ga čaka. S Knjigo. To je pomembnejše!« je odločno potrdil Zeoman.

Zdaj se je odločno dvignil čarodej Jatagan, ki je sedel naproti Zeomana.

»Če greva dva, grem! Dva ga bova že zmogla, če bo potreba!« Ozrli so se vsi k njemu. Ob njem se je dvignila Merzlana. Komaj je govorila in bradavica na nosu se ji je zelo tresla.

»Če gre Jatagan, grem tudi jaz!«

»No, dobro! To je urejeno!« je rekel Zeoman. »Ima mogoče kdo kaj proti?«

Pogledal jih je enega za drugim. Ostali so sedeli tiho kot miške in zdelo se je, kakor da želijo zlesti pod mizo. Zeoman se je nasmehnil.

»Ko bosta in če bosta potrebovala pomoč, me pokličita! Argolan je močen nasprotnik in skupaj se ga moramo lotiti. Za začetek bo dovolj, če ugotovi ta, kaj je bilo z njim in kje je. Drugo bomo reševali sproti.«

Zeoman je plosko udaril z dlanjo po mizi in nadaljeval:
»Zdaj pa o tem, zaradi česar smo se zbrali.«

Zbrani okoli mize so kimali in mrmrli. Tu in tam se je kdo oglasil s klicem:

»Tako je!«

»Bili ste poklicani!« je rekel Zeoman, ko so se umirili. »Knjiga vas je poklicala! Po sto letih, ko pade skoraj v sakurok in zbledi še tako močna zakletev, je prišel čas, ko se je mirda Belobradinca znova utelesila. V telesu drobnega fanta iz te vasi čaka, da jo prebudimo. Da odpremo dveri znanja in čarovnih ved.«

Leonori so se zdele njegove besede preveč vznesene in se je pričela spakovati. Njena soseda, drobna in črnolasa Brandolina ni mogla biti resna in se je zahihitala. S tem je prekinila Zeomana, ki se je presenečen ozrl k njej. Malo ji je bilo žal, da se je to zgodilo, zato je pohitela:

»Odlično si to rekel! Ampak mislim, da tudi ti nisi mogel pokukati v knjigo. Nihče od nas ni mogel, kajne? Vsi ste videli srajco. Že ta je bila zagovorjena! Ali si je kdo zastavil vprašanje, kje je tlačanski fant sploh dobil tako srajco? Potem tisto grobo platno. Tisto, v katerega je ovit ta knjiga. Pa še učarana ključavnica. Verjetno ima tudi uklete platnice. Nesel jo je nekam dol. Kam? V vodnjak? V klet pod gradom?«

Zdaj ji je vskočil v besedo Jutrman:

»Govoril sem z Jakcem!«

»S kom?« je vprašala Brandolina.

»Z Jakcem! Tako je fantu ime!« je rekel puščavnik. »Prišel je k meni. Sam. Povpraševal je o Belobradincu. Želel se je naučiti brati. Le zakaj bi se preprost kmetijski otrok brez očeta želel naučiti brati? Ko sva govorila, sem spoznal, da se je mirda največjega med nami utelesila v njem.« Ko je Zeoman hotel nadaljevati, ga je Jutrman prekinil z gibom roke.

»Še to! Ni je nesel v klet ali v vodnjak. Nesel jo je s čarovnikovega stolpa v gradu Zdolsko. Knjiga je bila v krogli na konici grajskega stolpa! Tam jo je Belobradinec skrnil pred nami. Gor med oblake, da je nismo videli, ker smo jo vedno iskali pri tleh.«

Vzdih presenečenja so se zaslišali v dvorani.

»Kako veš, da je bilo tako?« je rekel Jatagan in se nagnil čez mizo, da bi bolje slišal.

»Ker ... Grad je kupil nov gospod Vlaj, plemeniti Rožno-

dolski. Menda je vitez. Dal ga je obnoviti. Jakca so poslali gor, da zdrigne krogle in počisti konice. Našel je knjigo v votli krogli. Ko jo je prislonil k telesu in skrnil pod srajco, ste to vsi videli. Sedaj me skrbi, zelo me skrbi, kdo vse je še opazil.«

»Mene je zagnalo po tleh!« je rekel Zeoman. Še dva ali trije so se oglasili, da se jim je zgodilo isto. Zeoman je dvignil roko in zbrani so utihnili.

»Zato smo tukaj! Na hitro sem vas sklical tukaj v Jutrmanovi kočuri!« Obrnil se je k puščavniku.

»Jutrman, ti si ga prvi srečal. Tebi zaupa! Torej uresniči njegovo željo. Nauči ga brati. Belobradinčeva mirda, pa tudi čari, ki varujejo Knjigo, ne bodo dopustili, da bi jo mogel prebrati kdorkoli izmed nas. Smo najmočnejši čarovniki, brez dvoma. A tudi drugim, pa naj bodo beli vidovini ali černošolci, Knjiga ne bo dostopna. Belobradinec se je zelo potrudil, da jo bo lahko odprl le tisti, ki je vreden zaupanja. Tisti, ki je določen. Morda je to Jakec. Še ne vemo! Ampak šele, ko bo znal ravnati z močmi in vedami, bo mogoče lahko ...«

»Res je,« so pritrdjevali in kimali vsi po vrsti. Zeomaj je nadaljeval:

»Vsak naš čar pusti sled v vrtu Vrhovne skladnosti. Ker je bilo tako nujno, ste opravili hipno translacijo. Zdaj, ko se razidemo, bomo to naredili znova. Če želimo, da nas nasprotniki ne opazijo, je potrebno vede zmerno uporabljati. Naslednji sestanek sklicujem tukaj čez šest polnih lun, a sem boste morali prispeti peš. Kot popotniki, berači, glumači ali karkoli si boste že izmislili. Samo, da bo brez čaranja!«

Leonora je otožno rekla:

»Oh, že nekaj let nisem hodila! To bo zelo naporno zame.«

»Saj ti ni potrebno hoditi. Bodi gospa in se pripelji sem z vozom ali pa s kočijo,« ji je rekla Brandolina.

»Ja, ja, to pa je res dobra ideja!« se je razveselila Leonora. Obrnila se je k Zeomaju:

»Smo končali s sestankom?«

»Ne še!« je rekel Zeomaj. Znova se je obrnil k Jutrmanu:

»Nauči ga pisati in brati. Čez šest mesecev bomo preverili, kaj zna in zmore. Potem, če bo vse v redu, ga odpeljemo na Nebeške poljane v vrt Vrhovne skladnosti, da ga poučimo o vedah, zarotitvah, čarih in o vsem, kar znamo. Prav?«

»Prav, prav!« je rekel Jutrman. »Ampak, saj ne vem, kako ga naj naučim brati in pisati. Saj nisem še nikogar učil.«

»Vse je enkrat prvič!« je privoščljivo rekel Jatagan.

»Torej smo vse poravnali!« je rekel Ze oman in zamahnil z roko.

»Magija naj vam dobro služi in vi skrbno služite njej!« jih je pozdravil. Pojavila se je šušteča krogla pred njim nad mizo in njegova postava se je zvila vanjo. Krogla se je sesedla sama vase. Drug za drugim so se pričeli poslavljati in izginili vsak v svojo kroglo. Zadnja je bila Brandolina, ki je ljubeče pogledala Jutrmana, preden je izginila v svojo.

Ko je odšla, je Jutrman tlesknil s prsti in blešečča dvorana se je spremenila nazaj v temačno puščavniško kočuro. Zamišljen je gledal črvido mizo, ki je imela sedaj le tri noge in polomljeno klop v kotu.

Še dobro, da ima Jakec strica, ki je prav tako tesar, kot je bil njegov oče. Njega prosim, da ju popravi! je raztreseno pomislil. Vzdihnil je!

Morda bi bilo bolje, če bi šel z Jataganom iskati Argolana! Zdela se mu je neskončno lažja naloga od te, ki je v središče postavila Jakca. Kako naj dečka nauči pisati in brati?

Odprl je svoje daljevidno oko in ga skušal poiskati. A

vse, kar je videl, je bila le meglena postava, ki se je očrtavala pred njim.

Belobradinčeva mirda se je že zasidrala v njem! je ugotovil v mislih. Zaskrbelo ga je, saj bodo res morali pohiteti, da ga vpeljejo med vidovine.

Če bo tako nežen popek prišel v roke černošolcev ... Misli niti ni mogel dokončati. Bila je preveč grozna. Znojne kaplje so mu stopile na čelo, ko je še pomislil, da bi potem Knjiga prešla na temno stran in zlo, strašanska, nepredstavljava groza, bi se spustila na svet.

V kolikor ga naučimo brati in pisati, lahko vse to preprečimo! Ta misel ga je pognala kvišku. Spoznal je, da je veliko odvisno od njega, da je pravzaprav ključna oseba, tisti ... čarovnik, ki lahko preobrne tok zgodovine.

Nenadoma se je počutil močnega in odločnega. Skočil je kvišku in stopil iz kočure, da poišče gos in ji izpuli nekaj peres za pisanje. Moral je še po papir, po knjige in črnilo. Na glas si je rekel:

»Jakec, le počakaj! Tako dobro te naučim pisati in brati ... Boš že videl!«

Tako je mladi čarovniški vajenec Jakec pričel svojo čarovniško pot.

www.zastavki.com - free wallpapers

Bojan Ekselenski
ZADNJI BOJ ZEOLIJE
(Vitezi in čarovniki)

Zadnji boj Zeolije je samostojna kratka zgodba v okviru sveta Vitezov in čarovnikov. Dogajanje je postavljeno v čas po prvi knjigi VITEZI IN ČAROVNIKI: INDIGO OTROCI (izšla 2007). Za razumevanje naslednje knjige VITEZI IN ČAROVNIKI: INDIGO NOVI SVET je ni nujno prebrati. Pomaga pa pri razumevanju dogajanja. Druga knjiga izide predvidoma v mesecu decembru 2011.

OBISK IZ CESARSTVA

Grofov šotor je postavljen precej blizu bojnim položajem. Malahid Zeolski želi neposredno voditi svojo največjo bitko, katere noče in noče biti konec.

Horde temnega vladarja poskušajo že skoraj dve luni, kljub strahotnim izgubam, prebiti zeolske vkopane polo-

žaje. Neuspešno. Zeolija je poslednji branik Medalarja, poslednji branik severnih mej človeštva.

Deževno obdobje obilno namaka zemljo. Grof se vrne s prednjih obleganih položajev. Spremistvo utrujeno razjaha konje. Odločno stopi na blatna tla in se vzravna. Srepa premeri osebje, ki priteče iz šotor. Z roko si s čela obriše polzeče mrzle dežne kaplje in najbližjemu služabniku preda mokro dežno ogrinjalo:

»Naši fantje in punce se odlično držijo. Kar naj si Temni vladar lomi zobe. Prijatelj Arcus mi je znova odlično svetoval. Vkopavanje vojske je bila odlična ideja.«

Cesarski predstavnik je prišel pred slabo uro in ob kozarcu vina s skromnim prigrizkom čaka na grofa. V šotoru mu dela družbo molčeč poveljnik severnega dela fronte. Cesarski odposlanec nikakor ne razume tako nečastnega načina vojskovanja. Vkopali so se kot podgane. Kako umazano in nečastno.

Grof zakoraka v šotor. Mrko premeri čakajočega gosta, cesarskega predstavnika, pleidika Urisa Danona, ki vstane ob pogledu na grofa.

Malahid takoj spozna, kaj se plemenitemu gostu mota po glavi. S kretnjo nakaže, naj sede:

»Vkopavanje vojske sicer ni najlepše, je pa učinkovito glede na način vojskovanja. Častno je vse, kar zaustavi horde te samozvane Božanske osebnosti med njenim vztrajnim trkanjem na moja vrata,« in zakoraka proti skromni mizi. Služabniku poda premočen in blaten suknič. Gost ga opazuje. Malahid Zeolski trdo sede naproti njega in brez vljudnostnih govorov načne verjetni namen cesarskega pooblaščenca:

»Nimam časa za vljudnostno kramljanje, zato kar k poslu. Zanima me, kdaj in kje namerava Cesarstvo razbremeniti pritisk na zadnjo obrambo Medalarja? Vsa vojska basilea se zaletava v moje ljudi in rezerv nimam od kod vzeti. Prej ali slej bo obramba popustila in Orki bodo potrkali na vaša zadnja vrata. Južni bok mezogov carja je odprt kot devica na poročno noč. Kdaj? Samo to me zanima,« in mračno zoži pogled. Z obraza izgine vsaka sled dobrohotnega vladarja. Gube nasmeha zamenjajo gube skrbi. Gost prebledi ob grofovi neposrednosti. Za kašlja in odvrne:

»Cesarsko veličanstvo poskuša dobiti podrobnejšo sliko o položaju in namenih vašega sovražnika. Njegov dvorni upravnik, modri knez Orwen, se je velikodušno

ponudil, da posreduje v nastalem sporu. Vseka kor Cesarstvo ne bo dovolilo nasilnih sprememb svojih meja. Iskreno verjame mo, da je možno doseči zadovoljivo rešitev spora.«

Grof vanj zapiči svoj grozeče srep pogled. Ledeno pri-bije:

»Prišli ste mi govorit o nekakšni mirni rešitvi spora. Saj ne gre za spor okoli kašče žita. Opraviti imamo s car-jem zla in njegovimi hordami zveri, podprtimi s črno magijo uničevanja vsega lepega. Saj niste pri zdravi pameti! Mi bomo tudi brez vaše podpore zdržali še kakšno luno, morebiti dve, a potem bo igra končana.«

Pleidik se s prstom pogladi pod ustnico in ravnodušno odvrne:

»Za vas mogoče, a svet okoli vas se spreminja. Guverner Zalabena je vedel, kdaj je treba odložiti palico. Tako je postal gospodar precej obsežnega dela nekdanjega Medalarja. Pred luno sem bil pri spoštovanem grofu Age-lu II. S svojo modrostjo in pogumom, da pravočasno sprejme modre odločitve, je rešil mnogo človeških življenj. Namignil mi je, da je možen podoben sporazum tudi z vami. Vse, kar Božanska osebnost potrebuje, je prehod proti zahodu.«

Grofov obraz zasenči bes:

»Pravzaprav ste glasnik basilea in ne svojega cesarja. Verjetno je to maslo tistega povzpetniškega liberosa Orwena. Moral bi vedeti,« zaokroži z očmi po strehi šoto-ra in znova zapiči v sogovornikove temne oči svoj jezni pogled:

»Prišli ste me pozvat na predajo in izdajo. Strah je torej ohromil tudi Cesarstvo. Res sem naiven. Upal sem na akcijo, a vi me želite položiti na kolena,« hip pomolči in tiho nadaljuje:

»Mislite, da se lahko rešite, če me spravite na kolena pred svojim temnim gospodarjem? Prej ali slej bomo pre-magani. O tem ni dvoma. Pravzaprav smo že najmanj celo zadnjo luno zgolj trupla, ki se nikakor nočejo zvrnit v svoje gomile spokoja. Vem, zakaj se sovražniku mudi na zahod! Namere basilea berem bolje od svojega dnevnika. Če mu pravočasno uspe, pa mu ne bo, to pomeni konec človeštva. Vaša izdajalska preračunljivost vas ne bo reši-la.«

Pleidik molči in s pogledom beži od grofovih grozečih oči. Nakar potuhnjeno spregovori:

»Ponujam vam samo možnost preživetja, kar pa nes-pametno zavračate. Cesarstvo se ne misli vpletati v vojno, ki je ni zakuhalo. Nam je popolnoma vseeno, na koga mejimo, samo da bo mir. Sami veste, kako želite umreti, a

premislite. Rešite lahko življenja svojih vojakov in roja-kov. Vaše romantično viteštvo bo spravilo v nepotrebno smrt vas in vse, katerih življenje je v vaših rokah. Pleme-niti Agel me je osebno prosil, naj posredujem ter posku-šam preprečiti širjenje vojne in zlasti nepotrebne smrti.«

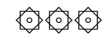
Grof odkima:

»Naj ponovim. Mi smo že mrtvi in tega se zavedamo. Naša smrt bo zabeležena v junaških epih naslednjega eona . Vi,« grozeče usmeri prst v gosta:

»Vi pa se boste zrnili v grob ponižani in pozabljeni,« in namigne stražarjem:

»Obisk cesa rskega gosta je zaključen. Prosim, pospre-mite ga do njegovega konja in poskrbite, da bo hitro zapustil našo grofijo,« ter utrujeno vstane. Ne zmeni se za roteče klice gosta. Malahid stopi v kot pred prapor Zeolije in čaka, da ostane sam.

Saj sem popolnoma sam. Božanska osebnost je vsem zmešal pamet. Samo jaz vem, zakaj ne smem popustiti in dovoliti temnim hordam prehoda do zahodnih vrat naše grofije.

Nežna deklica z manjše vzpetine opazuje pogorišče obleganja. Z očmi zaokroži po nebu, od koder iz temnih oblakov že nekaj dni neprekinjeno lije. Razmehčana zem-lja otežuje hitre premike. Nasprotnik na drugi strani je vkopan in odločen pri svojem jeklenem vztrajanju. Svoje položaje je prepredel z različnimi ovirami, ki onemogoča-jo hitre manevre. *Zeolski grof je pameten in zna poslušati navsvete Onostrancev. Noče popustiti, saj najbrž ve, v čem je bistvo te vojne. Škoda, da nimam takšnih mož na svoji stra-ni. Iz razmišljanja jo prebudi pohlevni zven glasu lorda Ureusa:*

»Gospodarica, časa nam zmanjkuje. Ima Božanstvo kakšen nov načrt?«

Deklica odmahne z glavo in se kisko nasmehne:

»Čas ni stvar, katere imamo premalo. Trmoglavci grof krvavi, a ne popušča. Neobičajno vztrajno drži položaje in s tem kljubuje vsaki vojni logiki. Čez nekaj dni bodo tukaj jekleni pajki in ognjene kočije. Bomo videli, kako so Zeol-ci odporni na ogenj in jeklo teh magičnih živalic,« ter si popravi kapuco. Lord Ureus samo prikima. Ob drobnemu telesu Aleje I, meišike Carstva je videti mogočen, a njego-va volja hvaležno služi njenemu krhkemu telesu. Lord čuti srečo v prisotnosti tega drobcenega bitja.

Začarani našosi tiho uničujejo ostanke medalarskega plemstva. Novopečeni Zalabenski vojvoda Agel II. tiho podpira te akcije spretnih klavcev. Vsak pokončan možki

potomec in vsaka na Vzhod odpeljana ženska potomka velike ali male hiše pomeni eno grožnjo manj. Na noge želi postaviti svojo lastno vojsko z lastnim plemstvom, saj se jasno zaveda minljivosti vladavine Božanske osebnosti. Noben vladar ni večen. Basilea ni izjema. Sočasno pa vzpostavi potuhnjene stike z dvornim knezom Cesarstva. Orwen postane njegov tihi zaveznik na jugu in v pravem trenutku bo lahko po potrebi zamenjal strani. Basilea verjetno sluti njegovo podtalno vez z Orwenom, a jo dopušča zaradi knezove nenaklonjenosti odločnejšega angažiranja Cesarstva. Novopečeni vojvoda je predvsem politični realist. Stari eon človeštva in romantičnega viteštva se dokončno izteka. Ne želi pripadati izginjajočim časom. Razmerje sil, vsaj ta hip, ne dopušča posebno velike svobode pri izbiri strani. V znak zvestobe je svojemu basileju poslal medrejo falang. Za vsak primer! Te falange opravljajo zaledno vlogo.

Agel svoje masivno telo položi na smešno majhen stol na robu terase svoje nove palače. Prejšnji lastnik plemeni Tir Marad ne more protestirati, saj je s svojim zajetim sorodstvom končal v orčjem loncu. Pred pol lune je precej odkrito gostil cesarskega pleidika in basilea ve za to srečanje. *Basilea razume moj napor. Skoraj neslišno pristopi nečak Cleon. Agel sunkovito obrne glavo. Cleon se nasmehne:*

»Stric, saj menda ne trepetaš pred klavci?«

Agel zamahne z roko in kislo odvrne:

»Danes ni nobena glava popolnoma varna na rame-nih. To, kar se je zgodilo z Maradci, se lahko tudi z mano, če Božanstvo ugotovi, da je moje življenje na napačni strani enačbe. Ves čas moram skrbeti za pozitivno bilanco.«

Cleon se nasmehne in stopi do roba terase:

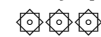
»Božanski basilea potrebuje tvoje politične veščine. Z medrejo si naredil dobro kupčijo. Za paradiranje skozi Lithinall si bil nagrajen z znatnim delom Quelverga in celotnim vzhodnim delom Feowella. Sama meašika Aleja je osebno blagoslovila tvoj načrt krepitev naše vojske. Verjemi mi, tvoja glava je najvarnejša glava Carstva.«

Agel stisne debele ustnice:

»Kako naj prepričam Malahida Zeolskega, da neha s svojim brezupnim viteštvom? Naša na novo zgrajena vojska in Malahidova vojska skupaj bi predstavljali pomembno utež na tehtnici novega sveta. Cesarskemu odposlan-cu sem pihal na dušo, naj vendar prepriča tega trmoglavca. Kdo bo pridobil, če mu Ureusove horde pokoljejo vojsko in se razlijejo do Saverških vrat? Z opustošeno grofijo si ne bomo mogli pomagati.«

Cleon se pogladi po bradi in resno odvrne:

»Stric, on žal pripada romantičnim časom čisto druge dobe. Trmasto živi v svoji viteški utvari. Prepričan je v svojo sveto misijo puščanja krvi v službi časti. Nobena politika ga ne bo prepričala v premirje. Cesarski poslanec ga ne bo premaknil niti za ped. Ne zaveda se, da konec vojne ni v njegovih viteških rokah. Vsega bo hitro konec, ko bo meašika o tem sprejela svojo odločitev. Ona bo zaključila grofovo norijo. Svojo prepričljivost je že večkrat dokazala,« in z očmi objame značilno konico Mogosovega templja. Yadrin je eno redkih mest s tako veličastnim, Mogosu posvečenim templjem. Agel se zamisli. *Tista deklica ... res zna biti silno prepričljiva. Pravzaprav me čudi, zakaj še ni uporabila svoje prepričljivosti?*

Cesar besni zaradi počasnega izpolnjevanja ukazov. Zemljiško plemstvo silno ležerno zbira vojsko za zbor pri Nievu. Šele obljuba o dvigu plače malce pospeši zbiranje medrej. Knez Artus Orwen, majordom in upravnik dvora, ob cesarjevem izbruhu jeze samo skomigne z rameni. Cesarstvo današnjega dne ni Cesarstvo zlatega eona. Časi se spreminjajo, ljudje se spreminjajo.

Cesar besno udari po reliefnem zemljevidu, zastavice poskočijo in se prevrnejo. Utrujeno se sesede na majhen stol. Moči mu pojemajo. Služabniki se spogledajo in hitijo popravljat podrte oznake. Božansko veličanstvo z naporom znova vstane. Za hip zasije v svoji stari slavi, a se hitro sesede pod težo let. Nasloni se na mizo in globoko vzdihne. Stisne ustnice in zaječi:

»Prepočasi zbiramo to vojsko. To nikamor ne vodi. Zeolija bo padla in mi bomo še kar čakali. To je silno neplemenito. Imaš kaj novic od svojega poslanca?« obrne glavo proti negibno stoječemu Orwenu. Slednji prikima:

»Poslal mi je sokola s sporočilom. Znova slabe novice. Grof Malahid Zeolski se sploh noče pogovarjati. Zalabenski vojvoda je namignil, da vojska Božanske osebnosti ne želi uničiti Zeolije, temveč hoče prehod do Severških vrat. Verjetno želi zgolj nadzor nad najpomembnejšim severnim prehodom na Zahod. Cesarstvo je popolnoma vamo. Iz več virov se m dobil garancije za naše meje. Zeolski grof pa v tej zmedi išče načine, kako naj nas potegne v svojo vojno. Noče niti razmisliti o mojih predlogih za končanje vojne.«

Cesar utrujeno pripre oči, znova stisne ustnice in jezno pihne:

»Zalabenski vojvoda ... takšen je torej naziv izdajalca. Zakaj ne uporabiš resničnega naziva?«

»Gospodar, ne moremo ga imeti za izdajalca. S svojim

dejanjem je preprečil nepotrebno, vnaprej izgubljeno vojskovanje. Rešil je mnogo življenj. Verjetno bo še zelo koristen posrednik. Ne smemo ga odpisat. V razsulu, kakršno je razkrojilo Medalar, je storil edino razumno stvar. Malahid Zeolski na drugi strani po nepotrebem bije svojo vojno. To,« cesar ga s počasno krettnjo prekine in olajšano sede:

»Medalarski prijatelj vztraja, ker upa na naš odgovor. Ne bom ga pustil na cedilu. Njegov prednik je nekoč odločilno pomagal mojemu predniku. Zdaj je čas za poplačilo tega dolga. Severne medreje pošlji v Semberijo. In to nemudoma! In brez odlašanja!« poudari in strogo nadaljuje:

»Na cilj morajo prispeti v petih dneh!« je cesar nenavadno odločen in knez odkima:

»Ne vem, če je smiselno izzivati vojno, če vojna ne izziva nas.«

»Tibamej, moral se boš naučiti malce lojalnosti in moralnosti. Dal sem ti ukaz! Izvrši ga! Pričakujem poročilo čez pet dni,« in s krettnjo odpusti svojega dvornega kneza. Orwen kislo prikima in urno zapusti dvorano.

Znajde se v lepi godlji. Vladar je dal jasen in neposreden ukaz. *Znova je odločen v najmanj primernem trenutku.* Najprej nesrečni Aldus, zdaj še to rožljanje z orožjem. *Basilea bo sprevidel to igranje in ne bo prijateljsko gledal na to zbiranje vojske. Kdo bo plačal zapitek tega igranja? Jaz. Kdo pa drug?*

Orwenov zvesti pomočnik Ron Pelagar Weleghi zaskrbljeno spremlja svojega gospodarja. Zdaj ni čas za vprašanja. Gospodar potrebuje čas za ureditev misli. Te seanse s pešajočim in malce dementnim cesarjem so vedno naporne. Čaka na namig, da spregovori. Čez nekaj trenutkov prekine nadležen molk:

»Stari je spet po nepotrebem odločen. Je tako?«

Orwen jezno prikima:

»Severne medreje hoče pri Semberiji. Veš kaj to pomeni poleg zbora pri Nievu?«

Ron prikima:

»Še kako! Vzhodni vladar bo to razumel na svoj način. Saj nisi staremu posredoval celotno poročilo našega odposlanca?«

Orwen nejevoljno odvrne:

»Vsekakor ne. Plemeniti norček ne sme izvedet za naša previdna mirovna prizadevanja. Zeolcem sem izpogajal odlično možnost za častni umik iz vojne. Žal Malahid noče razumeti, kdaj mora odnehati. Ne more iz svoje častne kože. Trmoglavosti na tistih dveh ožinah in si pušča kri v upanju, da ga bomo rešili. Stari pa mu želi, pri meša-

rahu, celo ustreči. Basileo moramo prepričati o nepotrebni trme starca med pripravami na pot v Onostranstvo. Zadnje pol lune vidno usiha in upam, da bo ugasnil, preden nas vplete v nepotrebno vojskovanje. Vsaka vojna stane in ve se, kdo bo plačal končni zapitek.«

Ron se nasmehne:

»Mogoče pa vem, kako uporabiti tiste medreje pri Semberiji, navdušeno reče in se prežeče zareži:

»Če ukaza ne moreš zavriniti, ga lahko obideš. Ustrezi mo staremu, a naredimo malce po svoje. Malahidova trmoglavost bo prej ali slej spustila vso zeolsko kri in takrat bodo naše medreje pograbile plen. Znova je čas za diplomacijo. Mogoče je treba obiskati koga višjega med služabniki Vzhodnega carja. Naš zalabnski prijatelj bo znova igral koristno vlogo posrednika. Osebnostno se želim angažirati v tem projektu.«

Orwen se kislo nasmehne in obraz se mu razpotegne v izraz roparice na preži:

»Res si prava hinavska strupenjača.«

Ron prikima:

»In zato sem nepogrešljiv v tej zmedi.«

JEKLENI PAJKI

Vojna se vleče in nihče ne spoštuje zimskega premirja. Zeolci vztrajajo, vzhodnjaki napadajo. Tistega hladnega deževnega jutra mnogi zeolski lemiki in mašagi ne bodo pozabili. Po vzpetini se zjutraj začno pomikati ogromne gmote. Njihovo srh vzbujajoče grmenje napredovanja po razmočeni zemlji sproži nemir v prednjih rovih.

»Kakšna groza je zdaj to?« se sam zase vpraša jamit Karim Olod na enem najbolj izpostavljenih položajev 4. medreje. V zadnji luni je preživel že mnogo naletov tzevogov in naskokov orčjih hord. Nekaj tisoč orčjih trupel gnije nedaleč stran na razmočenih poljanah. Skoraj zimskemu mrazu se lahko zahvalijo, da niso deležni neznosnega smradu razpadanja. Nihče ne odvaža sovražnikovih trupel. Zaskrbljeno opazuje pajkom podobne kovinske gmote med vztrajnim napredovanjem čez prvi pas že precej načetih ovir.

»To je nekaj novega. Sporoči v isitah o novem sovražnikovem orožju. Podobno je velikim kovinskim pajkom, ki so se brez težav prebili čez prve ovire. Pripravijo naj katapulte. Na moj znak jih morajo sprožiti.«

»Razumem,« odvrne kurir in steče do vkopane konjušnice. Velikanske kovinske gmote se brez zastoja prebija-jo čez različne ovire. Skozi usta ali karkoli že imajo, bru-

hajo dolge ognjene curke. Jamita spreleti iskra strahu. Kovinski pajki so gotovo nova hudobija temnega vladarja in njegovih smrtonosnih služabnikov.

Icsmag lemik Orij Ahmadi sprevidi, da ga rešuje ravno podganja luknja, v kateri se skriva. Sprva ni bil preveč vesel kopanja v zemlji. To vendar ni lemika vredno dejanje. V zaklonu je preživel kar nekaj napadov tzevogov in katapultov z ognjenimi krogli. Zdaj zaskrbljeno opazuje opustošeno bojno polje, preko katerega se valijo ostudno škripajoče pajkaste nakaze. Obrne se proti tovarišu, s katerim deli majhno podzemno luknjo:

»Kaj je zdaj to?«

»Ko bi vedel. Prvič vidim kaj takšnega.«

Jamit Karim priteče in skoči v jarek. Zadihan se nasloni na mokro zemljo:

»Ti pajki gazijo vse pred sabo. Česar ne morejo prebiti, pa radostno požgejo. El si ga vedi, kakšna čarovnija jih poganja. Če naši ne bodo kaj pogruntali, smo pečeni ali speštani.«

»Tako slabo je?« vpraša Orij. Karim prikima:

»Tokrat ti rovi ne bodo mogli rešiti naših riti. Če jih ne potolčejo naši katapulti, lahko samo bežimo.«

Orij jezno pihne:

»Mene že ne bodo zgazili ti jekleni pajki. Tako poceni pa ne mislim v Onostranstvo. Vsaj ne danes.«

Kovinski pajki vztrajno prodirajo. Nobena ovira jih ne ustavi. Visoko jih preletijo tzevogi, kakršnih še niso nikoli videli. Njihova kovinsko lesketajoča telesa ne kažejo napadalne namere, saj letijo precej visoko, izven dosega velikih lokov. Verjetno so ugotovili, da so ti veliki loki preveč smrtonosni in iščejo kakšen lažji plen. Pred petimi dnevi so prvič napadli nevojaški cilj. Do tal so požgali neko vas izza zadnjih vojnih linij. Podobno so storili še dvakrat, zadnjič včeraj zjutraj. Takšna barbarstva so dokaz sovražnikovega obupa, ker je obtičal pred ožinama.

»Zmaji gredo znova kuriti nedolžne domove,« komentira Orij. Karim tiho doda:

»Res jim gre na tesno, da morajo kuriti vasi v zaledju. Ne vem, zakaj jih je tokrat tako veliko?« z očmi zaokroži po oblačnem nebu. Svetloba kratkega jesenskega dneva se je poslavljala. Na srečo neha deževati. Rumenilo zahajajočega sonca poživi nebo skozi vse večje raztrganine med oblaki.

Oni spodaj niso poznali podrobnosti o sovražniku na nebu. Tzevogi so tokrat precej drugačni. Na njihovih precej večjih telesih je prava pravcata majhna trdnjavica z desetimi hendvejskimi bojavniki. Vsaka leteča zver je na

življenjsko pomembnih točkah oklepljena z debelimi ploščami čarovniško oplemenitene kovine. Med velikimi tzevogi je nekaj manjših, prav tako zaščitnih. Poglavar napadalne vojske je doumel učinkovitost znamenitih zeolskih dolgih lokov.

Karim pričakuje ukaz od mahiba medreje. Živčno pogleduje proti prehodu med vrsto ovir izza njih. Zdaj, zdaj se mora vrniti kurir. Končno ga ugleda. Kurir spretno skoči s konja in preda jamitu nove ukaze. Slednji hlastno zgrabi zvitek in ga odpre. Z očmi mrzlično preleti vsebino. Na koncu ga spusti na tla. Paprius mehko zdrsne na razmočeno zemljo. Obraz mu oblije mrak razočaranja. Ni umika. Boj za vsako ceno. Najdite šibko točko nove groze temnega basilea. Jamit tesno stisne svoj gladimis. Zvok škripanja kovinskih pajkov je vse močnejši, bližji. Hitro skliče poveljnike šeledin v svoji precej prostorni podzemni votlini:

»Priatelji, zdaj gre zares. Ne smemo se umakniti, ne smemo odstopiti niti za korak. Novega orožja temne vojske nihče ne pozna, zato previdno. Mogoče se bomo lahko potuhnili. Naj nas prečkajo. Od spredaj so videti uničljivi. Lokostrelci naj pripravijo ognjene puščice in poskusijo od spodaj ali zadaj. Potuhnite se in se ne izpostavljajte. Tudi to orožje mora imeti kakšno šibko točko. Poročajte, če kdo odkrije kaj uporabnega.«

Zbrani častniki prikimajo in hitijo izvesti ukaz.

Pajki počasi in zanesljivo prodirajo. Z ognjenimi izbruhi in golo fizično močjo uničujejo zapreke. S približevanjem se stopnjuje občutek groze in nemoči. Zlovešče grmenje ognjenih izbruhov in presunljivo cviljenje čarovniške naprave je tik pred njimi. Orij objema svoje kopje in šepetaje recitira molitve za rešitev. Trušč pomikanja kovinskih pošasti se bliža. Preglasi zvoke narave. Razmočena zemlja bistveno ne upočasni vztrajnega napredovanja krdela kovinskih pajkov. Zapreke, ki so toliko časa odbijale besne navale orkov in kačjeglavcev, so prebite. Zdaj so sami pred kovinskimi pošastmi.

Vojak poleg Orija glasno naproša vse etirje za milost.

Ogenj bruhne mimo rova. Toplota vročega zraka švigne med vojaki, stisnjenimi ob mokra tla. Vse preglasi oglušujoč hrup. Ognjeni izbljuvki pošasti znova in znova objemajo položaje k tlom stisnjenih vojakov. Hlad mokrih tal se meša z vročino ognja. Presunljivi kriki opečenih in gorečih ljudi se razlegajo iz rogov in zemljank. Mnogi vojaki niso imeli sreče. Orij se še tesneje stisne ob tla. Še kar v molitvi hitro premika ustnice. Ognjeni zublji so objeli improvizirano streho iz brun. Zasliši krike nesrečnikov, ki jih zajamejo vroči plameni. Potuhne se. Skoraj se

vkoplje v mokro blato stene rova. Oglušujoče škripanje in bobnenje je tik nad njim. Želi pogledati izza rova, a ga neizmerni strah tišči k smrdečim tlom. Zdaj je vsem etirjem hvaležen za to smrdljivo luknjo. Zasliši žvižganje izstrelkov katapultov. Občasno kakšen »dong« naznani zadetek ob kovinsko telo pošasti. Soborca poleg njega se dvigneta in splezata iz rova. Kmalu zasliši njuna krika, pomešana z objemom ognjenega izbruha.

Nebo nad njim potemni. Velika kovinska noga prečka rov. Zadene ga vroč piš ognja. Od strahu otrpne. Zgrožen zre v temen kovinski trebuh pošasti. Ničesar ne zmore storiti. Paraliziran od strahu zgolj čaka, da gre pošast mimo. »Dong« ob novem trčenju kamna ob kovino. »Vruuum« naznani nov ognjeni izbruh. Pojemajoča svetloba neba ga predrami iz paralize. Strese z glavo. Poskuša razmišljati. Pošasti še niso mimo. Neznosen hrup in tresenje tal naznanjata bližino druge pošasti. Kljub vsemu zbere pogum in previdno pokuka iz rova. Nedaleč stran so še trije pošastni pajki. Kljub velikosti se premikajo zelo okretno in predvsem hitro. Bog si ga vedi, kakšna čarovnija jih poganja. Znova se potuhne. Za las se izgone ognjenemu izpljunku, ki malce južneje od njega pokosi nekaj manj srečnih tovarišev. Spozna, da je sam. Okleva. Steče proti severu. Preskakuje ožgana trupla in poenjajoče ognjene zublje. Zagleda goreče izstrelke katapultov, ki so namerili v eno tarčo. Toča ognjenih krogel zasuje pajka. Oglušujoče detonacije oblijejo pajka z besnečim ognjem. Pošast naredi še nekaj negotovih škriiip, škriiip korakov in se nemočno se sede. Ognjeni zublji besno objamejo kovinsko truplo. Iz zadka izleti kos kovine in ven skočita dve postavi. Zdrzne se. Notri so živa bitja. Razmišlja, kaj naj stori. Iz razmišljanja ga predrami Karim:

»Zgrabimo tista dva falota! Ne smeta nam pobegniti!«

Prikima, ustnice se mu razležejo v nasmeh. Z roko nakaže preživelim, ki skupaj sledijo Karimu:

»Dajmo jih. Poskusimo ju ujeti živa in ju prisilimo do petja o teh zverinah.«

Stečejo čez požgano zemljo proti postavam, ki se ne zavedata približevanja lemikov.

Katapulti ogorčeno natančno in koncentrirano tolčejo kovinske pošasti. Grmenje in ognjeni izbruhi osvetlijo vse temnejše nebo. Kmalu se kovinski pajki zaradi izgub ob natančni in koordinirani toči ognjenih krogel ustavijo.

Orij z lemiki spretno obkoli oba sovražnika v nenavadnih črnih oblekah.

»To sta Južnjaka. Kaj za vruga počno ti ljudje v naših mrzlih krajih?« komentira pogled na značilno obarvan pramen las, spetih v kito. Karim odkima:

»Me ne zanima. Zgrabimo ju!« in Orija da znak. Južnjaka se šele takrat zaveda, da sta sredi fronte v tuji deželi. Zmedeno odložita kratka zavita meča, saj sta proti petim lokostrelcem, trem kopjanikom in sedmim mečevalcem nemočna. Orija zakliče:

»Pametna fanta! Zdaj pa lezita na trebuh in roke dajta na vrat. Pa nobenih neumnosti!«

Ujetnika precej grobo zvežejo in odpeljejo do rova. Pajki se medtem ritensko umikajo. Katapulti natančno opravljajo svoje delo. Umik prekinejo, ko so izven dosega. Orija opazi to podrobnost. Sedaj se morata s Karimom odločiti o njihovem naslednjem koraku:

»Ti dve ptičici mora mo dostaviti našim. Tukaj je položaj izgubljen. Pajke smo ustavili na sredini svojih rogov. Predlagam umik v varno zavetje katapultov. Z loki in meči jim ne moremo do živega.«

Karim prikima:

»Torej se prebijmo do naših. V zrak mora poleteti rumena puščica.«

Orij spusti pogled v blatna tla:

»Žal nimamo druge možnosti. Preživeli ne bodo dolgo živi, če ne izpraznimo rogov pred katapult. Gospodar ne bo preveč zadovoljen, a ni druge rešitve.«

Puščica z rumenim plamenom švigne v nebo. To je znak za umik izza katapultov.

Zeolski grof se skrušeno sesede v svoj sedež. Niso popolnoma zadržali besnega napada jeklenih pošasti. Uničena je celotna obrambna linija izven dosega katapultov. Edina dobra novica je to, da te pošasti niso neranljive. Iz razmišljanja o nadaljevanju vojne ga iztrga še en kurir. Dvigne pogled proti blatnemu in od hitenja zadihanemu možu:

»Znova slabe novice?«

Kurir potrto prikima:

»Žal, moj gospod. Hendveji so nam uničili oskrbni tabor. Bili smo nemočni. Presenetili so nas s čudnimi zmaji. Tako velikih in opremljenih zveri še nismo videli. Zdaj jih je obkolila večina pete medreje. Ti divjaki so žilavi. In trajalo bo, preden jih ukrotimo.«

»Hm, s tzevogi so pripeljali vojsko izza našega hrbta. Zvito. Res zvito,« se namrščič in namigne kurirju, naj konča poročilo:

»Zmaji so odleteli takoj, ko so odložili vojsko. To je vse.«

Grof ohrani mirno kri. Zaveda se, da bo izguba oskrbnega tabora otežila oskrbo izpostavljenih medrej. Sovražnik preizkuša nove prijeme. Na vse načine želi prebiti

obrambo. Temnemu vladarju se obupno mudi. Čas je mogoče končno postal naš zaveznik. S kretnjo odpusti kurirja. Ta takoj zapusti šotor.

Znova ostane popolnoma sam. Obup znova premaga optimizem. Glavo skrušeno položi med dlani. Upanja je vse manj. Hip zatem dvigne pogled. Pogladi prstan, simbol svoje oblasti. Mogoče je čas, da gre prstan na varno. Odmahne z glavo in sunkovito vstane. Stopi do reliefnega zemljevida. Upam, da je Han že dovolj daleč stran. Spusti pogled na kletko s kurirskim sokolom. Njegova ptica je dar prijateljev iz Divjine. Draga plemenita ptica, kmalu te čaka najpomembnejša naloga, od katere bo odvisna usoda kraljestva. Negibno stoji. Usoda tisočletnega kraljestva je odvisna zgolj od ene same ptice. Naenkrat strese z glavo in stopi do težke kovinske skrinje, obložene z umetelnim reliefom iz žlahtnega lesa. Z roko seže v žep. Občuti hlad kovine.

Iz žepa potegne velik starinski ključ, izdelek večšine izpred nekaj stoletij. Počepne poleg skrinje. Ključ pomoli proti starinskemu pohištvu. Relief je pravzaprav kopija motiva tempeljskih vrat knjižnice v Aldevergu. Okleva. Nikogar ni v šotoru. Torej je zdaj čas. Porine ključ v ključavnico. Svečano ga obrne. »Škljoc, škljoc!« zaškrtja in pokrov se narahlo odpre. Vstane. Okleva. Čaka. Prime za pokrov in ga nežno dvigne. Kljub teži se zaradi večšega mehanizma lahkotno dvigne tudi ob uporabi zgolj peresne moči. V veliki skrinji ni skoraj ničesar. Pravzaprav je skoraj neokusno prazna. Seže v kovinsko praznino in zgrabi drobno škatlico. Čeprav majhna, je težka. Potežka jo v dlani. Zunanost je izdelana iz čudovitega, hladno jedkalega aurila. Umetnost takšnega prefinjenega načina površinske izdelave je izginila še pred začetkom kraljestva. Ta drobcena stvarca je izjemno stara, dediščina slavnih dni zlatega eona.

Grof nežno poboža pokrov in s kazalcem pritisne na nenavadno zlato ploščico na vrhu skrinjice. Mehanizem škljocne in z mogočno roko odpre dragoceno škatlico. V njej je shranjena največja svetinja grofije. Z roko seže po vsebini in razpre navzgor obrnjeno dlan. V luči bakel in sveč zasije originalni grofijski pečatni prstan, simbol grofije Zeolija. Prstan na videz ni nič posebnega. Pravzaprav je silno skromnega videza. A ni vse v zunanji podobi. Ta prstan je pravzaprav v kovino vtisnjen urok, izvor moči vladarja Zeolije. Grof Zeolije ne more biti vsak pustolovec, te mveč zgolj dedič prvega grofa, katerega poreklo se skriva v megleni davnini legend.

Zatem z očmi poišče prstan, katerega ima na prstancu. Ta je zgolj kopija. Največje svetinje pač ne more nositi s

sabo. Znova stisne dlan z izvornim prstanom. Stopi do kletke in prstan poveže na sokolovo nogo. Nekaj zašepeta plemeniti ptici, ki takoj zatem odleti.

Grof zatem položi prazno skrinjico nazaj v veliko skrinjo, jo z nežnim gibom zapre, zaklene in ključ spravi v žep. Tako, zdaj pa le naj temna vojska pride. Še zadnji motiv mojega vztrajanja je odletel. Zdaj je vse v Hanovih rokah.

Skupinica vojakov se prebije v zavetje katapultov. V daljavi zaslišijo zvoke korakanja velike množice v spremeljavi nenaravnega grmenja. Karim dobro pozna ta peklen-ski glasbeni zbor. Bizarni orkester smrti znova poje svojo pesem pogube. Temna vojska se požene v silovit nočni napad. Jasno nebo osvetlijo strahoviti ognjeni izbruhi. Vsi se potuhnejo. Ujetnika se ves čas smehljata. Čeprav vkle-njena, ne kažeta nobenega znaka poraza. Karimu popus-tijo živci:

»Prekleti podgani! Ta hip bi vama moral prerezati vratove.« Ujetnik se samo nasmehne:

»Zakaj pa ne? Saj smo vsi trupla na oltarju božanstva, kateremu služiva. Vi ste sužnji greha in krive vere. Vas požira strah bližnje smrti, kajti božanstvo je za nevernike pripravilo pekel večnega ognja. Na večnih izparinah svojega krivoverstva se boste spekli do hrustljave kože. Njami, njami!« Jamit samo jezno pihne in ju porine v opuščen blaten rov. Začne se delovanje ukaza rumene puščice. Redki, ki še vztrajajo, se hitro umikajo v varno zavetje katapultov. Orij prvi opazi nenavadne cevi, iz katerih letijo dim in iskre:

»Glejte tja!« in z roko pokaže proti vzhodu, od koder prihaja nekaj novega. Vsi se ozrejo v smeri njegove roke. Karim pozabi na izzivanje sovražnikovih vojakov. Tik nad glavami jih preleti nenavadno velika jata tzevogov, ki se besno zapodi nad položaje katapultov in velikih lokov. Temni general je sprožil odločilen napad. Zdaj gre na vse ali nič. Vname se srdit boj. Velike puščice poletijo proti jezdecem letečih zveri. Preostali pajki, do zdaj čakajoči izven dosega katapultov, znova krenejo v napad. Tzevogi kljub izgubam ne prenehajo. Srdito se zaganjajo v položaje branilcev.

Karim z očmi spremlja približevanje nove groze. Preklete, dve coprniji v eni sami noči. Tokrat požgano bojno polje oživi presunljivo škripanje. Vsem obstane pogled na kovinskih kočijah. Nihče ni vedel, kakšna čarovnija jih pelje v boj. Neznano strašljivo bobnenje, zmešano s presunljivim škripanjem in drdranjem čarobnega pogona kočij kmalu preglaši vse zvoke bojišča. Vojaki ob pogledu

na ta kovinska čudesa obnemijo. Presenečenje in strah jih prikleneta na mestu, kjer jih zateče napad tzevogov. Jezdci letečih pošasti vso pozornost posvetijo besnečemu obleganju katapultov in velikih lokov. Branilci si obupno prizadevajo preprečiti preboj. Toča ognjenih krogel se vsuje po napredujočih pajkih. Ognjene kočije so vse bližje. Kmalu bodo pri pajkih. Karim spozna, da jih lahko vsak hip pokonča katera od kovinskih zveri:

»Hitro ven! Takoj umik izza katapultov!«

Pogumno skoči iz rova. Soborci z obema ujetnikoma mu sledijo. Sredi požgane zemlje med dvema linijama rovov se ujetnika upreta. Orij zakliče:

»Kaj naj z njima? S svojim kruljenjem in upiranjem nas bosta pogubila! Vse Orke in ostalo nesnago bosta priklicala nad nas!« in izvleče meč. Srepa in jezno premeri oba jetnika.

»Prekleta lopova!« zakliče Karim in steče nazaj do svoje skupine. Izvleče meč. Umazano ostrico nasloni na vrat temnopoltega vojaka v svetleče črni obleki. Vanj zapiči srep pogled:

»Imata dve možnosti. Gresta z nami ali ostaneta tukaj?«

Hendvej se znova zakrohota in porine naprej glavo:

»Kar tukaj opravite svoje delo. Prej bova na sijajnih planjavah Hešenaha.«

Orij jezno pihne:

»Nimamo časa za čajanko. Daj, pokončaj ju! Vse nas bosta pogubila!«

Karim mračno odvrne:

»Ujetnika sta dragocena.«

»Mi pa še bolj,« odvrne drug vojak, ki počasi izvleče svoj gladimis. Karim spozna, da vojaki niso pripravljene tvegati lastnih življenj za dva južnjaška bednika, ki iščeta svojo nebeško odrešitev.

»Opravite hitro,« popusti in se obrne stran. Zasliši dva krika ob spremljavi presunljive melodije prehoda kovine skozi meso in kosti.

Hitro tečejo proti zadnjemu nasipu, izza katerega so nameščeni katapulti in veliki loki. Čeprav nekaj naprav izginja v plamenih, so ostale še vedno nevaren nasprotnik.

Jata tzevogov se umakne. Pajki čakajo izven dosega na prihajajočo pomoč peklenskih kočij.

Kmalu grmeče kočije dosežejo linijo pajkov. Iz dolgih cevi ob spremljavi oglušujočega grmenja ognjene simfonije poletijo proti položajem branilcev nenavadne puščice. S presunljivim zavijanjem padajo izza okopov. Ob udarcu v tla strašno zagrmijo, čarovniški ognjeni dim vrže

v zrak zemljo, ki grobo pade nazaj na tla.

Skupinica se prebije v zavetje ostankov okopov. Trdno linijo razbijajo čarovniške puščice. Karim namigne Oriju, naj mu sledi in skupaj steče ta mimo katapultov. Te vojaki mrzlično polnijo.

Naletita na jamita s povito glavo:

»Kje je poveljstvo?«

»Zadaj! Kakšen peklenski šetaj pada z neba?« odvrne jamit.

»Nova coprnija Teme,« odvrne Karim in z Orijem stečeta proti požganemu gozdčku na robu jezera. V vodi odsevajo svetli plameni pekla na zemlji.

Okoli tabora so rovi. Vsepovsod so sledovi napadov strašnih tzevogov. Vse rastlinje je že davno požgano. Plameni osvetljujejo grozljive ostanke napade. Izza njih zamolklo grmijo nenaravni izbruhi ognja, dima, zemlje in vsega, kar čarovniške priprave zadenejo ob udarcu v zemljo. Srečata skupino vojakov, ki teče na položaje. Rezki ukazi poveljujočega se razlegajo v ognjeno noč. Ognjena stihija ustvari iluzijo peklenske jutranje zarje.

»Naši ne bodo več dolgo zdržali,« Orij komentira mrzlično hitenje še zadnjih okrepitev na okope. Zaslišita topotanje kopit. Konjsko hrzanje je vse bližje. Najbrž se je grof odločil za konjeniški protinapad za zaščito tehnike. Katapulti in veliki loki skoraj neprekinjeno zasipujejo počasi napredujoče ognjene kočije in pajke z vsem, kar lahko na njih izstrelijo. Razbitje položajev tehnike pomeni zlom obrambe. Lokostrelci se razmestijo izza katapultov. Puščice namočijo v gorljivo zmes in prva salva ognjenih puščic poleti v nebo. Karim in Orij očarano zreta v grozljivo osvetljeno nebo. Orij strese z glavo:

»Nimava časa za občudovanje ognjemeta. Najina zgodba bo zanimala mnoge glavetine.«

Karim kratko prikima in nadaljujeta pot. Mimo njiju hiti kolona konjenikov z dolgimi kopji. Nihče ne polaga pozornosti na dva osamljena vojaka.

V zemljanki poveljujočega jamita sta hitro deležna pozornosti. Odpeljejo ju do globoke jame, kjer okoli mize stoji mrka skupina jamitov obkroža mahiba. Vsi so precej zanemarjeni, saj že nekaj časa niso deležni dostojnega počitka. Že dva dni ne spijo, se ne umivajo ali preoblačijo. Šibka svetloba oljnih svetilk obširno jamo polni s toploto, svetlobo in značilnim vonjem. Še sreča, kajti vonjave bogve koliko dni neumitih teles, gotovo ne prinašajo prijetne arome v zaprt prostor.

»Aha, sta vidva tista, ki sta imela nekaj časa ujetnike?«

»Da, gospod,« odvrne Karim in kratko prikima v znak

pozdrava. Na rdeči tuniki poveljujočega opazi svežo mahibsko oznako. Ta človek si je zaslužil te plemiške oznake.

»Da gospod, vodil sem skupino preživelih in na poti smo ujeli dva sovražnika. Jekleni pajki niso nobena čarovnija. So samo orožje z ljudmi, ki ga vodijo Hendveji. Basilea je pripeljal Južnjake sem daleč na sever. Res mu je šlo za nohte.«

Mahib ju premerja s strogim pogledom utrujenega moža:

»Škoda, da ju niste živa uspeli pripeljati do nas.«

»Gospod, nisem smel ogrožati življenj skupine dobrih in pogumnih vojakov. Najbrž ne bi veliko povedala, saj sta se odločila pohiteti v smrt. Prepojena sta bila z neko čudno vero v božansko nesmrtnost. Poleg čarovnij imamo opravka še s tem čudnim verovanjem. Večnost elišee je del njihovega pričakovanja. Popolnoma so prepričani, da jih smrt na bojnih poljanah pripelje v njihov temni raj.«

Mahib za hip molči in zaskrbljeno vzdihne:

»To je nevarno verovanje. Vojska ljudi, prepojena z enim samim ciljem je hujša od hord Orkov. Življenja naših ljudi so še vedno važnejša od ujetnikov. S svojimi čarovnijami so znova pritisnili na okope. Bojim se, da bo kmalu vsega konec in bom s soborci še zadnjič izvlekel meče.«

»Potem mi dovolite, da svoj gladimis potegnem z vami,« trpko prikima Karim. Orij prime za ročaj meča in kratko prikima.

»Vaš meč je sprejet,« odvrne mahib in pridružita se omizju.

»Zdaj sta v napad pohiteli dve šeledini konjenice. Upam, da bodo oklepni konjeniki uspeli vsaj upočasniti, če že ne ustaviti teh kovinske pošasti. Potrebujejo samo nekaj časa,« še doda in na zemljevid namesti dve zeleni zastavi.

»Oprostite gospod, a konjenice je mogoče popolnoma nemočna. Videla sva uničenje pajka. Za ta podvig, je potrebno nekaj istočasnih zadetkov katapultov. O ognjenih kočijah pa nič ne vemo. Jih lahko zvačimo v močvirja? Tam bodo nemočne ali vsaj manj okretne. Bog ve, kakšna čarovnija jih poganja.«

»Konjenica gre v napad. Potrebujejo samo nekaj časa. Ravno sem poslal kurirja z ukazom za umik tehnike. Katapulte bom umaknil izza močvirja. Konjeniki vedo, da nimajo veliko možnosti, a gredo v boj. Priborili nam bodo dragocen čas. Vsi imajo na kopjih blagoslovljene zastavice slave. Že zdaj so vsi junaki, o katerih se bodo pele pes-

mi ob večernih ognjih. Bard naše medreje je že spesnil junaško pesem o njihovem zadnjem boju na smrtnih poljanah. Naj bo zadnji boj Zeolije vreden pesnitev!«

Konjeniki skozi vrzeli okopa zdirjajo čez požgano zemljo proti kovinskim nakazam. Povesijo dolge sulice z rdečimi zastavicami na konicah. Poveljujoči jamit zakliče:

»V pekel s temi pošastmi! Naj živi grof Malahid! V ognje Megšelema za Elov sijaj na jutranjem nebu!«

Konjeniki se besno poženejo čez poljane smrti. Nekaj časa traja, da se ognjene kočije in pajki obrnejo proti dirjajočim konjenikom. Najbrž takoj ne dojamejo nore ideje konjenikov, ki spretno preskakujejo ovire zapuščenih položajev. Pajki začno bruhati smrtonosne ognjene zublje. Konjeniki se jim poskušajo izogniti. Zeolski konjeniki so znani po svojih veščinah. Dirjajoč med pošastmi iščejo morebitne slabosti na njihovih kovinskih trupih. Več konjenikov z življenjem plača neuspešno iskanje šibkih točk velikanskih pajkov. Spretno dirjanje konjenikov ustavi kovinske pošasti. Fanatična srditost zmede nevidne oči napadalcev. Izza ognjenih kočij korakajo Orki v spremstvu značilne formacije Hendvejev. Konjeniki se takoj posvetijo novim tarčam. Jamit zakliče:

»Dajmo te zveri!« in požene konja proti trdni formaciji. Kovinske zveri se jim bodo morale posvetiti. Mogoče bo prevara uspela. Na sredini koraka strjena falanga Orkov, a levo in desno jih spremljajo v rdeče pobarvane oklepe odeti Hendveji. Konjeniki se zberejo okoli poveljnika. Pajki in kočije obstanejo in se počasi obrnejo. Začno se pomikati proti konjenikom. Ti se zberejo okoli poveljniškega prapora. Jamit spregleda manever sovražnika. To je tudi hotel. V hipu obrne konja in z mečem nakaže juriš na oklepne stvore:

»Zdaj gre zares!«

Zgrabi kopje in išče šibko točko najbližje ognjene kočije. Iz majhnih odprtih na boku kovinskega stvora se nanj vsuje toča puščic. Te se odbijajo od aurilskega oklepa konja in konjenika. Ugleda precej veliko odprtino iznad čudne, ogenj bruhačice cevi. Zadrži konja, nameri in zaluča kopje. Elegantno izleti iz rok in zadene odprtino. Zarije se v nekaj živega. Kočija nenadzorovano zavije.

»Torej so notri peklenščki, občutljivi na ostrino naše-ga aurila,« reče bolj zase in požene konja proti pošasti. Kmalu je tik ob njej. Zagleda ročko in skoči na kovinski stvor. Ta se še kar nenadzorovano vrti in presunljivo brni. Le kakšna čarovnija poganja to čudo? Potegne se na vrh groteskne kočije. Zagleda loputo. Zgrabi za ročaj in ga dvigne. Iz cevi izza čudne kovinske grbe se vali temen dim. Oglušujoč zvok na mestu vrteče kočije se meša s

tistim temnim, odurno smrdljivim dimom. Fuj, podobno je črnemu olju za kurjavo. Malce okleva, potegne za ročko in pokrov se odpre. Potegne gladimis in skoči v utesnjen prostor. Nenaravno sijoče sveče utripajo in sovražni vojak ima nekaj opraviti okoli njih. Zraven leži mrtvec, iz katerega štrli odlomljeno kopje. Torej sem zadel nekaj živega. Z mečem prebode presenečenega hendveja. Izza hrba pritečeta še dva, a ju zlahka pobije, saj sta precej nespretno napadla izurjenega in jeznega Zeolca. Vozilo se še kar vrti. Jamit prvič vidi tako čudno kočijo, polno nenavadnih ročk in utripajočih sveč brez dima. Ničesar v tej bizarni zveri ne prepozna. Vse skupaj je podobno nočni mori po preveč kozarčkih zeliščne medicine, iz katere se nikakor ne more zbuditi.

Z mečem zaseka med čudnimi pripravami, ustvarjenimi z bog ve kakšno coprnijo. Utesnjen prostor napolni rdeče obarvana utripajoča luč. Nagon mu pravi, beži ven! Beži, da te ne uroči ta coprnija! A on vztrajno seka po prostoru. Oglašajo se čudni zvoki. Končno kočija obstane. Olajšano vzdihne in hip zatem začuti utesnjenost. Začne ga dušiti zlovešča zloba čarovniške naprave. Hitro se izmuzne skozi luknjo, skozi katero je padel notri. Na vrhu zmagoslavno pomaha.

Lord Ureus na vzpetini opazuje žar bitke. Pajki krenejo levo in desno, da s tem manevrom onemogočijo umik prednjim medrejam. Kovinske kočije s čarobnimi metalci ognjenih sulic pritisnejo od spredaj. Sicer se mu zdi takšen napad čuden, a o volji meašike se ne razpravlja. Ognjeni izbruhi parajo položaje branilcev. Besni napad konjenice razume kot izraz obupa.

»Pajki bodo onemogočili umik grofovih medrej. Nočem, da preživijo in nas kasneje še nadlegujejo. Na nebu vladajo togašaci in tzevogi. Njihovi veliki loki in katapulti so skoraj uničeni. Grof bo spoznal, da je njegova veščina nemočna proti čarovniji Božanske. Moral se bo pokloniti ali umreti,« se zahihita deklica in mirno opazuje žar oddaljene nočne bitke. Lord ne razume, zakaj je ta nočni napad. Odkima z glavo, saj ne želi razmišljati o stvareh.

Deklica znova spregovori s svojim srhljivo nežnim glasom:

»Ta bitka je opomin vsem,« naredi dramatični premor:

»Proti Božanski ni zmage. Oklepniki in leteče živalce so nepremagljivi.«

»Še vedno se mi zdi važnejši boj mož na moža,« se ponižno oglasi Ureus.

»Dragi lord, mož na moža je dolgočasen in neučinkovit način vojskovanja. Če bi nadaljevali po vaše, še pet lun ne bi prebili obrambe. Izgubili ste veliko orkov.«

»Saj orkov,« a ga deklica ostro prekine:

»Ja, orke lahko po potrebi gojimo v milijonih. Gre samo za vprašanje časa in surovin. Vem. Toda za zmago je treba še kaj več od množic divjih živali. Namesto tisoč orkov je enostavneje in ceneje ustvariti deset ognjenih kočij. Božanska hoče zmago s čim manj izgubami in najpomembneje,« za hip umolkne in zlovešče pribije:

»V najkrajšem možnem času. Žrtvovanje množice hord pa ne sledi temu cilju. Potrebujemo poceni in zlasti hitro zmago.«

Mogočni gospodar vojske umolkne. Deklica ima prav. Sovražnik je nemočen proti čarovniškim orožjem. Ožina bo padla skoraj brez dodatnih izgub.

»Gospodar, prepuščam vas bitki, mene kliče Božanska,« reče drobno bitje in izgine v svojem šotoru. V rdeče oklepe odetim stražarjem zabiča, da je nihče ne sme zmotiti. Deklica sede pred tabernakelj. Izgovori magične besede in pojavi se lebdeča biserna silhueta:

»Odlično si opravila. Lažji del naloge je opravljen. Zeolska ožina bo jutri dokončno prebita. Zdaj te čaka težji del naloge. Priti moraš do zeolskega grofa. Nočem izgubljati čas z lovom na za ostanki njegove vojske širom njegove dežele. Nimamo časa za kaj takšnega. Na zahodu se dogajajo zaskrbnjujoče stvari. Pravočasno želim nadzor nad zahodnimi vrati.«

»Nekaj sem slišala o tem. Zjutraj zarana bom poskrbela za grofa. Danes sem v boj poslala vse oklepnike. Odločila sem se za uničenje celotne vojske, ki brani ožino. Ta vojna se mora končati na ožinah.«

»Pametna odločitev. Pametna. Kakor hitro boš opravila, vojsko hitro pošlji proti Lienderju in predvsem onemogoči umik vojski iz Gelsyske ožine. Grof bo s tem poskušal, ko bo uvidel polom na tej ožini. Pomembna je hitrost prodora proti Lienderju. Tako bo skoraj vsa vojska v pasti. Ostanki nas kasneje ne bodo ogrozili.«

»Razmem. Za grofa ne sme obstajati jutri, če se jaz drugače ne odločim,« odvrne deklica in silhueta se razblini.

Zase vzdihne:

»Čas je za mojo očarljivo prepričljivost.«

UJETNICA

Vojaki pripeljejo pred grofa drobno deklico, še neznačajšo ob mogočni grofovi postavi. Visokorasel jamit se zakrohota:

»Gospodar, to bitje smo ujeli med vohunjenjem. Naša ni, torej je sovražnikova.« Grof se molče sreča s pogledom drobnega bitja. V nedolžnih sinjih očeh začuti sijaj zla. Presliši jamitovo pohotno sugestijo:

»Gospodar, dajte nam jo, naj se malce pozabavamo z njo.«

Grof ga s kretnjo utiša in tiho reče:

»Kdo si? Kaj počneš tukaj? Hitro se izpovej!«

Deklica se nasmehne in odvme:

»Spoštovani grof, prišla sem vam rešit življenje.«

Preglasi jo krohot prisotnih ljudi. Grof jih utiša. Deklica zapiči vanj svoj nežen, pravzaprav prisrčno nedolžen pogled. Ustnice se ji razležejo v plitek nasmeh:

»Najbrž veste, kako hitro so čarovniška orožja, navkljub vašim naporom, razbila vašo obrambo. Čeprav se več ne morete resno vojskovati z nami, imate neverjetno srečo. Na tehtnici usode je vaše življenje, po nekem čudežu, še vedno na pozitivni strani. Božanska je res zelo omehčana. Zlasti danes ima napad velikodušnosti. Brez pomislekov dopušča sovražnikom miren in nekaznovan prestop na božjo stran nove ureditve. Naj pomislim, kaj je še v igri,« zaokroži z očmi po temnem nebu in se sreča z grofovimi strogim pogledom:

»Ja, na vagi je tudi večji del vaše grofije. In še pomembneje,« naredi premor in hladno pribije:

»V bližnji prihodnosti vas čaka še možnost sodelovanja pri delitvi plena.«

»Jaz naj se pridružim pekenskemu basileu? Jaz?« mu bes omrači obraz in znova z odločno kretnjo utiša naraščajoč hrup glasov, ki v hipu potihnejo. Deklica veselo priki-ma:

»Točno. Z nadaljevanjem vojskovanja samo izgubljate. Božanska vam ponuja medalarski kraljevski prestol in ohranitev drugače pogubljene vojske. Rešili boste tisoče življenj svojih ljudi. Za uslugo zahteva samo dve stvari. Dovoliti mora te prehod naše vojske preko svojega ozemlja in osvobodit se morate bremena sovraštva do nas. Meni se to zdi silno dobra kupčija. Božanska je do vas čudežno milostna. Jaz ne bi bila. A sem samo služabnica božjih sil,« zdolgočaseno vzdihne.

Grof za hip molči, zatem z gnusom v glasu odvrne:

»Odpeljite mi to nakazo izpred oči in jodobro vklenite.«

Jamit prikima in potegne deklico proti vhodu. Deklica zarenči:

»Napako delate. Božanska vam daje življenje in vi ga zavračate. To je vaša zadnja priložnost, da si rešite življenje! Če se vam mudi v Onostranstvo, pomislite vsaj na svoje ljudi.«

Grof bolj zase odvrne:

»Saj smo že mrtvi. Naša smrtna ura je že mimo in ji ne moremo ubežati. Zakaj bi živel, če sem mrtev?«

»Gospodar, deklica ima mogoče prav,« se nekdo oglasi.

Grof ga odločno prekine in mračno pribije:

»Z basileo ni pogajanj, z njim ne moremo podpisati nobenega sporazuma. Ne sme biti sporazuma. Ne morem izdati samega sebe, svojega ljudstva, še manj pa svojo kri. Če nam je namenjena smrt, naj bo vredna pesmi. Borili se bomo do zadnjega, kajti samo z bojem bomo dali možnost drugim, da se pravočasno pripravijo za boj. Naš boj je tukaj in zdaj. Ne moremo ubežati usodi, saj nas El motri in naše duše bodo našle pokoj v Onstranstvu. Ne bom umazal časti svoje rodbine in Zeolije z izdajo. Ne!« zagrmí in prisotni jamit se zdrzne ob silnosti njegovega besa. Deklica se obrne in tiho reče:

»Žal mi je, da boste končali na tako neumen način. Božanska je v vas videla odličnega zaveznika. Žal sta vam napuh in častihlepnost vzela razsodnost. Res mi je žal, ker tako vztrajno bežite pred svojo usodo, ki ji ne morete pobegniti,« in pospeši korak.

Grof sledi odhajanju ujetnice. Obrne se proti mizi z reliefnim zemljevidom in tiho vzdihne:

»Tukaj je torej naš konec. Takšen ali drugačen.«

Zatem vse odslovi, razen svojega služabnika:

»Karij, čaka te še zadnja naloga. Najti moraš mojega sina. Zdaj je na poti proti Aldevergu. Nesel mu boš moje osebno pismo,« in stopi do mize, kjer leži zapečatená kuverta.

Služabnik se prikloni in odkima:

»Ampak gospodar, saj še nismo mrtvi. Zakaj hitite v smrt, če lahko preživite?«

Grof mračno odvrne:

»Kaj ne razumeš? Deklica se je pustila ujeti. Sama je prišla k meni. Torej je spoznala, da silnost njene vojske prepočasi prebija našo obrambo. S svojim vztrajanjem smo jo izzvali. Samo vprašanje časa je, kdaj bo s svojo čarovnijo odreditve zastrepila našo vojsko. Leden veter malodušja in želje po služenju basileu bo kmalu pogubil naše najplemenitejše ljudi. Preden z magijo dokončno stre našo voljo, nam preostane samo eno. Smrt bom o poiskali v junaštvu, vrednem junaških pesnitev. Hitro moraš odrinit proti Vratom in poiskati mojega sina. Dal ti bom vsa potrebna pisma, s katerimi boš imel prosto pot tam, kjer človeška noga nima prehoda. Sin bo že vedel, kaj mora storiti. Svetinja je že pri njem in zdaj je vse odvisno od njega.«

Služabnik reče otožno:

»Ampak gospod, saj lahko sami odnesete to pismo svojemu sinu.«

Malahid tiho odkima:

»Ne, moj boj in moj konec je tukaj, na zadnjem braniku časti človeškega ponosa. Izbral sem plemenito smrt,« in v veliki dlani potežka majhno ovojnico. Za hip jo potežka. Odločno jo porine v služabnikovo roko:

»To je vse, kar potrebuješ. Kurirski trak odpira pot iz vojnega območja. Pohiti in se ne oziraj nazaj. Usoda grofije je zdaj v tvojih rokah. Ti si edini preživeli, saj mi smo mrtvi. Tabor je obsojen na smrt in ti boš edini, ki bo pričal zanamcem o našem junaštvu. Pojdi in se ne oziraj!« gromko ukaže. Karij nemo prikima, vzame trak in zapusti šotor. Grof ostane sam. *Cesarstvo čaka na naš konec. Ostali smo sami. Zdaj bomo umrli. Ne morem odlašati neizogibno. Temni angel bo kmalu s svojo pogubno močjo začel zastrupljati moje ljudi. Zdaj grem v pogubo. Zdaj je moj čas.*

V šotor priteče od boja izmučen jamit:

»Gospodar, obramba je prebita. Lahko se borimo proti jeklu orkov, a proti te mni čarovniji smo nemočni.«

»Še malo in odrešitev bo padla na vse nas. Zdaj bomo na svojih slavljениh poljanah skupaj izvlekli meče in se še zadnjič spoprijeli s sovražnikom.« Odločno stopi iz šotora. Jamit mu sledi. Obstane. Izvleče meč. Okoli njega besni vrvež zmede. V zraku je čutiti naraščajoč pritisk panike in strahu. Temna princesa že čara. Zdaj je čas za končno pogubo. Gromko zakliče:

»Vitezi pogube! Izvlecimo meče in se še zadnjič spoprimimo s sovražnikom. Častna smrt nas bo odpeljala na cvetne poljane Onstranstva. Zatlačimo to črno reko Abadona nazaj v njeno brezno Megešelema! Vitezi! Sledite mi v zadnji boj!«

Naenkrat na tabor leže tišina. Maloprejšnji hrup se poleže. Nekakšen pajčolan pričakovanja za hip odrine tkanje napredujoče panike in strahu.

Malahid odločno stopi do konjušnice. Sprva mu sledijo vsi okoli njega na njegovi poti. Naredijo nekaj korakov, a obstanejo. On začuti silen pritisk uroka malodušja. Malahid se obrne. Stoji sam med podboji konjušnice. Nanj pritiska sila obupa. *Čemu v smrt? Vsi okoli njega ga samo nemo opazujejo. Nihče ne naredi nobene kretnje, ne izusti nobene besede poguma ali strahu. Tišina premaguje hrup vojne. Zastave nehajo plapolati, kajti tudi veter preneha pihati. Celo oblaki nočejo zalivat razmočene zemlje pod sabo.*

Deklica stopi do okna svoje ječe. Oči rdeče zasvetijo:

»Norci ne vedo, kdaj naj nehajo.«

Vrata škrtnjejo in vstopi ječar. Brezdušno vpraša:

»Želite gospodarica?«

»Napočil je trenutek,« vzdihne in ponosno stopi mimo očaranega moža, ki se plitvo prikloni. Mimogrede pomeni dra zeolsko zastavo, padlo z droga pred jetniškim šotorom. Priteče nek vojak in ostrmi. Trenutek kasneje se nežno prikloni. Deklica dvigne roki. Naenkrat med rokami zasije srebrna krogla. Vsi se ozrejo proti novemu soncu.

Jutro razkrije pogorišče zadnjega boja Malahida. Neznani pesnik zapoje žalostinko.

*Bojna poljana vsa je zažgana,
vitezi pogube dvignili so silne meče,
vse objame krutost Abadona,
nebo se v plesu ognja iskreče,
le naprej, le naprej peklenski hrup,
sovraga nazaj poginal bo krik krut,
še zadnjič naglejte se zore rdeče.*

*Samo naprej, samo čez poljano,
zastava naj pogube vihra,
sveti ogenj naredil bo zemljo to zažgano,
duša peklenska naj ob smrtnem da hu bo vedra.*

*Milost svojih src utrnite,
izvlecite kopja pogube,
nad temni urok po hitite,
dvignite zastave zvestobe,
umrite za življenje,
poginite za hrepenenje,
in k Elu v nebesa odletite.*

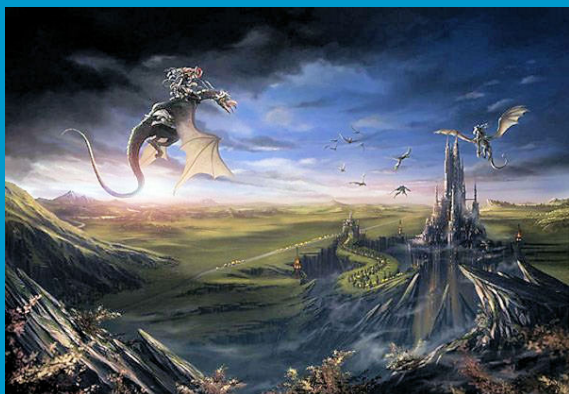

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

**NAPOVEDUJEMO!
KNJIGA IZIDE
DECEMBRA 2011!**

**Bojan Ekselenski
VITEZI IN ČAROVNIKI:
INDIGO NOVI SVET**

Naslovna ilustracija knjige
VITEZI IN ČAROVNIKI: INDIGO NOVI SVET
© Mark Jordan, EMJEY STUDIO, 2011

Zemljevid - cesarstvo Shedania
VITEZI IN ČAROVNIKI: INDIGO NOVI SVET
© Bojan Ekselenski, 2011

Prva knjiga iz serije VITEZI IN ČAROVNIKI: INDIGO OTROCI je izšla leta 2007. V njej si je Ekselenski zamislil preplet dveh fizikalno različnih vesolij, ki sta po teoriji strun mogoči in logični. Eno vesolje je naše »gosto« Vesolje (Onostranstvo), drugo »redko«, pa je vesolje Drugotnosti (v izmišljeni viliščini Elem Jered). Sobivanje obeh temelji na enostavnem dejstvu, da različna vesolja vibrirajo na različnih frekvencah. Za prehod med njimi je potrebna posebna magija, ki zavest prenese iz enega v drugo telo. Vrhunsko fiziko strun, dimenzij in kvantna načela je brezšivno spojil z interpretacijo kabalistične okultne mistike. Ta mistika je temelj krščanstva in vesoljni red v knjigi je popolnoma skladen z biblijskim pogledom na ustvarjenje vsega. Avtor je pazil, da nebesa ostanejo nebesa in pekel ostane pekel.

V knjigi VITEZI IN ČAROVNIKI: INDIGO NOVI SVET se dogajanje nadaljuje v obeh vesoljih, se prepleta in ob koncu znova razbije na več niti, ki povežejo nekatere začete zgodbovne nastavke. Naslovnico in slike poglavij je izdelal priznan ilustrator Mark Jordan (Emjey studio - www.emjeystudio.com), lektorsko jo je obdelal mag. Zoran Pevec. Ob sami zgodbi bodo v obsežni trdo vezani knjigi, ki bo imela več kakor 600 strani, še dodatki in pojasnila.

Posebnost knjige bo priložen DVD. Knjige namenjene prodaji bodo vsebovale poseben ključ, ki bo omogočal dostop do posebnih ekskluzivnih vsebin na internetu in z njim bodo priznani popusti pri kasnejših izdajah knjig in pri projektih.

Knjigo naročate **od 15. novembra 2011 naprej preko interneta** na avtorjevi strani VITEZI IN ČAROVNIKI (www.vitezicarovniki.com) ali na strani ZALOŽBE PRO-ANDY, Andrej Ivanuš, s.p., Maribor (www.proandy.si). Cena knjige bo predvidoma 38,00€. Za prednaročilo do izida knjige priznamo za 20% nižjo ceno, kar je 30,00€. Mogoči so še dodatni popusti, ki so dosegljivi preko avtorjeve strani. (AI)